

# PRAVA URA — ZLATA URA

stran 5

NASLOV

Leto XXXV.  
Št. 12

Murska Sobota  
24. marec 1983

CENA 13 DIN

# VESTNIK

POMIK URNIH KAZALCEV ALI

## Spoprijem s tradicijo

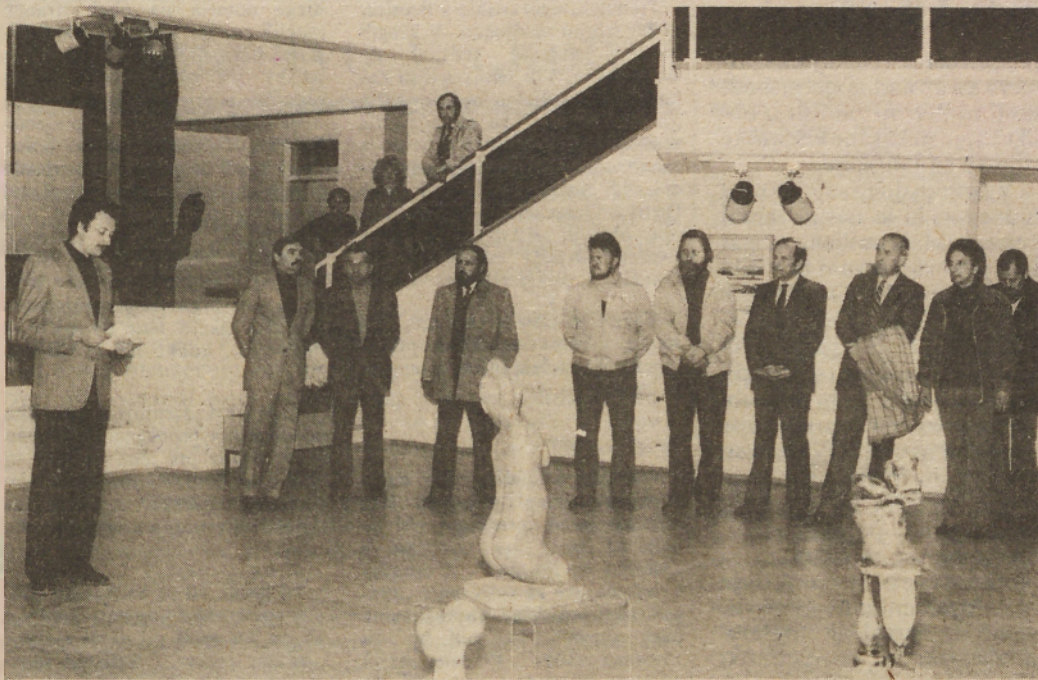
Dobri tri desetletja smo za ceno ljubečega miru ohranili tradicijo in le tu in tam razumljivo, kljub temu, da je haska, drevo v ustaleni prakso dolnega obratnega časa. Lani pa se je začelo. Sreča je, da ni bilo v ustaleni praksi, zaživelo prihodnje slovenskega izvirnega sveta o kasnejšem začetku delovnega dne. Temeljni razlog za naglo odločitev naj bi bilo varčevanje z elektriko.

Kriza v energetiki je bila pravzaprav orožje zoper zakoreninjeno navado, ki se ravna po ljudski modrosti: rana ura, zlata ura.

Sprico vsega tega so težave, ki jih povzročajo spremembe delovnega časa marsikje, tudi v Pomurju, spodbudile pomisleke in omahovanja. Se več: v pogovorih in priložnostni anketi, ki smo jo opravili, je bilo toliko navzkrižnih, razhajajočih in nasprotujočih si povišanj in svojeglavosti, da si vsega tega ni moglo razlagati drugače, kakor da silimo na vrat na nos v hudo tvegane, če ne kar napačne reči. Za določitev nered na tem področju smo krivili vse močnejše, pri tem pa prezrli sprejete zvezne zakone o računanju časa novembra lani, ki v svojem tretjem členu govori o tem, da je treba začetek delovnega dne prestaviti čim bolj v čas dnevne svetlobe. Dodatno vznemirjenje je povzročil osnutek družbenega dogovora o urejanju delovnega in obratovalnega časa, od katerega so mnogi pričakovali, da bo razrešil vse zaplete, kar se seveda ni in se tudi ne more zgoditi.

Tako se kaže pomika urnih kazalcev oziroma uveljavljanja novega delovnega časa lotiti poenoteno. Posamezne občine torej ne bodo mogle izstopati, če svojih specifičnih delovnih razmer ne bodo mogle uskladiti z drugimi občinami, predvsem pa prometnimi tokovi, varstvom otrok in drugimi službami.

Mora biti skratka kar namenjati improvizacij in polovičarstva, saj si s tem delamo ne le gospodarsko, temveč še bolj politično škodo.



Pomurska ljubiteljska likovna ustvarjalnost je naslov razstave, ki so jo v petek zvečer odprli v galeriji soboškega Kulturnega centra, do konca leta pa se bo zvrstila tudi v drugih občinskih galerijah. Pregledno razstavo likovnih ljubiteljev, ki so združeni v kulturno-umetniških društvih LIKOS LINDAU, Ivan Kaučič in Svoboda, je organizirala zveza kulturnih organizacij Lendava, njen tajnik Rajko Stupar pa je ob odprtju razstave dejal in na zloženko, ki je izšla ob tej priložnosti zapisal: »Prav je, da likovni ustvarjalci, ki jim likovno ustvarjanje ni poklic, marveč možnost izpovedovanja, dobijo svoje mesto tudi v osrednjih galerijah pokrajine, kjer živijo, če seveda dosežejo v svojih delih tudi ustrezen nivo.« Čeprav je letošnja razstava likovnega amaterizma pri nas pregledna, ne zajema vseh ustvarjalcev, zagotovo pa najznačilnejše, ki jim je skupen motivacijski pristop. bb

Foto: A. Abraham

S PROGRAMSKE SEJE RADGONSKIH KOMUNISTOV

## Opreti se na lastne sile

Komunisti radgonske občinske organizacije ugotavljajo, da so lansko leto, posebej se glede na težave, s katerimi se je združeno delo soočalo v zaostreni gospodarski situaciji, končali kar dobro.

Med največjimi premiki je predsednik OK ZKS Marija Sedivy opozorila na začetke racionalizacije strokovnih služb sisov, združitve opokarništv in komunale in velike naložbe v kmetijstvu. Vendar se s tem komunisti ne smejo zadovoljevati. Posebej je zaskrbljujoče, kot je poudaril sekretar radgonske občinske organizacije zveze komunistov Ferdo Matvos, stanje na področju izvoza. Zato bodo prav za doseganje boljših izvoznih rezultatov morali ko-

munisti vložiti ogromne napore. Ob tem pase je potrebno angažirati za zagotovitev bolj ustreznih proizvodnih programov, boljše izkoriščanje naravnih bogastev, večje storilnosti in nenazadnje nagrajevanja po rezultatih dela, kjer so se komunisti že doslej precej angažirali, vendar pravih rezultatov še ni.

Največ pozornosti pa so delegati in gostje na programski seji namenili sedanjemu trenutku, tako v vrstah ZK kot tudi v družbenopolitični skupnosti. Tovarišica Šedivjeva je še posebej izpostavila pomen družbene vloge ZK, akcijske in idejne usposobljenosti komunistov ter se zavzela za še večjo krepitev samoupravnih socialističnih

odnosov na vseh področjih dela in življenja. V bogati razpravi so delegati opozorili na vrsto še nerešenih vprašanj, pri razrešitvi katerih čaka komuniste v občinski organizaciji in posameznih okoljih pomembno in odgovorno delo. Na področju kmetijstva je to najprej akcija, da se povežeta radgonski kmetijski kombinat in VG Kapela.

Rajko Kotnik je opozoril na slabšanje razpoloženja med delavci z nizkimi osebnimi dohodki, na katere pritiska naraščanje cen osnovnih življenjskih proizvodov. V Elradu pa ponovno opažajo težnje dobaviteljev reprodukcijskega materiala za večjo devizno soudeležbo pod krinko samoupravnega sporazumevanja.

V razpravi je sodelovalo še veliko delegatov, komunistov iz združenega dela in gospodarstva. Seje se je udeležil tudi Geza Bačić. Opozoril je na vrsto pomanjklivosti v ZK, nato pa pozval na akcijo.

Kajti, težave bomo ob angažiranosti komunistov v vseh okoljih, kot je dejal tovariš Bačić, premostili le z boljšim delom, odgovornejšim obnašanjem do družbenih sredstev in manjšo porabo. Predvsem pa se moramo povsod opreti na lastne sile.

## EVIDENTIRANJE ZAKLJUČENO

Ker bo Boris Prejac, predsednik OK SZDL Ljutomer, prevzel funkcijo predsednika regijske socialistične zveze, so v občinski konferenci že februarja pričeli postopek evidentiranja kandidatov za to mesto. V tem času se je oblikovalo šestnajst predlogov. Predsedstvo OK SZDL in kadrovska komisija se je med kandidati, ki so jih predlagale vse krajevne konference in občinske DPO, odločila, da predlaga za novega predsednika Sašo Pirherja, kmetijskega tehnika, zaposlenega na DO Ljutomerčan TOZD Vinogradništvo. Saša Pirher je tudi aktiven družbenopolitični delavec, saj je član občinskega komiteja ZK, imel pa je tudi že vrsto drugih pomembnih funkcij. Dokončna potrditev pa bo 30. marca na volilni konferenci socialistične zveze delovnih ljudi Ljutomer.

D. L.

V. Paveo

## ZDRAVSTVO

# BOLNIŠNICA BREZ SKLADOV

Premalo denarja za določene dejavnosti je pogosto vzrok za nesoglasja. Tako je bilo tudi na zadnji seji skupščine Občinske zdravstvene skupnosti Murska Sobota, ko so delegati razpravljali in sklepali o dokončnem poročilu stroškov zdravstvenega varstva za lansko leto.

Občinska zdravstvena skupnost, ki je lanskoletno poslovanje po več letih končala brez izgube, je sicer zdravstvenim organizacijam poročala stroške po aneksu o svobodni menjavi dela, celo nekoliko več, vendar pa zdravstvene organizacije niso bile zadovoljne s takim poročilom. Predstavniki zdravstva so menili, da delajo v izredno težkih razmerah, saj samo ZD Murska Sobota primanjuje 20 zdravnikov, bolnišnici pa skupaj 132 zdravstvenih delavcev, da bi lahko dosegli republiški nivo. Poleg tega pa tudi niso izenačeni z ostalimi delavci v občini. Kljub racionalnemu gospodarjenju pa po aneksu niso uspeli zbrati toliko sredstev, da bi lahko ustvarili tudi sklade. Zlasti se je v izredno težkem položaju znašla Splošna bolnišnica Murska Sobota, ki je ostala brez skladov skupne porabe.

Po dveurni razpravi o poročilu sredstev svobodne menjave dela je zbor izvajalcev glasoval proti takemu sprejetju obračuna, nakar je bila imenovana petčlanska komisija za usklajevanje, kajti sicer ne bi mogli sprejeti zaključnega računa občinske zdravstvene skupnosti za lansko leto. Po več kot enournem usklajevanju je bil skupščini predložen predlog delegatov zbora izvajalcev, da bodo glasovali za sprejem poročila sredstev za lansko leto, če skupščina sprejme sklep, da morajo odgovorni dejavniki v občinski zdravstveni skupnosti Murska Sobota poskrbeti, da se v zboru združenega dela skupščine občine uvede postopek za zagotovitev tolikšnega dela sredstev pri skupni porabi za letošnje leto, da bodo zdravstvene organizacije lahko normalno opravljale storitve zdravstvenega varstva in si zagotovile normalno poslovanje. Ker je skupščina sprejela predlog, je bil izglasovan tudi poročil sredstev zdravstvenega varstva za lansko leto, s tem pa zaključni račun tudi sprejet. Delegati so tudi sprejeli sklep, da se naj vsa razpoložljiva sredstva regijske solidarnosti, ki se zbirajo pri občinskih zdravstvenih skupnostih, namenijo Splošni bolnišnici Murska Sobota, ki je ostala brez skladov. V nadaljevanju seje skupščine pa so se delegati seznanili z informacijo o odsotnosti z dela zaradi bolezni, nesreč in spremstva v občini, o izvajanju investicij pri izgradnji bolnišničnega kompleksa v Rakičanu, sprejeli program zdravstvenega varstva in finančni načrt za letošnje leto ter soglašali s predlogom znižano prispevno stopnjo samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v občini Murska Sobota.

Feri Maučec

## KURIRČKOVA POŠTA

## Uspešno tudi po Ljutomerski občini

Kurirčkova pošta je v ponedeljek končala pot po Pomurju. Tega dne so jo še zadnjič prenašali po skrivnih poteh učenci osnovne šole Stročja vas, ki so jo ob desetih dopoldne pri spomeniku talcem v Ilovcih predali kurirjem iz ormoške občine.

Tudi mladi iz Ljutomerske občine, med katerimi je Kurirčkova pošta potovala 5 dni, so uspešno opravili svojo nalogo. Vseposod, kjer so se kurirji ustavili — v Vučji vasi, Veržetu, Križevcih pri Ljutomeru, Logarovcih, Bučkovcih, Cezanjevcih, Ljutomeru, na Cvenu, Safarskem in v Stročji vasi — so nosilec kurirčkove torbe pripravili slovesne sprejeme. Na proslavah pa so skupaj z borci in domačini obujali spomine na revolucionarne tradicije iz boja naših narodov in narodnosti proti okupatorjem. Mladi so obljubili, da bodo spoštovali in razvijali te tradicije in da bodo hodili po Titovi poti.

J. G.

## NOGOMET

## JUGOSLAVIJA—AVSTRIJA V MURSKI SOBOTI

Povratna kvalifikacijska nogometna tekma za evropsko prvenstvo mladih reprezentanc Jugoslavije in Avstrije bo v Murski Soboti v torek, 29. marca 1983, ob 15.30 na stadionu Mure. Tako so se odločili po obisku strokovnih sodelavcev Nogometne zveze Jugoslavije Steva Vilotiča in Ivana Toljaka v Murski Soboti, kjer sta si ogledala športne objekte in druge razmere. Kot je znano, je bila prva kvalifikacijska tekma med mladima reprezentancama Jugoslavije in Avstrije v sedmih avstrijskih Radgoni, končala pa se je z zmago Jugoslavije s 5:0. V predtekmi se bosta srečali moštvi Bad Radkersburga in domače Mure, ki že dalj časa gojita prijateljsko sodelovanje. Kot so nam povedali pri nogometnem klubu Mura Murska Sobota, ki je organizator prireditve, bodo gledalci lahko spremljali tekmo z novih tribun, ki jih tokrat namenjajo predati namenu. To je prvič, da je reprezentančna tekma v Murski Soboti, zato pričakujejo številne ljubitelje nogometa od blizu in daleč.

F. Maučec





Finančni ministri Evropske gospodarske skupnosti so po tridnevni pogajanjih v Bruslju sklenili: zahodnonemška marka se revalvira za 5,5 odst., nizozemski gulden za 3,5, danska krona za 2,5, belgijsko-luksemburški frank za 1,5 odstotka. Devalvira pa se: francoski frank za 2,5 odst., italijanska lira za prav toliko in irski funt za 3,5 odstotka. Na sliki francoski pogajalci, ki so delali največ težav.

## POLJSKA PRED OBISKOM

Poljski primas, kardinal Jozef Glemp, je pred kratkim zelo jasno obrazložil svojo programsko usmeritev v intervjuju, ki ga je objavil neki italijanski časopis. Rekel je, da je komunizem »nekrščanska kategorija«, da pa to ne pomeni, da se je treba proti njemu bojevati, temveč nasprotno, cerkev mora navezati dialog in si prizadevati za sporazumevanje s komunisti na oblasti.

Iz te misli izhaja tudi vse drugo, kar je danes značilno za ravnanje poljske cerkvene hierarhije. Razplet dogodkov je ovrgel mnoge spekulacije, večinoma v zahodnem tisku, v zvezi z načrtovanim obiskom papeža Janeza Pavla II. na Poljskem. Prvikrat je prišlo do srečanja med generalom Jaruzelskim in kardinalom Glempom 9. marca, ko je bilo določeno, da bo papežovo romanje po domovini trajalo sedem dni (od 16. do 22. junija). Precej zatem je poljski primas odpotoval v Rim, kjer se je s papeževim domeni za program obiska, v sredo pa se je dobre volje vrnil v Varšavo.

Že zdaj je znano, da se bo papež na Jasni gori pri Czesochowi udeležil sklepne slovesnosti ob 66-letnici praznovanja »črne matere božje«, a najbrž bo obiskal tudi kraje, povezane z življenjem

Maksimilijana Kolbeja, pred kratkim razglašena za svetnika.

Vse zgodbe o »hudih kontraverznostih« v zvezi z morebitnim papeževim obiskom v Gdansk so se, izkazale kot neutemeljene spekulacije. Glemp je v že omenjenem intervjuju za italijanski časopis poudaril, da s cerkvene strani ni bilo takšnih zahtev, saj je prevladovalo prepričanje, da bi pot v Gdansk utegnili imeti neugodne politične zaplete. Poljski primas je razblinil še nekatere druge iluzije, ki jih je Zahod, pa tudi del opozicije v državi, gojil do katoliške cerkve. V istem intervjuju je sicer previdno in z izbranimi besedami izrekel določeno dozo razumevanja za odlok o uvedbi vojnega stanja, obsodil je program opozicije kot »nestvaren«, poudaril je, da je sindikalni

pluralizem v najboljšem primeru stvar nadaljnje prihodnosti in zavrnil zamisli o oblikovanju nekakšne krščanske stranke na Poljskem.

V zadnjih dneh se je zaostril tudi spor, ki je nastal zaradi svetega Maksimilijana, čigar kult je omadeževalo besedilo vladnega predstavnika za tisk Jerzija Urbana. Oče Maksimilijan Kolbe je v zloglasnem taborišču Auschwitz ponudil svoje življenje, da bi rešil obsojenega na smrt, zaradi česar so ga lani na veliki slovesnosti v Vatikanu razglasili za svetnika; udeležili so se je tudi predstavniki poljske vlade. Obrambnega ministra to ni motilo, da ne bi opozoril, da je oče Maksimilijan tik pred vojno ustanovil in urejeval desničarski in protisemitski časopis Mali dnevnik.

Katoliški tisk se je postavil v bran svetnika in je ostro napadel Urbana, ki je zatem prenehal pod svojim imenom objavljati feljtone v tedniku Tu in Teraz. Afere pa s tem ni bilo konec. Skupina 17 poslancev (ne samo katoliških) je poslala sejmu priziv,

## GROŽNJE IN OPOZORILA

Generalni sekretar NATO Josef Luns je opozoril Sovjetsko zvezo, da bi utegnili povzročiti »novo kubansko krizo«, če bi uresničila grožnjo o razpustitvi jedrskih raket blizu ameriškega ozemlja

V intervjuju za nizozemski radio je Luns izrazil mnenje, da je Sovjetska zveza sklenila neposredno pritiskati na ameriško javno mnenje. Po njegovih besedah gre za »tipično akcijo odvracanja«, psihološkega značaja, s katero želi Moskva na vse načine preprečiti razpustitev ameriških raket v zahodni Evropi.

Trenutek, ugotavljajo v Bruslju, ni bil izbran naključno. V krogih NATO namreč trdijo, da Washington, v širšem pogledu Zahod, pripravlja več različic »ničelne opcije« za nadaljevanje ženevskih pogajanj. Gre za nove zahodne pobude, ki jih je napovedal tudi predsedujoči EGS Hans Dietrich Genscher. Podrobnosti še niso objavili, slišati pa je, da s svežimi idejami nastopajo ZR Nemčija, Italija in Nizozemska.

Toda Genscher je poudaril, »da so se evropsko-ameriške posvetovanja že začela in da se razvijajo ugodno«.

V Bruslju neuradno trdijo, da so ameriški strategji pripravili štiri različice novih predlogov, ki so bolj ali manj vse povezane z »ničelno opcijo-plus«. Z drugimi besedami, gre za zniževanje »praga« med jedrskimi oborožitvama obeh supersil, kar naj bi bila »vmesna rešitev«. Po drugi strani pa je že slišati prva opozorila, da čas hitro teče, zato se zdi nekaterim vedno bolj verjetna možnost, da bodo Američani svoje prve rakete do konca leta vseeno pripeljali.

Prva sta namreč na vrsti ZR Nemčija in Anglija, manjše članice NATO, kot sta Belgija in Nizozemska, ki se še nista odločili, pa

prideta na vrsto šele leta 1985. Te mračne napovedi očitno niso čisto brez propagandnih »puščic«, namenjenih Vzhodu.

Jutri se bo sestal ameriški nacionalni svet za varnost, ki bo obravnaval nove ameriške predloge glede ameriških raket v Evropi. Kolikor je znano, je prvi predlog v tem da naj bi število raket srednjega dometa na obeh straneh omejili na sto s skupaj 300 jedrskimi bojnimi konicami, pri tem pa bi obe strani imele pravico ohraniti orožje, ki jima najbolj ustreza. Druga rešitev je podobna tistemu, o čemer so se poleti dogovarjali ameriški in sovjetski pogajalci: vsaka izmed velesil naj bi imela po 75 raket in 150 bombnikov. Tretja, nekoliko nenavadna rešitev, ki naj bi jo ponudil Washington pa je v tem, da bi obe strani najprej izdelali in postavili rakete, nato pa naj bi se dogovorili, koliko naj bi jih uničili.

V Moskvi ocenjujejo ameriške predloge kot propagandno zvijačo in vztrajajo pri tem, da naj bi upoštevali tudi britanske oziroma francoske jedrske sile, kar pa Američani vztrajno zavračajo.

Ni jasno, ali se bo Ronald Reagan sploh odločil za nove predloge ali pa bo ostal pri svoji različici »ničelne rešitve«. Nekateri funkcionarji v ameriški vladi trdijo, da bi morala Sovjetska zveza popustiti, saj je bila na parlamentarnih volitvah v ZR Nemčiji »porazena«.

V ZDA se močno krepijo zahteve javnosti, cerkvenih krogov in kongresa, naj bi »zamrzili« jedrske poskuse in izdelavo jedrskega orožja.

## globus

**BUDIMPEŠTA** — Madžarska vlada je uporabila gospodarska podjetja, da morajo zaostri finančno disciplino, si bolj prizadevati za varčevanje in pospešiti gospodarnost.

**ZURICH** — V desetih letih, odkar je izbruhnila naftna kriza, so se cene surove nafte nominalno povečale za dvanajstkrat. Medtem je trikrat prišlo do občasnega pomanjkanja nafte. Leta 1973, ob izraelsko-arabski vojni, leta 1979 v času iraške revolucije in leta 1980 ob iraško-iranski vojni.

**HUSTON** — Strokovnjaki tamkajšnjega sovjetskega centra menijo, da bo ZDA do leta 2000 na Lari zgradile postajo s človeško posadko. To naj bi bil eden iz katerega bi upravljali in nadzorovali pridobivanje sončne energije, redkih kovin in nadaljnje raziskovanje solja.

**NEW YORK** — Organizacija Združenih narodov ima po vsem svetu več kot 20 tisoč uslužbencev in 10 tisoč pripadnikov mirovnih sil, ki delujejo pod okriljem svetovne organizacije. Njihovi letni dohodki se gibljejo od 13 tisoč (kurirji) do 160 tisoč dolarjev, kolikor dobi na leto generalni sekretar.

**WASHINGTON** — Ameriško ministrstvo za pravosodje je začelo preiskavo, da bi ugotovilo, ali so v resnici ameriške uradne ustanove ščitile gestaporce Klause Barbieja. Omenjeni vojni zločinec je štirinajst let v ZDA, kjer je kupoval orožje, med drugim tudi tanke.

**VARŠAVA** — Tu pričakujejo, da bo pocenitev zahtevala tudi pocenitev premoga. Poljska je največji izvoznik premoga. Z njim dosega letno eno petino vsega deviznega zaslužka.

**WASHINGTON** — Ameriški predsednik Reagan in nizozemski premier Lubbers sta se pogovarjala o možnostih, da bi žrpali več nizozemskega »aravoe« plina in da bi tako nadomestili preskrbo zahodnoevropskih držav z energetskimi viri iz Sovjetske zveze.

### V žarišču dogodkov

## ZAKAJ UBIJAJO TURKE?

Armenska bojna skupina »pravični borci zoper genocid nad Armenci«, je takoj po atentatu na turškega veleposlanika v Jugoslaviji, Galipa Balkarja, prevzela odgovornost za to dejanje. To so storili v posebnem pismu, ki so ga anonimno dostavili britanski agenciji Reuter v Atenah. V zadnjih desetih letih je to že 24. turška žrtev, ki so jo ubili Armenci.

Od januarja 1973, ko so v Los Angelesu ubili turškega konzula, so Armenci izvedli več kot 130 napadov v tridesetih mestih in dvajsetih državah.

Armenci so individualni teror kot boj proti Turkom izbrali že pred sto leti ko je dvajseterica armenskih »komandosov« leta 1896 zasedla sedež otomanske banke v Carigradu. Redko se je doslej zgodilo, da bi zgrešili svoj cilj in redkokdaj so atentatorje tudi zgrabili. Med izjeme sodi beograjski primer.

Zakaj Armenci ubijajo Turke? Leta 1915 so Turki pobili okoli milijon Armencev. In od tedaj naj bi bilo vsakemu Armencu že v zibelko položeno sovraštvo do Turkov. Turki so takrat Armence izselili iz vzhodne Anatolije in nekaterih drugih pokrajin. Veliko se jih je razselilo po vsem svetu. Na svojem prvotnem teritoriju so ostali le tisti, ki živijo v Sovjetski zvezi. Teh je okoli 3 milijone in imajo lastno zvezno armensko republiko (glavno mesto Erevan). Na Srednjem vzhodu jih živi okoli 700 tisoč, v Libanonu

jih je 200 tisoč, v Siriji, Iraku, Iranu, v ZDA in Kanadi jih živi 500 tisoč, v Evropi okoli 700 tisoč (od tega samo v Franciji 300 tisoč). V Turčiji jih je pravzaprav najmanj, okoli 80 tisoč in še ti ne živijo v svoji prvotni domovini Anatoliji temveč v Carigradu. Armenskega porekla so tudi nekateri znameniti ljudje, na primer naftni magnat Gulbenkian, francoski pevec Aznavour (pravilno Aznavurian), slavni dirigent Herbert von Karajan ter šahovski vele mojster Petro-sjan.

Armenci so zelo staro arijsko ljudstvo, ki je imelo v 9. in 10. stol. svojo državo, umetnost in kulturo.

Središče, od koder vodijo Armenci vse teroristične akcije, je libanonsko glavno mesto Bejrut. Cilj atentatov naj bi bila ustanovitev neodvisne armenske države, in to na njenih »zgodovinskih tleh«, pri čemer pa pravzaprav sami ne vedo, kolikšen naj bi bil obseg te države. Zakaj ubijajo Turke? Večina Armencev so lojalni državljani povsod, kjer živijo. Maščevanje nad Turki, ki naj bi bili krivi pokolov in

izseljevanja leta 1915, goji le nekaj tajnih armenskih terorističnih organizacij, o katerih nihče veliko ne ve.

Dogodki leta 1915 v Anatoliji še danes niso do kraja pojasnjeni. Znana so samo dejstva: množični pokoli Armencev in izselitev teh s področja gorovja Ararat in iz vzhodne Anatolije. Toda, zakaj so Armenci o tem 58 let molčali in se na genocid spomnili šele leta 1973, ko so začeli z atentati na Turke, Svet je v tem času že pozabil

na leto 1915, o katerem sta dve nasprotujoči si trditvi. Armenska, ki vali vso krivdo na takratne turške oblasti, in turška, ki krivi tedanje vesele, posebej še carsko Rusijo. Vse do pričetkov armenskih terorističnih akcij je zahodni svet podpiral armensko verzijo. Turki oporekajo številnim podrobnostim iz armenske verzije in trdijo, da so Armence Rusi podpirali tako, da so jim obljubljali lastno državo. To naj bi jih po turških trditvah prevredlo tudi do tega, da so

pričeli ubijati Turke. Šele vsemu temu naj bi sledilo vse tisto, kar je znano kot dejstva: milijon (nekateri trdijo celo milijon in pol) ubitih Armencev in pregon iz prvotne domovine.

Naj je ob vsem tem več resnice na tej ali oni strani, s terorizmom Armenci ne bodo dosegli svojega cilja.

Celo nasprotno, njihovim željam, »živeti spet pod okriljem gore Ararat«, bo obrnil hrbet ves miroljubni svet.



Spomin, ki podžiga armenski terorizem: grob leta 1915 poklanih armenskih žena in otrok.

## Kršitelji ustavnih načel

Delo komisije poljskega sejma za ustavno odgovornost gre h koncu; pred komisijo odgovarjajo nekdanji poljski državni voditelji. Izjave so doslej dali nekdanji predsednik vlade Piotr Jaruzelski in trije bivši podpredsedniki vlade: Tadeusz Wrzaszczyński, Jerzy deus Pyka in Jan Świątko. Štirje nekdanji voditelji so prekršili ustavna načela in objavila skupina poslancev, ki je terjala njihovo odgovornost zaradi tega je Poljska razveljavila v hudo družbenopolitični in gospodarsko krizi.

Bivše vodstvo je obtoženo kršenja načel in dolžnosti benogospodarskih ministrov sprejemanja napačnih odločitev in vlaganj, ki so presegla možnosti gospodarstva. Posebej so opozorili na Jaruzelskeve napake; iz partije so ga izključili v začetku februarja 1981. Kriv naj bi bil tudi vodstvo v gospodarsko družbenopolitični in na ideološkem področju. Rečeno je, da je vodstvo svoje in gospodarsko in ideološko odločal. (Tanjug)



# KAJ USTVARJA ZMEDO?

V zadnjih dveh, treh tednih sta bili dve seji centralnega komiteja ZK Jugoslavije ter seji komiteja v Srbiji in Sloveniji. Ker so na njih ocenjevali idejno politični položaj v državi, hkrati pa govorili o položaju v tisku ter na radiu in televiziji, so v tujini dobili vtis, kako hoče partija obračunati s kritičnimi in v narekovajih pogumnimi novinarji. Španški katoliški dnevnik »Avangardia« je šel skorajda najdlje, ker je zapisal, da so začeli v Jugoslaviji sodno pregonjati najpogumnejše novinarje. Vse, kar je res. Ob tem velja opozoriti na del zahodnega tiska, ki je kritiko novinarjev ocenil kot nenačuden pojav, ker so ocenili slabost v tisku, ne da bi pri tem omenjali časnike niti javno naštevati imena novinarjev. To se je tudi resnično zgodilo, saj ni bil noben novinar imenovan zaradi svoje površnosti ali celo nekritične kritike.

Kritično razpravljanje o informiranju, torej tudi o tisku, radiu in televiziji, je v bistvu ocena idejnega stanja v družbi. Zakaj takšna kritičnost do idejnega stanja? Ze daj časa ugotavljam, da smo pri političnih nastopih kot pri pisanju neshetokrat nedorečeni, s tem mešamo sistem in prakso. To ustvarja zmedo, saj so nekateri mnenja, da imamo slabosti, torej prakso, zaradi slabega sistema, drugi pa kujejo sistem v nebo, ne da bi poskušali iz slabe prakse najti pot naprej. Ker pri vsakdanjem delu stopicamo na mestu, ustvarjamo vtis ne-moči, kar pa so nekateri, morda neučakani novinarji, uporabili za takšno kritiko samoupravljanja, da so ne-hote zagovarjali moč države in unitarizma, torej težnje po okrepitvi osrednje oblasti.

Povsod po svetu so novinarji družbeno politični delavci in naj se na zahodu še tako irkajo po prsih in dokazujejo, kako imajo svobodo tiska. Vsak, še tako svoboden zagovajatelj obstoječega družbeno ureditve, toda vsak ustanovljen novinar pa z oceno stanja v družbi išče pot naprej.

V današnjem svetu je informiranje osrednje orožje za angažiranje in pridobivanje ljudi za pomembne družbene

## OGLEDALO TEDNA

## OGLEDALO LEDVA

akcije. Če pa se zaradi določene zmede začne angažirati ljudi s senzacionalno kritiko posameznih, iztrganih pojavov, dosežemo nasprotno, pasivizacijo in apatijo. Tega si ne more privoščiti noben novinar na svetu in od tod kritika, oziroma graja.

Mirko ČEPIČ

## DOGAJA SE

## Novinarstvo v „kotu“

Nedolgo tega so na šesti seji CK ZKJ tehtali in razčlenjevali razmere, kakršne ta čas vladajo v sredstvih množičnega obveščanja. Izrečen je bil cel plaz gorkih na rovaš tako tistih, ki se z novinarstvom ukvarjajo, predvsem pa vsebine in tem, ki jih objavljajo. Kajpada ni manjkalo tudi spodbujevalnih, pohvalnih tonov, le da je bilo teh bistveno manj kot onih prvih.

Ob razpravah na najvišji ravni ostajajo nekako v senci »resnice s terena«. Poznamo primer iz ene od naših večjih organizacij združenega dela, kjer se je organizator obveščanja, tovarniški novinar, torej, znašel v kaj čudnem položaju. Iz so-razmerno prostorne in značne pisarne so ga »porinili« malone k vratarju in mu »dodelili« več kot skromno pisarno. Do tod bi še šlo. A kaj porečete na to, da ta isti novinar, ki mora — sam ali s sodelavci — mesečno napisati glasilo (tovarniški časopis) kolektiva, nima v pisarni ne telefona, ne pisalnega stroja in ne prostora za kolikor toliko spodoben arhiv. K sreči premore vsaj fotoaparat — lasten, kajpada!

To so dejstva, ki jih ni moč spodbijati, glede odprtosti oziroma zaprtosti virov informacij pa lahko zgolj ugihamo. Posploševati primera pa tudi ne kaže. (brž)

## NOVI ZAKONI BREZ NOVOSTI

Izvršni svet beograjske mestne skupščine je poudaril novega zakona, ki naj bi legaliziral zdaj nezakonito vseljevanje v pralnice oziroma v podstrešne prostore, ki ga tukaj v praksi uresničujejo tudi s spreminjanjem teh prostorov v stanovanja na podlagi adaptacij, ki jih dovoljujejo občinski upravni organi, tako stanovanja pa delijo stanovanjske samoupravne skupnosti tudi brez soglasja stanovalcev.

Kuj bo zakonodajalec na ta predlog rekel, seveda še ni znano, znano pa je, da je ustavno sodišče Srbije že izreкло mnenje, da takšno ravnanje po nekem starem odloku mestne skupščine ni ustavno. Mesini »izvršniki« tu svoj predlog utemeljujejo z dejstvom, da bi tako poceni prišli do nekaj tisoč stanovanj.

Občani imajo o tem različna mnenja: tisti, katerim je vseeno, kako pridejo do stanovanja, so za takšno vseljevanje v tuja podstrešja, čeprav vedo, da to pomeni zmanjšanje stanovanjskih površin stanovalcev, ki so si stanovanja pridobili z minulim delom in so si tudi zaslužili udobna stanovanja; tisti pa, ki so s takšno ponovno prerazdelitvijo stanovanjskih površin prizadeti, pa so kajpak ogorčeni. Menijo namreč, da je treba stanovanja dobiti na podlagi dela in da jim jih kot rezultat minulega dela nihče ne sme več tako ali drugače odvzemati in dodeljevati tistim, ki ne spoštujejo normalne poti ustvarjanja novih vrednosti in raje preskočijo pravila samoupravnega ohlajanja.

## PISMO IZ BEOGRADA

Poznavatelci samoupravljanja sodijo, da s stanovanji v družbeni lastni lahko upravljajo le stanovalci, ne pa sili in občinske uprave oziroma administracija, ker je mogoče z odločanjem stanovalcev o vzdrževanju in ravnanju s stanovanji smotnejše uporabljati ta sredstva in tako zagotoviti več denarja za izgradnjo novih stanovanj, ki bi lahko bila grajena tudi mnogo ceneje.

Če bi zakonodajalci bili pripravljeni predlagati in sprejeti rešitev, ki jo ponujajo beograjski »izvršniki«, potem bi to lahko pomenilo, da bo kmalu prišlo do predloga zakona, po katerem bi naj spremenili v stanovanja tudi kleti. Slišati pa je tudi pikre pripombe, da bi veljalo sprejeti tudi zakon, po katerem bi spreminjali v stanovanja tudi stopnišča in hodnike, kajti tako bi dobili še nekaj tisoč novih stanovanj. Ljudje pa bi lahko hodili v svoja stanovanja kar skozi okna, prav tako pa bi lahko sprejeli zakon, po katerem bi tudi balkoni postali stanovanja, vsaj za samska, če jih ni mogoče zgraditi.

Ta pikrost je pravzaprav povsem utemeljena, kajti marsikateri beograjski sis za stanovanja je gradil svojim uslužbencem stanovanja kar iz sredstev za tekoče vzdrževanje, čeprav prav v teh skupnostih kar naprej tarnajo, da ni dovolj sredstev za vzdrževanje in da jih je treba solidarno vzeti od sredstev za investicijsko vzdrževanje, kar bo najbrž kmalu privedlo do tega, da bo tudi teh sredstev zmanjkalo, kakor jih je že zmanjkalo za tekoče vzdrževanje.

Tako smo pravzaprav pri tem, da s sprejemanjem novih zakonov marsikje uzakonjujejo stare načine dela. A to delajo praktiki, ki so vajeni, da občane prisilijo v tisto, kar si zapecijo v glavo, nočejo pa biti izvrševalci samoupravnih odločitev o upravljanju z družbenimi sredstvi. Sem sodi tudi negodovanje upokojencev zaradi zakona, s katerim bi jim bilo prepovedano delo v organizacijah združenega dela v prid zaposlovanju mladih, ker je to v nasprotju z ustavno pravico do dela in ker v resnici ne rešuje problemov združenega dela, temveč le ohranja star način delovanja tistih, ki se ne lotevajo smotnejšega gospodarjenja. Podobno pa je tudi z zakonom o mladinskih združenjih. Takšnih načinov reševanja vsakdanjih problemov občanov, ki pomenijo nazadovanje, je očito še več.

Viktor Sirec

PROGRAMSKA KONFERENCA OK ZSMS GORNJA RADGONA

## SAMI SI NAJTI SVOJE MESTO

Po zaključnem računu in finančnem planu za leto 1983 je na redni programski konferenci radgonske občinske organizacije mladih bila bogata razprava, v kateri so delegati iz mladinskih osnovnih organizacij našli glavne naloge za delo v tekočem letu.

Pri tem so se odločno zavzeli, da si bodo prizadevali za uveljavljanje in nadaljnjo krepitev delegatskega sistema s kolektivnim vodenjem in odločanjem ter zaostreno osebno

in kolektivno odgovornostjo. Precej nalog pa čaka mlade v občini tudi pri dejavnostih za obrambne načrte.

Največ pozornosti so namenili vlogi in položaju mladinske organizacije znotraj frontne organizacije na terenu in sindikata v združenem delu. Ponovno so ugotovili, da so te vezi šibke, saj se mladi znotraj obeh organizacij še ne uveljavljajo. Da pa bodo bolj krepke, se bodo morali potruditi

sami. Prve korake so ponekod že storili; tako denimo v OO ZSMS Radenci mladi to povezovalo že iščejo, vendar zaenkrat s strani samoupravnih organov in DPO iz te KS še ni odziva.

V razpravi je prevladovalo mnenje, da mladi, posebej še na terenu, dobro delajo. To pa ne velja za mladinsko organizacijo v mestu Gornja Radgona, in sicer zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov.

V. Paveo

NAČRT ZAPOSLOVANJA ZA LETO 1983

## Brez dela bo največ mladih

Ocena možnosti zaposlovanja v letošnjem letu je vse prej kot optimistična, težave iz lanskega leta se še povečujejo, ne bo novih večjih investicijskih vlaganj, vsaj takih ne ki bi zagotavljale izdatnejše zaposlovanje. V osnovni resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine je zapisano, da se ho ob racionalnem in produktivnem zaposlovanju število zaposlenih povečalo samo za 2,5 odstotka, oziroma za okoli 170 delavcev. Najnovejši podatki iz delovnih organizacij pa kažejo, da bo rast zaposlenosti le 2 odstotka. V letošnjem letu naj bi iskalo zaposlitve okoli 860 delavcev od tega pa bo kar 280 mladih iz šolskega priliva. Razkorak med ponudbo in povpraševanjem je očiten in največji v Pomurju. V takšnih razmerah je potrebno seveda ukrepati na področju kadrovske politike in to tako da se ublažijo problemi nezaposlenosti, predvsem tistih posameznikov, ki bi bili zaradi socialne šibkosti najbolj prizadeti. Gre tudi za napore za prestrukturiranje gospodarstva, podaljševanje obratovalnega časa in investiranje v nova delovna mesta. Razvoj gospodarstva je potrebno naravnati na domače ustvarjalnosti pa tudi s združevanjem naložbenega denarja.

Jani D.

LENDAVA

## V občini ni bilo koope-ranta

Že v lanskem letu je name-raval INDIP nadomestiti lesene palice za dežnike za domače s čimer bi prištedili lepa sredstva. Čudno je, da se v občini ni našel ponudnik ki bi prevzel izdelavo, zato so ga našli v ljubumerski občini.

Lani so dežnikarji izdelali 330 tisoč dežnikov, kolikor jih bodo tudi letos, še bolj pa se bodo usmerili v iskanje domačih surovin in reprodukcijskega materiala. 70 tisoč domačih lesenih palic bodo vgradili letos v svoje izdelke. te pa bodo delali kooperanti ljubumerske obrtne zadruge.

Proizvodno sodelovanje s tem kooperantom je še večje, saj bodo izdelovali tudi lesene ročaje za dežnike. Vse to bo dalo dokajšen devizni prihranek, cenijo ga na skoraj 100 tisoč mark. Nekaj podobnega nameravajo storiti s proizvodnjo domačih kovinskih ogradj ki jih bo izdelovala Mega iz Dolnjega Ladanja.

Če jim bo vse naštetno uspešno hodo devize za redno proizvodnjo zagotovili sami. Žal je potrebno še enkrat poudariti, da bi tovrstne proizvode lahko izdelovali tudi kooperanti doma, če že na veliko govorimo o hitrejšem razvoju drobnega gospodarstva.

Jani D.

## Komu „gmotni priboljšek“? (2)

## Solidna plača ofset strojnika

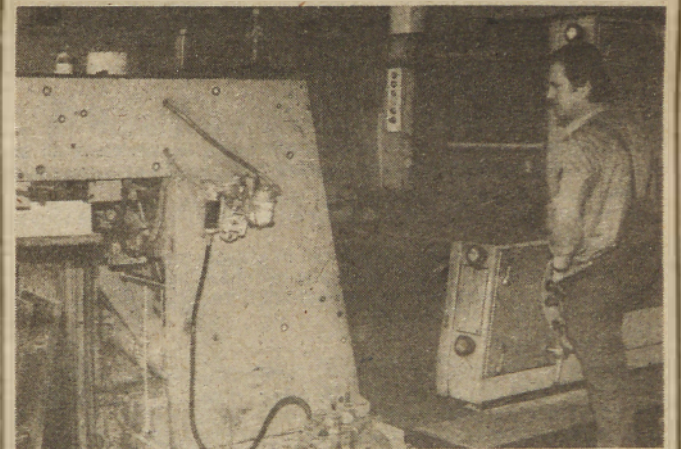
Doslej se jim je mesečno spremljanje in ugotavljanje finančnih rezultatov poslovanja v delovni organizaciji Pomurski tisk s 600 zaposlenimi v Murski Soboti bogato obrestovalo, še najbolj pa pri delitvi sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. Ta čas tudi dopolnjujejo samoupravne splošne akte: samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za ugotavljanje in razporejanje dohodka, čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo za delovno organizacijo in pravilnike o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodke za vse tri tozde.

ZA PRESEG NORME STIMULACIJA

»Če izhajamo iz veljavnega sistema nagajevanja, so vsa delovna mesta po analitični oceni v naši delovni organizaciji ocenjena od minimalnih 118 točk do maksimalnih 400 točk. Na osnovi števila točk izračunano relativno razmerje med najnižjim in najvišjim osebnim dohodkom znaša za vso organizacijo 1:3,4 in za posamezne tozde v poprečju 1:3,17.

Če hočemo prikazati januarski osebni dohodek za značilno delovno mesto pri nas — to je ofset strojnik — in če vzamemo, da smo v januarju izplačevali 0,45 dinarjev vrednosti točke za uro dela, je bilo to delovno mesto ocenjeno z 219 točkami s 4 odstotki dodatka za minulo delo. Sicer pa je ta delavec v januarju

skega sveta Danico Flisarjevo in direktorjem gospodarsko-računovodskega sektorja Janezom Benkovičem smo za tem nekoliko podrobneje pregledali sistem nagajevanja po delu in rezultatih dela v tej delovni organizaciji. Osnovna usmeritev je, da z dopolnitvijo samoupravnih splošnih aktov in sprejeto novo metodologijo merjenja in vrednotenja del in nalog dosežemo, da bo proizvodno delo bolj stimulirano kot režijsko. Po stari metodologiji so imeli sorazmerno nizko osnovo in s tem možnost, da odsotkovno krepko presegajo norme ob sočasno zajetnem stimulansu na osnovi uspešnosti poslovanja. Velja pa poudariti, da so sicer že doslej v tozdu Kartonaža v poprečju za okrog 8,5 odstotkov bolj vrednotili proizvodno delo, v tozdu



— Kvalificirani ofset strojnik iz Pomurskega tiska ima solidno plačo.

opravil 184 ur, od tega 139 ur po učinku, 26 ur po času in 16 ur na dneve državnega praznika. Za opravljeno delo po učinku je dobiel oziroma presegel normo za 25,12 odstotkov, za kar je dobil stimulativni del osebnega dohodka v višini 344,105 dinarjev.

Če hočemo izračunati njegov bruto osebni dohodek za ves mesec, moramo k uram po času, učinku in ob državnih praznikih pristeti še osebni dohodek kot dodatek za minulo delo in dodatek za nočno delo. Tako dobimo skupni bruto osebni dohodek v znesku 23.274,35 dinarjev. Če od tega odštejemo prispevke, znaša neto osebni dohodek ofset strojnika za januar 16.292,15 dinarjev. To pa še ni njegov celotni osebni dohodek, saj se bo povečal za določeni odstotek na osnovi uspešnosti poslovanja tozda v tekočem mesecu. V poprečju se je gibal okrog 15 odstotkov.

Janez Kováč, referent za razvoj in investicije ter predsednik skupne komisije za nagajevanje v Pomurskem tisku je k razčlenitvi dodal, da gre v danem primeru za kvalificiranega ofset strojnika z več kot 10 let delovne dobe, ki opravlja dvoizmensko delo in je plačan po učinku.

MANJ ZA REŽIJO, VEČ ZA PROIZVODNJO

Z glavnim direktorjem Belom Pavličem, predsednico delav-

Tiskarna za 3 in v tozdu Založba za blizu 4 odstotke.

Poslej, z novim pravilnikom in metodologijo, naj bi se osnove za osebne dohodke znatno povečale, medtem ko bi bilo norme moč presegati kvečjemu za 10 odstotkov. Merila za oblikovanje analitičnih ocen del in nalog pa so: zahtevnost del in nalog, količina dela (preseg norme), kvaliteta opravljenega dela, rezultati uspešnosti poslovanja in minulo delo.

UVEDBA WORK FAKTORJA?

V Pomurskem tisku tudi čedalje resneje razmišljajo, da bi s prvim januarjem prihodnje leto vpeljali »metodo za oblikovanje in merjenje dela s pomočjo vnaprej določenih časov. To pomeni, da so vsi gibi človeškega telesa: rok, nog, prstov, dlani in sploh vsi organi standardizirani — bili so smenani in zbrani v določenih tabelah — in zdaj, ko normirani normirajo delo, upoštevajo vse te elementarne čase«. V mislih imamo work faktor, ki je že uveden v proizvodni proces Gorenje-Elrada v Gornji Radgoni in Tehnostroja v Ljutomeru. Pravzaprav bi šlo v Pomurskem tisku za novejšo izpeljanko work faktorja, vendar bo treba na to, kako se bo ohnesla, še počakati.

Branko ŽUNEC

Foto: Abraham ALBERT

## Med prvimi v svetu

Po število študentov v pravnici s celotnim študijem predvaja v Srbiji, je to tudi v Sloveniji. Vendar je letošnja študentska študija 11 odst. nepismenosti, kar kvantitativno, vendar se šteje za prvi korak k izobrazbi. Povečanje deleža organizacije iz tujih akademskih delavcev, ki najbrž zaposlujejo delavce brez končne izobrazbe, pa pri tem ne velja nikakorne obremenitve, da bi jim omogočile študij.



**LJUTOMER** — V sredo se je sestel izvršni svet SO. Člani so obravnavali poročilo o izvajanju politike cen v preteklem letu. Ugotovili so, da je skupnost za cene delovala v skladu z usmeritvami in gibanji, kot je bilo predvideno. Pripombe so bile v glavnem na sestavo skupnosti za cene, saj je v tem organu preveč članov iz OZD, ki so same zainteresirane za dvig cen, in tako se težko opravi nepristransko delo te skupnosti. Sprejeli so tudi usmeritve za delo v letošnjem letu in opozorili, da naj skupnost, kljub temu da rast cen ni določena, vodi takšno politiko, da cene v letošnjem letu ne bodo preveč naraščale.

**LJUTOMER** — Občinski svet zveze sindikatov je v četrtek pripravil posvet za predsednike osnovnih organizacij ZS in konferenc OO ZS. Predsedniki so se seznanili z osnutkom zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, se dogovorili o pripravah in usmeritvah pri prehodu na poletni čas in o problematiki malic. Videti je, da nekateri še vedno ne ločijo med premikom urnih kazalcev in spremembo delovnega časa, zato bo potrebno do 27. marca še veliko razlaganja pri novem računanju časa in prehodu na nov delovni čas.

**MURSKA SOBOTA** — Tu je bila minuli petek tudi skupščina občinske skupnosti socialnega varstva. Na njej so delegati, delegirani iz vseh ostalih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, potrdili znižanje prispevnih stopenj za to leto, s čimer ni bistveno okrnjen noben program. Beseda je poleg tega tekla o problematiki invalidsko-pokojninskega zavarovanja, socialnega skrbstva in zaposlovanja. Glede slednjega so bili delegati mnenja, da bi se morala njihova skupščina — kot sicer veleva že ustava — bolj uveljavljati kot četrti zbor občinske skupščine, ne da je ta problematika obravnavana le v razpravah na skupnosti za zaposlovanje oz. zboru združenega dela skupščine občine. Oh koncu so sprejeli letošnji program dela. (B. Z.)

**MURSKA SOBOTA** — Prejšnji četrtek se je na obisku pri zdravstvenih in prosvetnih delavcih v Murški Soboti mudil podpredsednik slovenskega izvršnega sveta Dušan Šinigoj. Poudaril je, da gre pomurskim zdravstvenim delavcem vse priznanje, da kljub vrsti težav uspevajo ohranjati raven zdravstvenega varstva na slovenskem poprečju. Glede uresničevanja zakona o svobodni menjavi dela pa je dejal, da je to potrebno v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah še naprej krepiti in razvijati.

**MURSKA SOBOTA** — Na seji sekretariata medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje so se dogovorili za pripravo pravilnikov dela OK ZSMS in njenih organov. Kot so ocenili v razpravi, nova pravila o organiziranosti in delovanju občinskih mladinskih organizacij omogočajo večjo množičnost vključevanja mladih na različnih področjih. To bi naj zagotovili tudi z ustanovitvijo treh novih svetov na občinskih nivojih, in sicer za družbenoekonomske odnose, družbenopolitični sistem ter za vzgojo in izobraževanje. Hkrati so se dogovorili, da bo regijski kviz znanja Mladi in kmetijstvo 2. aprila popoldne v kulturnem domu v Dobrovniku. Govor je bil tudi o pripravah na problemsko konferenco o brezposelnosti, o čemer bo tekla širša razprava še na seji MS ZSMS za Pomurje v prvi polovici aprila. M. J.

## do tedna

V skladu z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81), družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Ur. list SRS, št. 15/81) ter samoupravnega sporazuma o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota in na teh osnovah sprejetega pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini M. Sobota

## razpisuje

Samoupravna stanovanjska skupnost občine M. Sobota

## II. NATEČAJ

- za kreditiranje gradnje, nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lasti
- za nakup stanovanj v etažni lasti
- za kreditiranje gradnje, nakupa stanovanj in stanovanjskih hiš v zasebni lasti
- za kreditiranje prenove stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni ali zasebni lasti, pod pogojem, da se z njo poveča stanovanjska površina ali število stanovanjskih prostorov ali uporabi kakovitejša izvedba toplotnih izolacij oziroma racionalnejši sistem ogrevanja.

## Razpisna natečajna vsota:

|                                                                              |                |
|------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| a) za posojila TOZD, DS in delavcev zaposlenih v družbenem sektorju od tega: | 40.000.000 din |
| — za nakup družbeno najemnih in etažnih stanovanj                            | 30.000.000 din |
| — za dozidavo individualnih stanovanjskih hiš                                | 10.000.000 din |
| b) za delavce zaposlene pri samostojnih obrtnikih v občini M. Sobota         | 3.500.000 din  |
| c) za invalide in borce NOV                                                  | 500.000 din    |

## Razpisni pogoji:

Pravico do posojila pod točko a) razpisanega zneska imajo:

- TOZD, DS in delavci, ki združujejo delo v TOZD in DS, ki so upravičeni do vzajemnih sredstev po Samoupravnem sporazumu o temeljih plana Samoupravne stanovanjske skupnosti občine M. Sobota za obdobje 1981—1985;
- kmetje in delovni ljudje, ki združujejo delo in sredstva v kmetijskih zadrugah in drugih oblikah združevanja kmetov, ki so pravne osebe ter združujejo sredstva vzajemnosti v stanovanjski skupnosti ter zagotavljajo lastno udeležbo z namenskimi varčevanjem v banki ali pa s kakšnim drugim načinom sodelovanja z banko;
- upokoenci in invalidi, ki za stanovanjsko graditev namensko varčujejo v banki ali pa bodo s kakšnim drugim načinom sodelovanja z banko pridobili stanovanjsko posojilo za zagotovitev lastne udeležbe.

Za posojila pod točko b) razpisanega zneska pa imajo pravico vsi delavci zaposleni pri samostojnih obrtnikih v občini M. Sobota.

Do posojila po tem natečaju niso upravičeni delavci ali njihovi družinski člani, ki so že prejeli posojilo po prejšnjih natečajih Samoupravne stanovanjske skupnosti.

Najdaljša obdobja doba za posojila odobrena po tem natečaju znaša:

- za nakup ali gradnjo družbenonajemnih stanovanj do 6 let;
- za nakup stanovanj v etažni lastni do 10 let;
- za dograditev individualnih stanovanjskih hiš do 8 let.

Obrestna mera za odobrena posojila znaša 6 %.

Višina odobrenega posojila ne more presegati:

- pri nakupu družbenonajemnega stanovanja 85 %
- pri nakupu stanovanja v etažni lastni 75 %
- pri gradnji individualne stanovanjske hiše s strani delavcev zaposlenih v TOZD in DS največ 150.000 din
- za delavce zaposlene pri samostojnih obrtnikih pa v okviru razpoložljivih sredstev in števila upravičencev do posojila.

Pravico do posojila za dograditev individualne stanovanjske hiše v okviru veljavnega standarda stanovanj, pridobi delavec, ki združuje delo v TOZD, DS ali pri samostojnih obrtnikih, če nima lastnega stanovanja ali ima neprimerno oziroma neustrezno stanovanje, ter da ima individualno — družinsko stanovanjsko hišo zgrajeno do delne IV. gradbene faze (zgrajene predelne stene, vzdani slepi ali normalni vratni podboji, notranji stropni in stenski ometi, vgrajena graba notranja električna in vodovodna in instalacija).

## Druga določila:

Vloge po tem razpisu zbira:

- za vloge s strani TOZD, DS in njihovih delavcev LB — Pomurska banka, poslovna enota M. Sobota;
- za vloge delavcev zaposlenih pri samostojnih obrtnikih Osnovna organizacija sindikata delavcev samostojnih obrtnikov pri Občinskem sindikalnem svetu M. Sobota;
- za vloge invalidov in borcev zbira Zveza združenj borcev NOV.

Razpisni rok poteče 30. aprila 1983. Vloge prispele po tem datumu ne bodo upoštevane. Obrazci za vloge in priloge se dobijo pri LB — Pomurski banki, poslovnih enot M. Sobota. Glede ugotavljanja kreditne sposobnosti upravičencev do posojila, način porabe in odplačevanja posojila ter drugih vprašanj, ki jih podrobneje ne določa ta natečaj, se smiselno uporabljajo določila „Pravilnika o kreditiranju stanovanjske graditve“ in drugi akti LB — Temeljne pomurske banke M. Sobota.

O rezultatu natečaja bodo udeleženci obveščeni potom LB — Temeljne pomurske banke oziroma Občinskega sindikalnega sveta M. Sobota. TOZD, DS in njihovi delavci, ki so po tem natečaju upravičeni do posojila iz sredstev vzajemnosti morajo k vlogi predložiti srednjeročni plan reševanja stanovanjskih potreb njihovih delavcev, za nakup družbeno najemnega stanovanja ali za nakup stanovanja v etažni lasti predkupno pogodbo, za graditev individualne stanovanjske hiše pa gradbeno dovoljenje. Ta pogoj velja tudi za delavce zaposlene pri samostojnih obrtnikih.

Še enkrat o vseh vrstah porabe v radgonski občini

## Zavezujoči sklepi

V našem tedniku smo že poročali, da sta predsedni OK ZKS in OS ZSS pred kratkim obravnavali vse vrste porabe od leta 1980 naprej. Pri tem so ugotovili, da skupna in splošna poraba naraščata v zadnjih letih prek razumnih okvirov ter namesto procesa razbremenjevanja gospodarstva in ustvarjanja večje akumulacije neugodno vplivata na vlaganja v razvoj in znanost, v proces prestrukturiranja gospodarstva... Ker tako padajo sredstva za realno razširitev materialne osnove dela, se je v občini potrebno resneje lotiti procesa racionalizacije celotne družbene nadgradnje. Pri tem morajo uresničiti vse dogovorjene naloge (posodabljanje in povežovanje administrativno-knjigovodskih del za KS, šole, sise...).

Ta prizadevanja pa ne smejo ostati le v občinskih okvirih, uveljavljati se morajo na področju republike in federacije. Pri tem ne smejo biti izveti niti zvezni proračun, finansiranje JLA, nerazvita območja... Vse porabe se morajo prilagoditi dejanskim zmoglostim gospodarstva.

## Poudarek preventivi

Ljutomerski gasilci so v soboto na občnem zboru dobera pretesli svoje lanskolno delo. Poročilo, ki je zajemalo vsa področja dela te organizacije, je bilo kritično, samokritično in kot je tudi res — z nekaj dobrimi ocenami dela. Gasilci se nikakor ne strinjajo z zniževanjem prispevnih stopenj, predvsem tistih, ki so bile namenjene požarni varnosti, saj so ravno od tam gasilska zveza in društva črpala denar za utrjevanje materialne osnove — nabavo opreme... Z omejevanjem teh sredstev pa bo ravno ta del najbolj prikrajšan — gasilci v občini Ljutomer imajo še relativno enostavno opremo, ki je ponekod že zastarela. Veliko bo potrebno narediti tudi v lastnih vrstah, saj je še vse preveč nepravilnosti in pomanjkljivosti, so samokritično ugotovili v soboto. Kar pa je razveseljivo — zelo dobro so delali s podmladkom, saj imajo zelo dober naraščaj. Pri programu dela za letošnje leto so

upoštevali vse omenjene ugotovitve, in to vnesli tudi v ta dokument. Osnovni poudarek pa je še več dela na preventivi — preprečevanju. Izhodišča osnova je dobra, saj so v preteklem letu naredili oceno požarne ogroženosti v občini, na podlagi le-te pa pripravili akcijski načrt. Tudi letos se bodo ljutomerski gasilci aktivno vključili v akcijo NNNP 83.

Na občnem zboru pa so sprejeli še akcijski program gasilskih organizacij za uresničevanje stabilizacijskih nalog. Z njim bodo tudi gasilci prispevali svoj delež k naprom celotne družbe. D. L.

## ZAKAJ TAKO?

## OPUŠČANJE DOMAČE OBRTI

Nekoč je imela domača obrt v murskosoboški občini velik pomen, saj je predstavljala dopolnilno dejavnost k osnovni kmetijski proizvodnji. Prispevala je namreč k izboljšanju ekonomskega in socialnega položaja obrtnih in kmečkih družin. Daleč naokrog je zlasti slovelo lončarstvo, še posebej v vasi Filovci, kjer je bilo še leta 1890 več kot 90 lončarjev. Zaradi nenehnega prilagajanja potrebam prebivalstva pa se je domača obrt iz leta v leto spreminjala. Tik pred drugo svetovno vojno so na območju občin Murska Sobota in Lendava našli še okrog 80 lončarjev, po vojni pa se je njihovo število zmanjšalo kar za polovico. V murskosoboški občini so leta 1970 našli le še 23 lončarjev, leta 1975 jih je bilo 15, pred tremi leti 11, danes pa samo 10. Pa še od teh jih je registriranih le 6, ki opravljajo to dejavnost kot redno obrt, 4 lončarji pa jo opravljajo kot postransko dejavnost.

Upadanje števila izdelovalcev domače obrti pa je značilno tudi za ostale poklice. Tako je, denimo, bila na začetku tega stoletja močno razvita kovaška obrt. Pozneje, predvsem v petdesetih in šestdesetih letih, ko je prišlo do razmaha industrijske proizvodnje, pa se njihovo število nenehno zmanjšuje. Pred 13. leti so v murskosoboški občini našli 47 kovačev, leta 1975 le še 28, leta 1980 pa komajda 14. Sedaj jih je 11; od tega 6 kovačev z redno obrtjo. Da ne govorimo posebej o pletarstvu, ki je bilo od nekdaj postranska dejavnost kmečkega prebivalstva. Izdelovali so predmete, ki so jih uporabljali pri delu doma in na polju, za shranjevanje živil ter za prenašanje in prevažanje pridelkov. Najpogostejše so iz šibja pletli razne košare, iz koruznega lica pa cekarje. Največji razcvet je pletarstvo doživelo v letih 1945—1958, ko so večino izdelkov izvažali v Ameriko, Nemčijo, Anglijo, Belgijo, Francijo in Italijo. Posebna vrst pletarske dejavnosti pa je nedvomno pletenje izdelkov iz slame. Kdo neki še ne pozna dožnjakov, ki so nastajali zlasti ob žetvi? Tega so vedno bolj krasili, z leti pa je spreminjal tudi obliko. Razširjeno je bilo tudi izdelovanje najrazličnejših okrasov, vrčev, vazic, stenskih obesk in podobnega. Pletarstvo se je ohranilo še do danes.

Mnogokje pa so se ubadali tudi s tkanjem in tkaničenjem, saj smo še pred kratkim lahko zasledili nekaj izdelovalcev domačega platna v Polani in Pečarovcih, medtem ko je ta dejavnost zdaj že izginila. Izključno ročno delo, dolgotrajnost izdelovanja in seveda dokaj majhen zaslužek pa so mlade ljudi vse bolj odvrčali od domače obrti. Sedaj lahko tu in tam še naletimo na nekaj izdelovalcev igrač, spominkov in raznih okrasnih predmetov ter na dva medičarja.

Sicer pa o izdelovalcih predmetov domače obrti ni natančne evidence, čeprav bi v skladu z 90. členom obrtnega zakona svojo dejavnost morali prijaviti pristojnemu občinskemu organu. Potemtakem lahko rečemo, da so se v murskosoboški občini ohranile le še nekatere oblike domače obrti, o izdelovalcih predmetov umetne obrti pa ne moremo govoriti.

## ZAGOTOVITI EVIDENCO IN BOLJŠE RAZMERE

Dejstvo pa je, da se v sodobnem času vse bolj razvijajo dejavnosti

— V ponedeljek, 21. marca, je podpredsednik Gospodarske zbornice Hrvaške Pero Vidaković odprl 22. sejem Alpe-Adria, ki je letos poimenovan tudi sejem mednarodnega sodelovanja.

Sejem sestavlja dva zaokrožena dela, in sicer sodelovanje s sosednjimi državami z nastopom obmejnih prijateljskih ter pobratenskih mest Ljubljane, prikaz turističnih zvez pokrajin in mest in nastop potovalnih agencij. Del sejma pa je namenjen razstavi Človek in prosti čas.

Na sejmu sodeluje 540 razstavljalcev iz 16 držav, od tega je 387 jugoslovanskih. Od tujih so najbolj zastopani predstavniki Avstrije, Italije in ZR Nemčije. Pomurje zastopa ABC POMURKA.

Če to pogledamo po halah, potem vidimo, da je za navtiko tudi letos izredno zanimanje razstavljalcev. Hala A in prostor pred njo sta tako napolnjena s plovili največjega domačega razreda, manjšimi in večjimi jadnicami, čolni, deskami za jadranje različnih znamk, rezervnimi deli za plovila, pripomočki, kot so recimo vozički za prevoz jadralnih desk ter športno opremo, ki sodi k plovilu in jadranju. Koliko je dopustal prostor, so v hali A razstavili tudi športno opremo in opremo za kampiranje.

Kot nekakšno dopolnitev so v hali A2 zbrali vse pomembnejše predelovalce hrane, ki so ponudili rešitve, kako pripraviti obrok hrane, kadar je na voljo le malo časa, pa naj bo to na dopustu ali doma.

In če je po eni strani prehrana povezana tudi z navtiko, je po drugi strani povezana z domačo kuhinjo, opremo, malimi gospodinjstvi, pripomočki in drugimi, kar je povezano s pripravo hrane. Ta del sejma so letos poimenovali Sejem VSE ZA DOM.

Hala C je že nekaj let rezervirana za razstavo NAREDI SAM. Zaveza o koristnosti lastnega izpopolnjevanja na tem področju je do prodira v nas, tako je tudi ta del sejma vsako leto založen z dejami za spretno roko — naj bo to skoz dokončne izdelke ali pa strokovno literaturo, ki bo pomagala vsakomu posamezniku priti do končnega izdelka. Precej prostora je namenjenega nekonvencionalnim načinom pridobivanja energije (sončni kolektorji, toplotne črpalke ipd.), toplotni izolaciji, praktičnim nasvetom za uporabo različnega ročnega orodja in materialov.

Hala B združuje pobratena prijateljska mesta Ljubljane in Turistiko ponudbo Jugoslavije, ki so se predstavila mesta Sarajevo, San Marino, Rijeka, Kardeljevo, pokrajini Furlanija-Julija, krajin v Venero, Avstrija kot letna, Gospodarska zbornica Slovenije in Privredna komora Hrvaške, planinska dejavnost območja planinstva v Sloveniji z dnejo doma na Kredarici, posega pa številne potovalne agencije, programi za letošnje počitnice turistične zveze mest in pokrajin.

Jugoslavije Boris Hopedel

še neugodno vrednotenje nega dela v izdelavo pletenih izdelkov. Razen tega se vilo sejmov domače obrti, prodaja izdelkov je manj ustrezno organizirana prek skih organizacij, sočati pa mo- rajo tudi s problemom pom- nja raznih materialov.

Da bi pospešili razvoj doma- etne obrti, ki ima pomen za ohranjanje izvirne kulturne dediščine, nudi pa tudi več konkretnih ukrepov. P- jalcem izdelkov domače obrti- nujno potrebno zagotoviti razmere za njihovo delo, treba čimprej izdelati eviden- bo poleg registriranih sam- obrtnikov zajela tudi vse izdelovalce predmetov doma- obrti. V to akcijo bi kazalo čiti tudi krajevne urade v povezovanje domače obrti v murskosoboški občini p- morala v večji meri skrbti o obrtna druga, hkrati pa krepiti sodelovanje med organizacijami in predmetov domače obrti, razmišljati o ponovnem grafu, umetnostni zgo- šanju kvalitete izdelkov p- nedvomno veliko prispevajo, timi izkušnjami. Tudi njanjem mladine o osno- elementih izdelave domače obrti, občasnih tečajev s pom- ske univerze in z raznim sko-propagandnimi akcijami lahko v mnogočem prispeva- hitrejšemu razvoju domače umetne obrti v murskosobo- občini.

Milan Zeb

ARCEOMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA  
Murska Sobota, o. sol. o.

## TOZD SEMENA

Prodaja na

## javni licitaciji

osnovno sredstvo, izključna cena 25.000 din

## 1 MLIN KLADIVAR

Licitacija bo v torek, 29. marca 1983, ob 10. uri v prostorih skladišča na Hodošu. Ogled je možen v pred- tajo. Interesenti morajo položiti varščino v višini 10 odst- kov od izključne cene, kupljeno osnovno sredstvo pa takoj- cati in odpeljati.

Osnovno sredstvo prodajamo po sistemu ogleda in po- jeto, zato je izključena vsaka možnost pritožbe ali za- litete. Vse informacije v zvezi s prodajo lahko dobite po telefonu na številko (069) 22-623.

KZ PANONKA TOZD SEMENA



# DOMAČA PAMET — KJE SI?

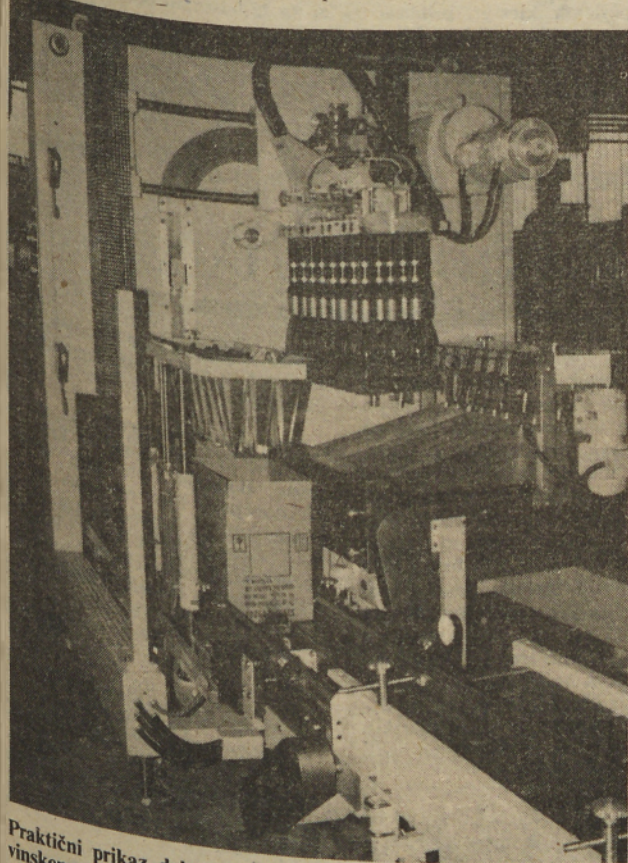
## „PRI NAS ZAVISTI NI!“

O tem je 27-letni vodja prototipnih delavnic v tozdu Tovarna polnilne opreme delovne organizacije Radenska Jovo Rajbar trdno prepričan. Razlogi: vsi v delavnici so pomale novatorji, prevladuje mlajši kader in kaže, da niso pokvarjeni ali obremenjeni s tistim, čemur se pravi zavist. Menda pa je temu delno skrivno še dejstvo, da gre v danem primeru za dokaj novo vejo v industrijski proizvodnji. V prototipnih delavnicah namreč proizvajajo izredno zahtevne in zapletene sklope strojev in naprav, ki sodijo v polnilno tehniko in tehnologijo. Spričo tega je vsak koristen predlog ali tehnična izboljšava še kako dobrodošla. Jovo Rajbar jih ima že malone za ducat.

### MIZA ZA NOSILKE IN PRIJEMALNE GLAVE

»V letu 1978 sem se lotil predelave vlagalnega stroja oziroma zgornje, dovodne mize za steklenice. Posamezni deli so namreč dotrajali in treba jih je bilo zamenjati ali preurediti. To sem storil, pri čemer so mi pomagali kolegi. Ker pa so se tudi na drugem delu istega stroja pojavile hibe, sem se v drugem popravilu spraval nad mizo za nosilke. Tu je bilo potrebno prilagoditi celotno mizo, s tem pa sem izboljšal vlagalni stroj in poslej ga je lažje popravljati. Izboljšani je olajšan dostop in izboljšale so se delovne razmere.

Na vlagalnem stroju v obratu na Ptuju sem izdelal prijemalne glave in tako avtomatiziral proizvodnjo steklenic. V ta namen so tudi izdelali temu ustrezne nosilke. Skratka, prek mehaničnih prenosov smo ves sistem dosegli poenostaviti.



Praktični prikaz delovanja vlagalnega stroja nosilk na vinskem sejmu '82 v Ljubljani.

### Z NOVATORSTVOM DO DEVIZ

Tako razlaga sicer redkobesedni Jovo Rajbar, ki ima za sabo že več drugih, večjih ali manjših, tehničnih izboljšav in koristnih predlogov. Spominja se tudi, kako je bilo leta 1980, ko so mu zaupali vodenje prototipnih delavnic, kar je bilo zanj že znak posebnega zaupanja.

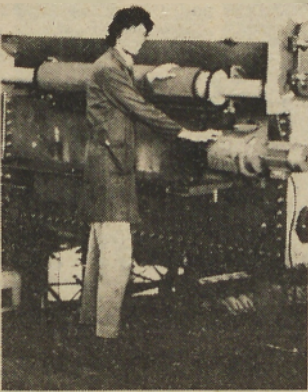
»Sodelavci smo bili polni načrtov. Najprej smo si zaželeli izdelati dva tipa pralnega stroja za nosilke, in sicer SPN-2 in SPN-3. Po dveh ali treh me-

secih napornega dela nam je uspelo. Z večmesečnim trdim delom in tuhanjem smo izdelali še vlagalno-izlagalni stroj, ki je bil predstavljen na sejmu Vino '82 v Ljubljani.

V posebno čast in zadovoljstvo si štejejo, da smo podoben stroj izvozili v sosednjo Avstrijo in se tako dokopali do deviz. Torej je mogoče tudi z novatorstvom priti do dragocenega deviznega dinarja. Pred nami je več načrtov. Tako nameravamo izdelati polnilno-zamašilni stroj, kar bi bil svojevrsten dosežek, saj bi bili prvi proizvajalci tovrstne polnilne opreme v Jugoslaviji. Zavedamo se zapletenosti in zahtevnosti izdelave, vendar računamo, da nam bo šlo od rok.

### POHVALA JE VEČ KO DENAR

Visokorasel — že od 15. leta se ukvarja s igranjem košarke in je zdaj vključen v košarkarski klub Pomurje — Jovo Rajbar pravi, da mu pohvala pomeni več kot



Inovator Jovo Rajbar iz tovarne polnilne opreme Radenske je poln načrtov.

## Aktiviranje novih osnovnih sredstev

Ceprav še ni primerjave s slovenskim povprečjem in so na voljo podatki o zaključnih računih iz 186 organizacij združenega dela s področja gospodarstva v Pomurju, pa že prva informacija, ki jo je zbrala podružnica službe družbenega knjigovodstva v Murski Soboti, dovolj jasno kaže nekatere glavne značilnosti poslovnega uspeha v letu 1982. Le-te je na tiskovni konferenci novinarjev posredoval novi direktor SDK Boris Gotjčevšek, ki je uvodoma omenil, da je fizična rast pomurskega gospodarstva približno na slovenskem nivoju, pri čemer je v lanskem letu dosežena 1,2-odstotna stopnja rasti zaposlovanja, kar pomeni 653 delavcev več kot leto prej.

Sicer pa je regijsko gospodarstvo povečalo celotni prihodek za 36 odstotkov, večji obseg poslovanja pa je omogočilo zlasti aktiviranje novih osnovnih sredstev, katerih vrednost se je približuje 2 milijardama dinarjev. Po dobrih rezultatih izstopajo tekstilna industrija, grafična dejavnost in še posebej kmetijska proizvodnja, medtem ko zaostajajo zlasti na področjih lesne in elektro industrije. Po drugi strani pa so se porabljena sredstva v pomurskem gospodarstvu povečala za 38 odstotkov, kar je za dve indeksi točki hitreje kot celotni prihodek. S tem se je ekonomičnost poslovanja poslabšala za okrog 2 odstotka, k čemur je v mnogem prispevala podražitev cen surovin, materiala, drugih porabljenih sredstev in minimalne amortizacije zaradi višjih stopenj. Zato tudi pri doseženem dohodku beležijo počasnejšo dinamiko, in sicer za 28 odstotkov, medtem ko daje realnejšo podobo primerljivi dohodek, ki je v regiji v primerjavi z letom 1981 večji za 33 odstotkov. Prav tako ni bistvenih sprememb v strukturi delitve dohodka. Podatki kažejo, da se malenkostno

zmanjšujeta delež sredstev za reprodukcijo in za čiste osebne dohodke. Hkrati pa so v znatni meri porasle ostale obveznosti pomurskega gospodarstva, kar velja še posebej pri obrestih za kredite.

V letu 1982 je bil dan poseben poudarek povečanju izvoza, predvsem na konvertibilno območje, in zmanjšanju uvoza. S prodajo blaga in storitev na tujem je pomursko gospodarstvo ustvarilo čez 3 milijarde 463 milijonov dinarjev ali 32 odstotkov več kot leto prej. Pri tem pa je treba povedati, da so izvozni plan v celoti izpolnili v murskosoboški, deloma pa tudi v lendavski občini. Istočasno je uvoz dosegel vrednost 2,88 milijarde dinarjev, kar pomeni, da znaša pokritost uvoza z izvozom 120 odstotkov. Krepi se tudi maloobsejno sodelovanje s sosednjo Madžarsko. Pozitivno je nedvomno tudi spoznanje, da so se izgube pomurskega gospodarstva v tem obdobju zmanjšale za 14 odstotkov in znašajo 251,2 milijona dinarjev. Vendar pa je treba ugotoviti, da je v organizacijah združenega dela z izgubo zaposlenih 3130 delavcev, kar pomeni okrog 10 odstotkov vseh zaposlenih v pomurskem gospodarstvu, pri čemer je tudi 11 novih izgubljajev. Zaskrbljujoče je gotovo dejstvo, da so se zaloge povečale kar za 34 odstotkov, kar gre zlasti na račun zalog surovin pa tudi nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov.

Zanimiv je tudi podatek, da je bilo navzlic določenemu mrtvilu na področju investicijske politike v naložbe vloženih 3,8 milijarde dinarjev. Pozitivno pri tem je, da so pomurske organizacije združenega dela v gospodarstvu zagotovile že 42 odstotkov sredstev iz lastnih virov, v 35 odstotkih gre za bančna sredstva, preostali delež pa odpade na združevanje finančnih sredstev za naložbe.

Milan Jerše

### — MURSKA SOBOTA —

## Slabše gospodarjenje

O analizi gospodarskih gibanj in uresničevanju družbenega plana za obdobje 1981—1985 v letu 1982 z oceno gospodarskih gibanj v prvem trimesečju letošnjega leta so razpravljali na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti. Poudarili so, da gre za relativno ugodna gibanja, kar še posebej velja za rasti celotnega prihodka, ki je v primerjavi z letom 1981 višji za 41 odstotkov, kar je ugoden pokazatelj, spodbuden pa je tudi porasi primerjivega dohodka ter kmetijske in industrijske proizvodnje.

Bolj zaskrbljujoče pa so razmere glede izvajanja kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, kjer je izjema le višja produktivnost. Tako se je stopnja reproductivne sposobnosti znižala za 6 odstotkov, akumulativna sposobnost za okrog 20, rentabilnost za 6 odstotke, ekonomičnost poslovanja pa za 1 odstotek. Hkrati so se sredstva za izboljšanje in širitev materialne osnove dela delno znižala tudi na račun višjih stopenj minimalne amortizacije.

Kot ugotavljajo v murskosoboški občini, je izvoz večji v primerjavi z letom poprej za 26 odstotkov, s čimer so organizacije združenega dela ustvarile 6,7 odstotka celotnega prihodka. Pri tem odpade 80 odstotkov izvoza na konvertibilno območje, kjer prednjači tovarna oblačil in perila Mura, saj nanjo odpade kar 53 odstotkov celotnega izvoza iz murskosoboške občine. Nedvomno je spodbudna tudi ugotovitev, da se je izguba v primerjavi z letom 1981 zmanjšala celo za 40 odstotkov. Uspešno se uresničujeta tudi določila občinske resolucije, saj so z njo v skladu sredstva za osebne dohodke in skupno porabo SIS družbenih dejavnosti. V prvih mesecih letos pa upada investicijska aktivnost, kar je treba pripisati tudi pomanjkanju ustreznih naložbenih programov, močno pa se povečuje število iskalcev zaposlitve.

Milan Jerše

## URESNIČITI SKLEPE O INOVATORSTVU

Že pred leti so ljutomerski komunisti — bili so med prvimi, ki so v občini razpravljali o inovatorstvu — na problemski konferenci sprejeli zelo določene sklepe o vlogi, pomenu in razvoju množične inventivne dejavnosti v občini. V razpravi o gospodarjenju v preteklem letu pa so člani komiteja ponovno obudili spomin na omenjeno javno razpravo ter prišli do ugotovitve, da je inovatorstvo ena od prioritarnih nalog in usmeritev za boljše gospodarjenje, še posebej, če povežemo to dejavnost s prestrukturiranjem ljutomerskega gospodarstva. V sprejetem programu dela občinskega komiteja so pravzaprav dopolnili nekatere naloge, predvsem to, da se pregledajo sklepi javnih razprav, ki so jih komunisti vodili o inovatorstvu, šolstvu, kmetijstvu in socialni politiki. Večina sprejetih sklepov in stališč je ostala nerealizirana. Ob tem pa bi kazalo tudi postaviti vprašanje, zakaj so ostali sklepi nerealizirani in seveda kdo je odgovoren, da niso bili izvajani.

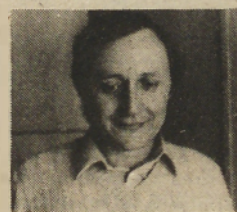
Kakorkoli zvenijo besede prestrukturiranje in množična inventivna dejavnost učeno, pa gre za zelo preprosto filozofijo: več domačega znanja in manj uvoženih ali domačih reprodukcij tujih materialov, večja produktivnost, boljše delo, izdelki, ki so v koraku z današnjim časom, ali pa šele prihajajo na tržišče. Vse to je lahko realizirati, potreben je le čas. Pri tem pa ne bi kazalo izgubljati preveč časa, kajti razkorak je že precej velik.

D. L.

## mala anketa

# PRAVA URA — ZLATA URA

Kako že gre tisti pregovor? Veliko grmenja, malo dežja. Ali pa: počasi se daleč pride. In še: čas je zlato. Saj, časi! Domislili smo se, da si tudi njega napravimo za podložnika, kar milo rečeno zbuja pomisel na večno, prastaro razklanost: je bilo prej jajce ali kura? Ali — če smo sodobnejši — ali živimo, da bi delali, ali pa delamo, da bi živeli? Z nazornostjo smo si hoteli pomagati v toliko, da podkrepimo vso zamotanost, ki nas daje ob uvedbi, sprva novega delavnika in zdaj še bližnjih premikov urnih kazalcev. Kdo zna noč temno razjasnit, ki tare duha, se je utrgalo enemu naših anketirancev, ki sicer niso prikrivali črnogledosti glede obeh »posegov«. Lahko bi posegli v čas, ko smo sploh začeli »šteti« čas, a to bi nas znalo zavesti kam drugam, od smisla in cilja, ki ga ima tokratna mala anketa. Za vsak primer nismo povprašali za mnenje le pet naključno izbranih sogovornikov, marveč nekaj več, da bi bila razpoloženska slika določnejša. Žal so nam pomagala le za uvodne prebliske. A nič ne de, kajti tudi ostali so povedali, kar jih tišči.



**DRAGO HORVAT**, vodja kadrovske službe v Avtoradgoni: Mnenj o prehodu na nov delovni oziroma poletni čas je skoraj toliko, kolikor je ljudi. Mislim, da je za nas še vedno pomembna »sončna« ura, torej kdaj začnemo z delom. Vprašanje je, kako bo s prevozi na delo, saj je nanje vezanih okrog

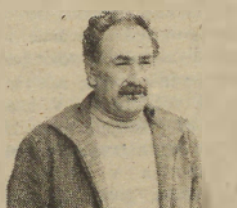
60 odstotkov naših delavcev. Po novem nas bodo prišli še dražje kot doslej. Več kot polovica zaposlenih ima doma večjo ali manjšo kmetijo, zato ne dvomim, da bodo ljudje kljub novemu delavniku zemljo obdelovali; če ne jutraj pa zvečer. Pri vsem tem me najbolj moti, da družbeni dogovor o prehodu na nov delovni čas meče v isti koš vso delavstvo Slovenije.



**FRANC LUBI**, direktor TZO Klas Križevci: Po moje zelenih rezultatov s prehodom na 8. uro nismo dosegli, najmanj pa, da bi karkoli prihranili pri energiji. Podpiramo pa vključitev v srednjeevropski čas, po katerem naj bi začeli z delom ob 7. uri. To bo zlasti za nas prikladnejše, ker največ posluje mo s kmeti. Šesta ura je prezgodnja. Ob tem pa bo treba seveda urediti vprašanja otroškega varstva, izobraževanja in podobna, kajti izredno važno je, da delavnik usklajamo med posameznimi dejavnostmi. V nasprotnem bo namen prehoda na nov delavnik zgrešen.



**LUDVIK FILO**, tajnik mestnih krajevnih skupnosti v Murski Soboti: Kljub dobrim izhodiščem smo stvari — tako se mi vsaj zdi — zbanalizirali in se prehoda lotili preveč linearno. Kampanjski pristop, ki ne upošteva vseh spremljajočih pojavov in vidikov, je za nas že kar značilen. Skratka, nismo pristopili kompleksno in usklajili vseh potreb in interesov v sferi družbenih dejavnosti. Vrh tega je bilo premalo časa, da bi lahko o vsem širše razpravljali. Zato ljudje zdaj čakajo, kaj se bo zgodilo 27. marca, ko homo praktično premaknili urne kazalce. Večina pa še vedno računa, da bo lahko kaj postorila zase v prostem času.



**FRANC MAVRIČ**, trgovski potnik iz Maribora: Osebnost me premaknitev delovnega časa oziroma urnih kazalcev ne bo prizadela, kajti zame je najpomembnejše, da je stranka ogreta za »kšeft«. Sodim pa, da je prilagajanje delovnega časa problematično, ker se ves aparat ljudi nanj preprosto ne more prilagoditi. Z njim smo posegli v družinsko življenje in njeni člani se bodo še manj videvali. Občutek imam, da nekateri ukrepi niso uglaseni na stabilizacijsko obnašanje.



**FRANJO ŠTEBIH**, sekretar skupščine občine Ljutomer: Pri nas povsem soglašamo s stališčem Zveze sindikatov Jugoslavije, namreč, da se s 27. marcem urni kazalci avtomatično pomaknejo za eno uro. S tem se bomo usklajili s časom v drugih zapadnih državah. To pomeni, da bomo v upravi skupščine občine začeli delati v poletnem času s 6. oziroma 7. uro. Vsakršna druga rešitev je izsmiselna.

Branko ŽUNEC



## V Križevcih se križajo interesi

V Križevcih pri Ljutomeru se križajo najrazličnejši interesi z domala vsega Murskega polja; pošta, krajevni urad, šola, varstvena ustanova, kmetijska zadruga »Klas«, ob obrtnih delavnicah pa so tu še Križevske opekarne. Kar devet vasi je združenih v križevsko krajevno skupnost in treba je reči, da se precej ubrano in usklajeno dogovarjajo, zavlačevanj pri uresničevanju dogovorjenih nalog pa skorajda ni.

Kaj pravijo Križevčani o Križevcih sami? Ocena ni prehuda, preveč laskava pa tudi ne. Kar na začetku povedo, da bi morali imeti v tem središču prizadevno turistično društvo, približno takšno kot v sosednjem Veržetu. Nalog pri oplešanju kraja je več kot dovolj in nekatere bi lahko v sodelovanju z obema vaškima odboroma, organizacijami in društvu, pa tudi z deležem vaščanov, uresničili v sorazmerno kratkem času. Ena takih nalog je ureditev in posodobitev avtobusne postaje, kjer vsak dan vstopajo v avtobuse prave množice in to za različne smeri, prav toliko pa se jih vrača iz službe, šol in zasebnih opravkov. Tu se ustavljajo tudi šolski avtobusi, ki vozijo šolarje iz logarovske in vučenske smeri in teh ni

malo. Avtobusno postajo je treba urediti še pred začetkom glavne turistične sezone in to najverjetneje s sredstvi krajevne skupnosti.

### ŠE LETOS DOGRAJEVANJE SOLE

Od otvoritve nove šole je minila vrsta let. Odpri so jo, pouk ob zavzetosti prosvetarjev tače dokaj nemoteno, okrog obljubljenega gradnje telovadnice in nekaterih učilnic pa vse doslej še ni sledu. Letos bodo, vsaj obljubili so jim, začeli s gradnjo druge faze in to s sredstvi iz občinskega referendumskega programa za šolstvo.

Precej na tesnem je tudi otroški vrtec. V njem nimajo zavetišča samo križevski otroci, starši vozijo otroke ob odhodu na delo tudi iz drugih krajev. Na potrebo po razširitvi nenehno opozarjajo, vendar razširitev za zdaj še ni predvidena.

Že več kot mesec dni v Križevcih ne predvajajo filmov in to zlasti mladi rod spravlja v nejevoljo. Kaže, da se bo obrnilo na bolj vsaj do sredine pomladi, ko naj bi dokončno preuredili dvorano, do takrat pa bo potrebna potrpežljivost. Kmetijska zadruga je za razširitev kulturne ponudbe odstopila del prostorov za knjižnico. Člani



V Križevcih pri Ljutomeru se zares križajo interesi. Tu se je ob trgovinah nastanila tudi banka, ob avtobusnem pa se vsak dan odvija skozi središče gost avtomobilski promet. Foto: B. Žunec

kulturno prosvetnega društva so se že lotili dela.

### SKUPNI SAMOPRISPEVEK SE IZTEKA

Na območju križevske krajevne skupnosti ima vsaka od devetih vasi svoj krajevni samoprispevek, tu pa je tudi še skupni za celotno območje, ki se bo jeseni iztekel. Kaj vse bodo uvrstili v novi referendumski program, o tem se bodo začeli dogovarjati že zdaj, spomladi.

Kako bo s telefoni? Zanimanje za nove priključke je

veliko na območju križevske, verženske in logarovske krajevne skupnosti. V prvi je predvidenih 270, v drugi sto in v tretji 30. Dane bi delali vsak po svoje, bodo krajevne skupnosti imenovale skupno delegacijo za dogovarjanje in usklajevanje. Gre za sorazmerno visoke zneske in delati je treba razumno, tu in tam s precejšnjo mero potrpežljivosti. Tega, da so neučakani, tako kot drugje po Pomurju, pa skorajda ne bi bilo treba omenjati. Bo že šlo. Potrdili se bodo prizadevanju dela in sredstev in se načrtno lotili dela. Janko Stolnik



V šolskem avtobusu včasih skoraj zmanjka prostora. Šolarje vozi iz logarovske in vučenske smeri. Foto: J. Stolnik

## Zakaj voda dražja?

DO Komgrad Ljutomer je skupnosti za cene poslala zahtevek za dvig cene vode za celih 108,9 odstotka. Res je, da je voda v občini Ljutomer med najcenejšimi v Sloveniji in mogoče so zaradi tako nizke cene vode imeli v tej DO izgubo za 3 milijone dinarjev.

Nedavno so v črpališčih namestili števec, ki naj bi kazal, koliko vode dejansko odteče. Ko so te številke primerjali s količino porabljene vode ki so jo kazali števci pri porabnikih, ugotovili, da se obe številki razhajata za približno 40 odstotkov. To pomeni, da odteče iz črpališč 40 odstotkov več vode, kot pa gospodinjstva in delovne organizacije v občini Ljutomer porabijo. Mogoče je to razhajanje posledica nekaterih nepravilnosti vodovodni napeljavi (kot je bil tisti v Kidričevem naselju, kjer so prebivalci tega naselja skoraj dva meseca gledali odtekanje vode iz vodovodne napeljave) na vseh tistih odkritih in ne odkritih mestih na celotnem vodovodnem omrežju, ki je zaradi starosti in slabe montaže? Mogoče je to tudi zaradi številnih »črnih« priključkov (OZD niso izvzeta!), ali pa zaradi številnih še ne priključenih števecv v novih individualnih zgradbah. Še bi lahko našli vzroke za tako veliko razhajanje v omenjenih številkah. Res je, da je voda v občini Ljutomer med najcenejšimi v Sloveniji, ampak to še vedno ne pomeni, da mora biti ta dragocena tekočina povsod enako draga. In nenehno — današnji čas, ko kljub zamrzitvam in ostalim neugodnim ukrepom udrihomo po potrošnikovem (tudi mojem) žepu, je tako visoka podražitev resnično pretirana. Skupnost za cene sicer to podražitev pogojno odobrila, kaj to pomeni: preddržbo tako visoko povišanje so poslali republiški skupnosti za cene, če se bo ta strinjala z odstotkom podražitve, potem bo imela občini Ljutomer cena vode na republiškem povprečju. Zlasti sama voda, ne pa tudi storitve. Dušan Lopar

MURSKA SOBOTA

## Od srede marca dražje storitve

S kar precejšnjim številom zahtevkov za povišanje cen raznih storitev se je morala pred kratkim soočiti občinska skupnost za cene Murske Soboti. Ob podražitvah na ostalih področjih so bili zahtevki za cene upravljenosti, nove, višje cene pa veljajo že od 15. marca letos. Običajno, je bilo največje število zahtevkov za podražitev predelave obrtnih storitev. Svet skupnosti za cene jih je temeljito pregledal in potrdil 51 cenikov gostinskih storitev, kjer gre za podražitve do 20 odstotkov, medtem ko je moral 39 zahtevkov zaradi predlaganih 20-odstotnih povečanj cen zavrniti. Potrdili so tudi 60 zahtevkov za podražitev obrtniških storitev, 45 novih cenikov pa niso mogli sprejeti.

Člani skupnosti za cene občine Murska Sobota pa so morali maloprodajne cene knjig Pomurske založbe in naročnino Vestnika Murske Soboti glede cen mehaničnih storitev, medtem ko so morali zavrniti predlog za višjo ceno gramozov in gramoznih agregatov, ker ni v skladu s predpisi. Prav tako so zavrnili zahteve za podražitev Temelja, belinskega Graditelja in murskosoboškega TOZD Pomurje. Podražitev zaključnih del v gradbeništvu. Potrjene so tudi nove cene oskrbnine v dijaških domovih, tako da znaša dnevna oskrbnina v naškosoboškem dijaškem domu 173 dinarjev, v rakičanskem 160 dinarjev. Prič pa se je z zahtevkom za 5,80 dinarja za tovarno novo pojavila tovarna močnih krmil, kar so jim odobrili. To velja tudi za cene storitev TOZD Vinarstvo Sobota glede na kvalifikacijske strukture zaposlenih, kjer gre približno za 20 do 25-odstotno podražitev, pa so zahtevek TOZD Blisk za povišanje cen montažne dejavnosti, ki za zdaj na tem področju ni mogoča podražitev. Sprejeli pa so podražitev Agroservisa za 20-odstotno podražitev servisnih storitev, medtem ko izvršni svet že dal soglasje za enak odstotek tudi pri tehničnih pregledih. Milor Jekš

## Cankova se razvija v pomembno krajevno središče

Zahodni del soboške občine ob avstrijski meji je rodovitno, čeprav že pretežno hribovito območje krajevne skupnosti Cankova. S kar štirimi od svojih osmih vasi meji s sosednjo Avstrijo, poleg zdomstva pa ji daje pečat kmetijska zadruga Panonka, saj je večina med 2.408 prebivalci kmetov in torej ni naključje, da je sedež zadruge na Cankovi. Tam je tudi krajevni urad, pa ambulanta, šola, postaja milice, trgovina z živili in tekstilom, prodajalna kmetijskega in drugega tehničnega orodja, posebej številni pa so gostinski obrati. Kar dva bifeja sta, pa priljubljeni lovski dom, primeren

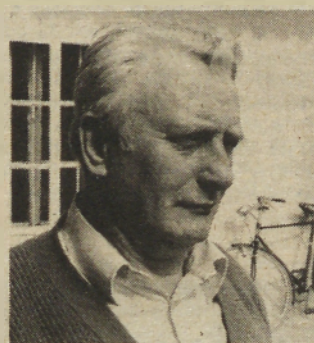
za poletne veselice na prostem pod zelenimi krošnjami. Voglarjeva gostilna z gostoljubnimi lastnikoma, in še bi lahko naštevali, saj je na celotnem območju krajevne skupnosti kar deset gostiln. Zato pa je manj industrijskih objektov. Obrat Alpine iz Žirov je ostal nedogovorjena želja, saj je ideja o tem, da bi iskano športno obutev te znane gorenjske tovarne v Pomurju šivale pridne roke žensk iz Cankove in okolice, zamrla in o njej ni več slišati. V krajevni skupnosti poslujeta tako le dve delovni organizaciji: že omenjena Panonka in gradbeno podjetje

Temelj. Prisotnost graditeljev se na Cankovi močno pozna, saj rastejo v tem krajevnem središču s 525 prebivalci nove hiše kot gobe po dežju. In čeprav je omenjen dež, pod območje cankovske krajevne skupnosti pa sodi tudi Ledavsko jezero, na tem delu Goriškega ne pijejo najboljši vode. Vodovod je že dalj časa problem, ki so mu namenili dobršen del v smernicah plana krajevne skupnosti za tekoče srednjeročno obdobje, vendar zaenkrat slabo kaže. Območna vodna skupnost še ni opravila obljubljenih raziskav, ki so osnova načrtovane preskrbe s pitno vodo in tako je oskrba slaba.

Podobno je tudi z vrtcem. Ta se zdaj nahaja v neustreznih prostorih združenega doma, v bodočnosti pa naj bi bil prizidek šole in to na osnovi skupnega projekta s telovadnico. Ker projekta ni, sredstva, ki se stekajo iz samopriskveka krajanov, ne služijo svojemu namenu in se bo potrebno podvzati, ter takoj, ko bo zelena luč za investicijo, spraviti predšolske in šolske otroke pod skupno streho, pod katero bo tudi prostor za rekreacijo in ustrezno kuhinjo.

### CESTNE IN TELEFONSKE ZVEZE

Prve so dokaj dobre, je skupno ugotovitev za ta obmejni del Goriškega potrdil predsednik krajevne organizacije SZDL



— Alojz Vidovič je predsednik krajevne organizacije socialistične zveze delovnega ljudstva in eden tistih, ki mu ni vseeno v kakšni smeri se razvija Cankovo kmetištvo.

Alojz Vidovič, ki smo ga zmotili pri dopoldanskem prebiranju Dela.

Za telefonijo pa je dejal, da imajo na Cankovi probleme z visokimi prispevki za nove telefonske priključke, ki bi naj znašali celo 12 starih milijonov dinarjev, to pa je očitno preveč za posameznike, ki potrebujejo telefonsko zvezo s svetom. Za Cankovo se namreč pozna, da prerašča v močno krajevno središče, v katerem pravih kmetov skorajda ni več, prisotna pa je tudi težnja po povratku tistih zdomcev, ki jih tujina v času vsesplošne gospodarske krize zavrača in se bodo poskušali zaposliti doma. Najbolje bi bilo v industriji, če se bo razvila, kaj

ti, kot je menil razmišljujoči sogovornik Vidovič, ni prav, da trgamo od zemlje ljudi, ki bi jih lahko le-ta preživljala. Tako pa postajajo med zemljo in delovnim mestom razdvojeni polproletarci, medtem ko je vedno več nezaposlenih ljudi v večjih krajih, ki nimajo možnosti, da bi obdelovali zemljo in bi jim bila ta vir zaslužka. Podobno je tudi z živinorejo in povsem nerazumljivo, je kako naprimer upada število zbiralcev in količine mleka na Cankovi in okolici, država kot je naša pa bo v sedanjih zaostrenih gospodarskih pogojih, ko je dragocena vsak

deviza, postala uvoznica mleka, kot je bilo razbrati iz osrednjih časopisov.

Prav zato kaže zemlji, ki je največje naravno bogastvo krajevne skupnosti ob meji in živinoreji, ki predstavlja pomembni vir dohodka, velika pozornost, Cankovo pa v naprej razvijati v močno krajevno središče.

Original Ravčar Foto: Stefan Čebul



— Na dvorišču kmetijske zadruge Panonka je te dni prav živno. Kmetje množično nakupujejo različna gnojila ter semena pred pomladno setvijo, sadjarji med njimi pa povprašujejo po sadikah, ki jih je izbral Alojz Mencinger s Panonke.



— Središče Cankove je križišče pred gostilno, od katere je sta le par korakov oddaljeni trgovini z živili in tekstilnim blagom, pa tudi do prodajalne s kmetijskimi stroji in kmetijske zadruge ni daleč. V toplih dneh je prav prijetno posedeti pred bifejem, preteklo soboto pa se je trlo ljudi na Jožefovem sejmu pred cerkvijo.



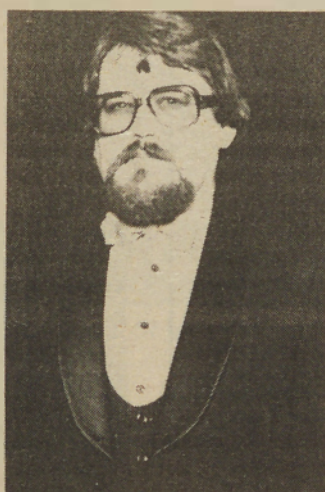
# Jubilej domačega zbora

Sindikalni mešani pevski zbor Stefan Kovač iz Murske Sobotice poje že petnajst let. Prvič je nastopil 8. marca 1968 v Beltincih, jutri v petek, 25. marca pa bo imel jubilejni koncert ob svoji petnajstletnici v dvorani kina Park. Vmes je v kroniki zbora zabeleženih 360 nastopov, 22 krat je bil zbor gostitelj drugih zborov, pesmi pa so pevci zapeli 192. Ko so peli prekmursko narodno Ne ori, ne sejaj v novi priredbi Radovana Gobca, smo jih zmotili na četrtkovni vaji v učilnici srednje družboslovne ekonomske šole na Titovi cesti, kjer zdaj pred nastopom, posebej vztrajno vadijo.

»Običajno vadimo dvakrat tedensko, zdaj, ko smo nekoliko v skrbeh zaradi kvalitete bližnjega jubilejnega koncerta pa se dobivamo tudi ob nedeljah, je na vprašanje o številu vaj odgovoril zborovodja Tomaž Kuhar, katerega smo vprašali tudi, kakšna je po njegovem mnenju raven zbora. »Z vajami poskušamo obdržati lansko raven zbora ali jo celo dvigniti, ker se hkrati v tej jubilejni sezoni pripravljamo tudi za naslednjo, ko se mislimo spet udeležiti tekmovanja zborov v Mariboru,« je poudaril. Pri pisati pa kaže, da je bil prav lanski nastop in prejetje bronzaste plakete v Mariboru odločilno za domači zbor. Ambicije petinštiridesetih članov zbora, med katerimi prevladujejo ženske, čeprav se je glasovno zbor z novimi pevci dokaj ojačal, so se po-

Med tistim, ki v zboru pojo že od samih začetkov je Tera Števanec. V predhodniku obstoječega zbora je nastopala že takoj po osvoboditvi, pod vodstvom Vladimira Močana, pela pa bo tudi na

sluhni. Poslušali so nas tudi skozi odprta okna in sleherno oko je bilo ročno. Takrat sem začutila, da se Slovenci zares počutimo Slovenci kadar smo skupaj, ko se srečamo,« je menila, poudarila pa je tudi kulturno poslanstvo na stičišču treh meja, ki ga je zbor opravil kot organizator gostovanj drugih zborov pri nas in kot gost na sosednjem Madžarskem ter v Avstriji.



Zborovodja Tomaž Kuhar.



— Sindikalni mešani pevski zbor Stefan Kovač iz Murske Sobotice na odru.

jubilejnim koncertu. S kakšnimi občutki, smo jo povprašali po izreku čestitk za njeno dolgoletno pevsko vztrajnost. »Zmeraj pojem in nastopam z veseljem, zdaj ravno tako kot na začetku. Pesem me veseli in dobro vpliva na moje razpoloženje,« odgovorila je. »Saj ne pevec,« dobro razumemo med sabo in našim tudi sprostitev,« je odgovorila. Priredila pa ji je prav tako dolgo poje, ob ju-bleju pa je kot tajnika zbora pripravila zajetno kroniko iz katere smo jo prosili, naj iz-kaže namreč pomembnejše datume in namne vezane do-datke. »Teško bi povedala kateri datum in nastop je po-sebno pomemben, saj je po-sebno doživetje, pa naj bo to zaradi uspehov ali občut-kov, kadar smo kje v gosteh. Osebnost me je posebej pre-vzelo, ko smo se 1969 leta pr-voč pojavili pri Porabskih Slovincih v Gornjem Seniku in je bila dvorana premahna za vse, ki so nam želeli pri-

»Žalostno doživetje pa je bil nastop na žalni slovesnosti ob smrti tovariša Tita. Sle-hermi naš državljani je takrat bil prizadet in mi s tako stis-njenim srcem, smo morali pe-ti. Tako se moramo pevci večkrat prilagajati v svoji no-tranosti vsebini nastopa, ki je sicer (predvsem na gostova-njih) največkrat vester, dosti-krat pa tudi ne.«

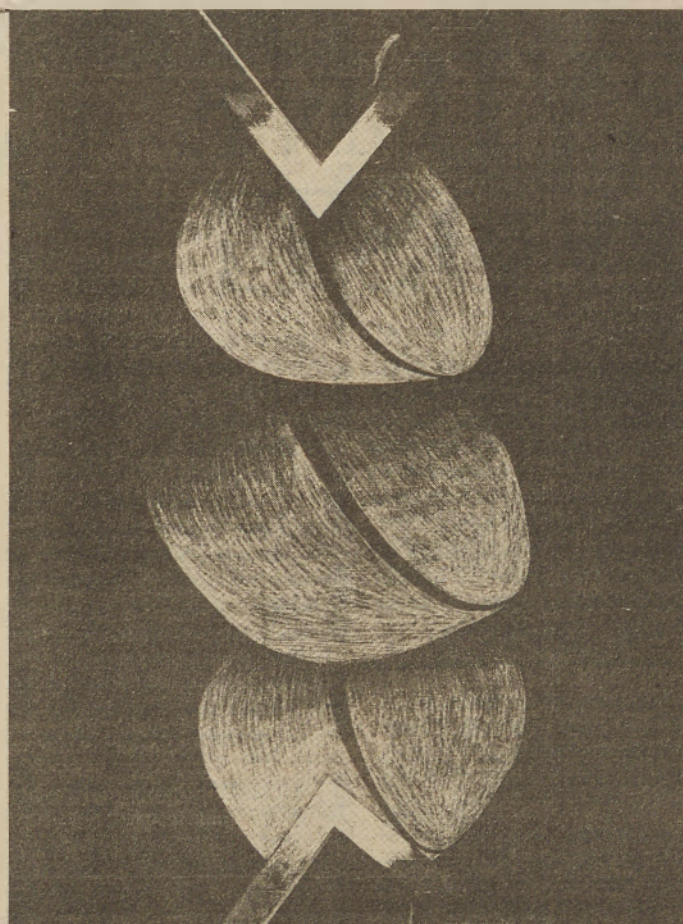
Predsednik sindikalnega pevskega zbora Stefan Kovač je Albin Rodež, ki je ponovno pozoril na prostorske težave s katerimi se zbor ubada že nekaj let. Pevci namreč ni-majo svojega kottička, kjer bi lahko shranili prejeta prizna-nja in nagrade ter spominke z gostovanj, se zbirali in vadili. Zdaj to počno v učilnici in le gostoljublj šole gre zabavala, da sploh lahko pojo. »Raz-mišljamo pa o tem, da če ne že svojega, bi lahko prav gotovo delili kak skupni prostor z godbo na pihala naprimer ali drugimi skupinami,« je gla-sno izrekel željo zbora njegov predsednik in upajmo, da bo vsaj ob jubileju uresničena.

Brigita Bavčar

## Z razstave v Radencih

Logar s svojimi risbami nazadnje potrjuje spoznanja o avtonomni genezi oblik, o povsem spontani struktura-ciji podobe, ki se ne zgleduje po racionalnih zakonitostih kompozicije, ampak koreni-ni v nezavednem. Nezave-dno v svojih skrajno indivi-dualiziranih različicah pa je tudi edini relevantni ključ za nadaljno refleksijo o pom-nenjih, ki jih te oblike im-plicirajo. Tako je na zložen-ko ob otvoritvi razstave del akademskega slikarja Loj-zeta Logarja v razstavnem salonu hotela Radin v Ra-dencih zapisal Brane Kovič. Razstava bo na ogled do 5. aprila. bb

LOJZE LOGAR— RISBA 25



## KULTURA V ŠTEVILKAH

Skupščina zbora uporabnikov in zbora izvajalcev občinske kulturne skupnosti je bila na robu sklepčnosti, saj se je v Murski Soboti od 81. udeležilo le 42 delegatov, in če je bilo že uporab-nikov malo, bi bili lahko vsaj izva-jalci številčnejši. Posebej, ker so bila obravnavana poročila (tudi fi-nančna) tako za preteklo kot pro-grami za tekoče leto, v ospredju pa analizi dveh, v kulturi pri nas izstopajoči dejavnosti.

Prva je bila arheološka, o razvoju in razmahu katere je govorila kustodinja Irena Šavel, druga pa je bila analiza stanja likovne vzgoje v sotoški občini, o kateri je (ob priloženem pismenem gradivu) kritično spregovoril likovni pedagog Oto Jurgec. Glede na povedano je bilo pričakovati, da bo razprava živahnjejša, vendar smo se delegati z dvigom rok opredelili in zadovoljili z zapisanim, tako kot pri poročilih o realizaciji programa kulturne skupnosti Murska Sobotica za preteklo leto in iz števil razbrali, da je na primer Pokrajinska in študijska knjižnica poleg rednega dela poskrbela za 14 izposojevališč in 16 krajevnih knjižnic, v katerih so knjižničarji izjemno nizko vrednoteni (za svoje delo prejmejo le letno simbolično nagrado v znesku 800 dinarjev), in zato delegatsko vprašanje iz Beltinca ni bilo naključno. V vseh oddelkih je bilo izposojenih 83 ti-soč knjig, knjižnice pa lani oboga-tene s 4 tisoč enotami novega knjižnega gradiva.

V galeriji sotoškega kulturnega centra se je zvrstilo v preteklem le-tu 17 razstav z 32 tisoč obiskoval-ci, poleg tega pa je bilo v galerijskih prostorih tudi 30 drugih kul-turno obarvanih prireditve z 9.744 obiskovalci. Kino Park je predva-ljal 633 filmov, obiskovalcev so zabeležili 105 tisoč, tudi tistih, ki so spremljali 2. teden domačega filma, poleg 24 tisoč učencev in šola-rov na posebnih kino predstavah zanje.

Zveza kulturnih organizacij je v poročilu izpostavila število 560 raznovrstnih kulturnih prireditve in proslav s 13 tisoč izvajalci in 114 tisoč obiskovalci. Tako torej pri-čajo številke, druge spet, povedane na ponedeljkovi skupščini, so pri-čale o nizkih osebnih dohodkih strokovnih delavcev v kulturi. Spodbudna pa je bila tista o ni-žanju prispevne stopnje v kulturi za 0,09 odstotka, kar pomeni, da bo prispevna stopnja za kulturo od aprila dalje znašala 0,36 od bruto osebnih dohodkov, dejavnost pa, kot je bilo zagotovljeno, ne bo okrnjena.

V osnovnem programu kulturne skupnosti Murska Sobotica za leto 1983, ki se nanaša na kulturni cen-ter s svojimi enotami: knjižnico, muzejem, galerijo in kinom, je zapisano, da bo uresničeval svojo osnovno usmeritev posredovanja kulturnih storitev, se povezoval s šolami, delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi vzdr-ževal stike na kulturnem področju s porabskimi Slovenci in skrbel za

kulturo pripadnikov madžarske narodnosti. Posebna skrb pa bo veljala ustvarjanju boljših delov-nih razmer v kulturi kakor tudi kvaliteti posredovanja kulturnih dobrin.

Za program, ki se nanaša na or-ganizacije združenega dela v kultu-ri sotoške občine, pa je potrebno reči, da je tak, kot je bil delegatom posredovan v gradivu, sila po-manjkljiv in je bila umestna tako pripomba o tem, da radio Murska Sobotica že tretji mesec nima več na sporedu dvotedenske polurne oddaje Kultura in mi — mi in kultura, ampak je kulturna temati-ka osnova četrtkovih oddaj Aktualno, med 17. in 19. uro.

Brigita Bavčar

DELAJSKO KULTURNO-UMETNIŠKO DRUŠTVO SVOBODA GORNJA RADGONA

## Cilj — razširitev kulturne dejavnosti

Na rednem letnem občnem zboru DKUD radgonske krajevine sku-pnosti Svoboda so znova ugotavljali, da aktivno delujeta le dve sekciji: radgonski pihalni orkester in kino sekcija. Seveda pa to ne pomeni, da v okviru krajevine skupnosti ni razvito kulturno življenje na ostalih pod-ročjih (v tem prostoru delujejo 4 mladinski pevski zbori, orkester glasbene šole, 2 okteta, moški pevski zbor...), posebej še na glasbenem.

Ker pa si želijo obuditi še ostale vrste kulturnega udejstvovanja znotraj samega društva in se ne zadovoljujejo z doseženim, so si na zboru zadali tudi naloge. Med prve sodita oživitve mešanega pevskega zbora in za začetek poskus ponovne oživitve dela vsaj ene gledališke skupine. To pa bo moč doseči le, če se bodo v društvu še kadrovsko okrepli.

Poseben problem, s katerim se že dalj časa soočajo v DKUD Svoboda, so težave pri vzdrževanju kulturnih objektov. Čeprav imajo v krajevni skupnosti za kulturno življenje precej primernih prostorov, ki se v te namene že uporabljajo, bi jih bilo potrebno primerno likovno opremiti. Morebiti bodo pri tem našli skupen jezik z radgonsko likovno sekcijo v okviru ZKO Gornja Radgona, katere člani si želijo skupnih predstavitev, pa likovnega salona zaenkrat v mestu ne premorejo. V najhujšem stanju pa je radgonski kulturni dom. Čeprav so v njem skoraj vsak dan kino predstave in druge prireditve, je radgonski kulturni hram v precej klavrnem stanju. Malo je manjkalo, da ga niso pred kratkim zaradi dotrajane elektroinstalacije zaprle pristojne inšpekcijske službe. Bremen vzdr-ževanja tega doma blaginja društva ne zmore in za naprej se bo potrebno temeljito pogovoriti. Člani DKUD Svoboda vidijo dolgoročni izhod iz naštetih težav le v tem, da se del sredstev za te namene zbira v naslednjem krajevnem samoprispevku.

Na zboru so se oglašili tudi mladi, ki si želijo v tem mestu več kakovostnih kino predstav. Kljub temu da se filmska dejavnost financira sama — poleg Gornje Radgone vključuje še to dejavnost v Apačah in Radencih — jim bodo poskusili ustreči že jeseni. Takrat bodo predstavili prvi takšen organizirani poskus: filmsko gledališče. Gre za prizadevanja, da bi v mestu ob Muri mesečno predvajali vsaj 2 zares kakovostna filma z ustreznimi komentarji poznavalcev.

## PROTI CEPITVI

Na občnem zboru so se pred kratkim zbrali člani kulturno-umetniškega društva Lipa. Člani so se od ponovne ustanovitve leta 1979 do danes pri svojem delu precej trudili. Dramska sekcija je doslej naštudirala dramsko delo Sumljiva oseba in melodramo Ribe na plitvini. Za mešani pevski zbor, ki deluje poldrugo leto, je treba reči, da je njihova pesem dokaj ubrana, pojejo pa narodne in umetne pesmi.

Aktivna sta bila tudi recitatorska skupina, ki se je predstavila na vseh proslavah, in šahovski krožek. Med sprejetim programom dela za letošnje leto bo dramska sekcija na jesen naštudirala igro, mešani pevski zbor se bo naučil gasilsko himno, s katero se bo predstavil ob 50-letnici gasilskega društva Lipa, pripravili pa bodo tudi samostojni koncerti.

Kulturno-umetniško društvo z manjšimi prekinitvami deluje že več kot 38 let, sedaj pa se je peščica mladih, ki je do nedavnega delovala v okviru društva, samostojno odcepila in se združila v mladinsko kulturno-umetniško društvo.

Občni zbor je naglasil, naj mladi, če že hočejo samostojno delovati, delujejo kot sekcija pri osnovni organizaciji zveze socialistične mladine v vasi.

Jože Žerdin

## Kulturni koledar

PETEK, 25. MARCA

MURSKA SOBOTA — V dvorani kina Park bo ob 20. uri koncert sindikalnega mešanega pevskega zbora Stefan Kovač ob 15-letnici nastopanja.

## razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji sotoškega kulturnega centra raz-stavljajo pomurski ljubiteljski li-kovni ustvarjalci.

LJUTOMER — V galeriji Anteja Trstenjaka si le še danes lahko ogledate razstavo del akademskega slikarja Jožeta Ciuhe.

LENDAVA — V galeriji Lenda-va razstavlja tapiserije rojakinja — akademska slikarka Marika Danč-Roth.

RADENCI — V razstavnem sa-lonu hotela Radin so razstavljene risbe domačina — akademskega slikarja Lojzeta Logarja.

## knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni Dobra knjiga v Murski Soboti so: D. H. Lawrence: ARO-NOVA PALICA (Pomurska za-lužba), Tita Doberšek: VINO-GRADNIŠTVO (DZS), DVE DE-SNI DVE LEVI (Centralni zavod za napredek gospodinjstva).

## PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

## JOŽICA MARINIČ

Letos mineva natanko 20 let, ko je Jožica stopila med aktivne kulturne delavce. Leta 1963 se je vključila v Kulturno-prosvetno društvo Cven in prevzela režiserski stolček pri prizadevanjih cvenskih amaterjih. Pod njenim strokovnim in organizacijskim vodstvom je dramska skupina naštudirala nekaj dramskih del, ki so jih uspešno uprizorili na domačem in tujih odrih. Še danes se ukvarja z dram-sko skupino in ji pomaga. Prav istega leta pa se je priključila tudi delu folklorne skupine kot ple-salka. Poleg tega pa je bila tudi



strokovni vodja mladinske folklor-ne skupine.

Veseli je in volja do dela in nasto-panja na odskih deskah sta tudi pripomogli, da je okrog sebe kma-lu zbrala skupino recitatorjev. Tako se je po njeni zaslugi v KPD Cven razvila tudi ta veja kulture. Tovarišica Mariničeva je bila več let strokovni vodja recitatorjev.

Vsa ta leta je tudi vodja dram-ske in recitacijske skupine Pionir-skega kulturnega društva Cven in mentorica društva, v katerem je pet različnih interesnih dejavnosti.

Poleg vseh naštetih funkcij pa je tovaršica Mariničeva že deset let tudi predsednica kulturnega društva na Cvenu in ga tudi uspešno vodi.

Ves čas je usmerjala kulturno dejavnost in delovanje društva, nudila pomoč in rast kulturnega delovanja, uvajanje novih sodobnih vsebin in oblik dela, množično rast, spodbujanje in usmerjanje ter organiziranje kulturnega življenja in kulturne dejavnosti, zlasti med mladino, delavci in kmeti.

Letošnja nagrada je torej prišla v prave roke, saj si jo je tov. Jo-žica Mariničeva vsekakor zaslužila.

D. L.



# ŠTEVILNE NOVOSTI

V javni razpravi je osnutek republiškega zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, ki je eden najpomembnejših zakonov s področja socialnega varstva, saj zadeva slehernega delovnega človeka. Osnutek zakona prinaša nekatere novosti, ki se odražajo v pravicah iz minulega dela ob upoštevanju osebnih dohodkov ter usklajevanja pokojnin na temelju družbene produktivnosti dela, razširitvi kroga zavarovancev, zlasti z uvedbo pokojninskega in invalidskega zavarovanja kmetov, spremembi odnosov na področju invalidskega zavarovanja, možnosti predčasne upokojitve in še nekatere druge spremembe pri uživanju in izgubi pravic.

Osnutek zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju prinaša novosti pri zavarovanju oseb, ki opravljajo liste samostojne dejavnosti, ki izenčujejo položaj, pravice in obveznosti te kategorije delovnih ljudi z delavci v združenem delu. Tako bo odpadel sedanj način sklepanja pogodb teh oseb z organizacijami, hkrati pa tudi pogoj za zavarovanje, pripadnost posamezni poklicno strokovni organizaciji. Pogoj za zavarovanje je opravljanje samostojne gospodarske ali poklicne dejavnosti kot edinega ali glavnega poklica in prijavi za zavarovanje pri skupnosti. Dana je tudi možnost dokupa let vsem zavarovancem, ki opravljajo samostojne dejavnosti vključno s kmetijsko. S tem se omogoča z ustreznimi plačili prispevkov vstevanje obdobja dela iz samostojne dejavnosti zavarovancem in njihovim družinskim članom za čas, ko še ni bilo uvedeno obvezno zavarovanje oziroma možnost sklepanja delovnih razmerij z zakonci. Kot osnova za plačevanje prispevkov je predviden dejanski osebni dohodek, medtem ko pride v poštev pavšalna osnova le v

izjemnih primerih, ko določitev osnove po dohodku ni možna. Osnutek zakona predvideva tudi obvezno zavarovanje vrhunskih športnikov — neprofesionalcev kakor tudi obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov. Predvideno je obvezno zavarovanje vseh kmetov in članov njihovih gospodarstev, ki imajo po predpisih status združenega kmeta in ki plačujejo prispevek najmanj od osnove v višini zneska z jamčene pokojnine, so zavarovani kot delavci v združenem delu. Kmetje, ki imajo status združenega kmeta in združeni kmetje, ki plačujejo prispevke oziroma so zavarovani od osnove, ki je nižja od zneska z jamčene pokojnine, pa imajo le pravice do starostne, invalidske in družinske pokojnine. Predviden je tudi prehodni sistem za užitve kmečkih pokojnin, ki naj bi tudi v bodoče prejemali kmečko starostno pokojnino v skladu

z zakonom o starostnem zavarovanju kmetov. Možnost, da se vključijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je dana tudi kmetom starejšim od 60 let, lahko pa odstopajo zavarovani v starostnem zavarovanju kmetov in pridobijo pravico do kmečke starostne pokojnine. Osnutek republiškega zakona tudi prinaša novost pridobitve pravice do z jamčene pokojnine, katera odločitev je prepuščena skupnosti, določena je le omejitev, da ta ne mora biti nižja od 55 odstotkov povprečnega nominalnega osebnega dohodka delavcev v Sloveniji, ki je v preteklem letu znašal 14.365 dinarjev — z jamčena pokojnina torej znaša 7.900,75 dinarjev. Najnižja možna pokojnina za ženske znaša 3.718, za moške pa 3.253 dinarjev, seveda če znaša zavarovalna doba 15 let. Najvišja možna pokojnina pri prvi varianti (če je faktor povečanja OD v povprečju 3,5 %) znaša 42.736 dinarjev, po drugi varianti (če je faktor povečanja 4 %) pa 48.841 dinarjev pod pogojem, da ima moški najmanj 40, ženska pa 35 let pokojninske dobe. Predlagana je tudi uvedba pravice do predčasne pokojnine. Osnutek republiškega zakona tudi povzema določila zveznega zakona o usklajevanju pokojnin med letom na račun rasti nominalnih osebnih dohodkov v tem letu v višini 90 odstotkov, kar predstavlja spodnjo mejo za obvezno usklajevanje pokojnin med letom. Poleg tega osnutek zakona tudi prinaša še nekatere novosti o uživanju in izgubi pravic.

Feri Maučec

## VEČ DELATI Z LJUDMI

Sedanje gospodarske razmere, ki terjajo naporov zgoraj na lastne sile, zahtevajo še bolj odgovorno, predvsem pa zavzeto delo komunistov. Gre za nadvse aktualni trenutek, ko je treba resnično več

samoupravljanje, kot pa teoretizirati o tem in drugih vprašanjih. To terjajo še več naporov v prizadevanjih za iskanje najboljših rešitev. Zato potrebujemo komunisti več znanja in usposobljenosti za spreminjanje

razmer, pri čemer je še kako velikega pomena neposredno delo z ljudmi.

To so poudarili na programski konferenci občinske organizacije zveze komunistov v Murski Soboti, ko so obravnavali poročilo o delu občinske organizacije ZK in njenih organov v preteklem enoletnem obdobju. Prevladala je ocena, da so murskosoboški komunisti zadnje leto res delali bolj zavzeto, predvsem ko je šlo za uresničevanje ciljev gospodarske stabilizacije.

Predsednik občinskega komiteja ZKS Alojz Sela je v uvodnem referatu dejal, da je po 3. sejah CK ZKJ in ZKS razni večja prizadevanja komunistov za idejni boj v vseh delovnih in življenjskih okoliščinah. Boljši izvojni rezultati, mnogi notranji ukrepi za boljše poslovanje in podobno kažejo, da so v murskosoboški občini lahko dokaj zadovoljni s samim gospodarjenjem.

V daljši in dokaj plodni razpravi pa so delegati programske konference ZK opozorili tudi na nekatere pomanjkljivosti in malodušje, ki je v določenih organizacijah združenega dela s slabim gospodarjenjem kar preveč prisotno. Pojavlja se tudi preveč tozidskega obnašanja in slabe obveščenosti delavcev, marsikje pa bo treba izboljšati tudi učinkovitost samoupravnih delavske kontrole. Se posebej pa je bilo izpostavljeno vprašanje uveljavljanja in večje konkretizacije vseh oblik odgovornosti, kajti proti nekaterim negativnim pojavom se bo morala zveza komunistov v murskosoboški občini odločneje zoperstaviti.

Milan Jerše

Milan Jerše

## dopisniki so zabeležili

### Občni zbor IGD Mesna industrija

Eno najstarejših in najaktivnejših društev v Mesni industriji v Murski Soboti je prav gotovo idustrijsko gasilsko društvo. To društvo je tudi na obnem zboru pregledalo delo v minulemu letu in si začrtalo smernice za delo v prihodnje.

IGD Mesne industrije je v preteklem letu sodelovalo na večjih tekmovanjih in doseglo tudi lepe uspehe. Skupaj z drugimi društvi so priskočili na pomoč prizadetim ob lanskoletnih nalivih. Na obnem zboru pa so poudarili, da je še premalo navedenega na preventivni dejavnosti, pri kateri so se v minulemu letu pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti. Prav v Mesni industriji je v minulih letih prišlo do nekaterih požarov, zato so menili, da je potrebno spriti odpravljati morebitne napake, in biti v stalni pripravljenosti, če bi bilo to potrebno. Prav objekti TOZD Predelava mesa so v stalni nevarnosti, kjer lahko pride do požara. Zastavili so si tudi obsežen program dela za tekoče leto. V tem letu bo potrebno usposobiti članstvo za delo na obstoječi strojni in drugi opremi. Usposobiti pa bo potrebno tudi novospojene članice in člane. Prav na obnem zboru so v vrste gasilcev sprejeli žensko desetinno zaposlenih delavk in nekaj mladincev. Tudi že ustaljeno sodelovanje z GD mesta Murska Sobotna bo v prihodnje potrebno nadaljevati. Ena od najpomembnejših nalog pa je prav gotovo stalna preventivna dejavnost.

T. Horvat

### BELTINCI

### ZA NADALJNJO KREPITEV

Na nedavni razširjeni seji predsedstva krajevne konference SZDL Beltinci so poleg drugega razpravljali o nalogah pri konstituiranju samoupravnih organov krajevnih skupnosti, o izvedbi jesenske seve, o nalogah v pripravi za spomladansko setev in o delu delegacij krajevnih skupnosti.

V razpravi o izvolitvi organov pri krajevni skupnosti in sveta so poudarili, da je za nadaljnji razvoj in utrditve krajevnih samouprave potrebno v posamezne organe pritegniti čimveč občanov, pri sestavi pa upoštevati zastopstvo vseh struktur. Razsvetljivo je, da so za člane posameznih organov predlagali mlajše ljudi.

Pri obravnavi problematike kmetijstva so ugotovljali, da je jesenska setev bila uspešno opravljena in da so sedenja priprave za spomladansko setev doslej dobro šle. Ker pa je na tem področju razmeroma dobro vpeljana tržna proizvodnja krompirja in kmetje namenjujejo več površin te proizvodnji, se pojavljajo težave pri realizaciji plana sladkorne pese, če prav so razpravljali menili, da bi glede na dobre lastnosti pridelovanja morala sladkorna pesa priti tudi v kolobar zasebne kmetijske proizvodnje.

Pri analiziranju delovanja delegatskega sistema so ugotovljali, da delegacije v krajevni skupnosti razmeroma dobro delajo, tudi z udeležbo na sejah delegacij nimajo večjih težav, probleme pa imajo s kupcio materialov, ki večkrat niso napisani v razumljivem jeziku vsem delegatom.

Anton Horvat

### GORNJA RADGONA

### Zakaj še ni invalidskih delavnic?

Pred kratkim so se na redni letni konferenci zbrali člani področnega odbora društva invalidov Gornja Radgona. Za uvod so pripravili bogat kulturni program, ki so ga izvajali učenci osnovne šole Dr. Janko Štebinger, pevski zbor, recitatorji in člani invalidske godbe.

Poročili so se razvila bogata razprava. Invalidi so kritizirali pristojne, ker niso začeli s pripravi na ustanovitev delavnic s posebnimi pogoji, v katerih bi se lahko zaposlili invalidi, zlasti mlajši. Mnenja so tudi, da ni prav, da morajo invalidi plačevati participacijo, posebno tisti, ki vsakodnevno potrebujejo zdravila. Omenili so še premalo skrb za invalide, ki so privezani na invalidski voziček.

L. K.

### Lendava bo dobila trim stezo

Za rekreativno dejavnost prebivalcev v krajevni skupnosti Lendava bi bila potrebna trim steza. O

tem je razpravljala občinska telesno-kulturna komisija Lendava. Nova trim steza bo ob igriču Na Nafta, kjer je mladina v lanskem letu že opravila nekaj zemeljskih del. Dela so opravljena na posebnici trase. Potrebna bo še ena širša delovna steza in takrat bo steza nared za rekreacijo.

J. Jukič

### KOBILJE

### Kviz mladih kmetovalcev

V petek, 11. marca, so se v združenem domu v Kobilju srečali na preizkusu znanja mladi kmetovalci iz lendavske občine. Odgovorili so na vprašanja s področja kmetijstva; posebej pa se tri ekipe, in sicer iz Kobilja, Mostja in Ljubovnika. Zmagala je ekipa iz Kobilja. Prireditve so popestrili s krajšim kulturnim programom učenci iz osnovne šole Kobilje. Kardielj iz Kobilja in ansambel Zarija.

Karel Šturm

### DRUGI POHOD NA TROMEJNIK

Zadnjo soboto v marcu bo PZ pri OK ZSM Murska Sobotna organizirala tradicionalni pohod na Tromejnik. Letos se bodo pohoda, poleg počitničarjev iz soboške občine, udeležili še počitničarji iz Ljutomerja in Maribora, planinci, taborniki, padniki teritorialne enote ter ostali mladinci. Pohodniki se bodo srečali z udeleženci NOB in vojniki karavle Trdkova. V programu srečanja bodo nastopili učenci OŠ Grad in Kuzma ter tudi športna tekmovanja in prikaz taborniškega čina. Prireditelji pričakujejo, da bo na pohodu delovalo čez 200 udeležencev.

Prireditelji in domačini vabijo vse ljubitelje narave, da se udeležijo pohoda oziroma srečanja na Trdkovi. Informacije dobite na OK ZSM.

Elemir Milič

### DOBROVNIK

### LITERARNI VEČER

Dobrovničani, ljubitelji dobre knjige in lepe besede, so se v sredo, 16. marca, drugič zbrali v novi čitalnici. Počasili so spomin na mlado madžarsko revolucijo in njenega poeta Pálfi Sándorja. Literarnega večera so se udeležili gostje iz Budimpešte. Navzoči so bili Cs. Mihály, in univerzitetni profesor, Erdély György, igralec, Nagy Gáspár, pesnik in tudi tajnik Zveze kmetijev in pesnikov I.R. Madžarske.

Uvod v praznično vzdušje je podal profesor Csac. Njegova pripoved je bila neposredna, pristna. Orisal je lik človeka, revolucionarja, ki je živel za poezijo in "izgorel" za svojo idejo. Igralec Erdély je v svoje prednašanje vnesel vse življenjske dogodke iz bogatega, kratkega življenja velikega poeta. Dotaknil se je tudi, ki so večini poslušalcev manj znani. Nagy Gáspár — eden tistih pesnikov, ki gori vo misel o svobodi, bratstvu — se je predstavil s svojimi pesnimi.

Gledalci so resnično uživali ob lepi doživljaji, ki jih je bilo enkratno. Etelka Milič

### BOREČI

### Spomnili so se na starejše vaščanke

V Borecih v Ljutomerški občini je organizirala Rdečera križa ob dnevu žena poudariti mater in žene s šopki, darili in čestitkami.

Največ zaslug za to pozornost ima Pavla in Vera Slavičevi, ki sta se izkazali kot dobri organizatorji.

Vse starejše vaščanke so bile prijetno presenečene. Nekateri so celo rekli, naj bi bil takšen večkrat v letu.

7. fka Križ

## Priznanje za uspešno delo milice

V preteklem letu je bil dosežen velik kvaliteten premik pri delu organov za notranje zadeve in Postaje milice Murska Sobotna, glede na razmere, v katerih so morali opravljati nadvse odgovorne družbene naloge. Predvsem velja takšna ugodna ocena za delo vodij posameznih varnostnih okolišev v krajevnih skupnostih murskosoboške občine, ki bi se naj v prihodnje še bolj vključevali v aktivnosti združenega dela pri preprečevanju raznih kaznivih dejanj. Posebej zato, ker je v letošnjem letu izpostavljeno prizadevanje za večjo načrtnost pri zatiranju gospodarske kriminalitete. Sedanja velika požrtvovalnost in učinkovitost delavcev organov za notranje zadeve nedvomno prispeva tudi k dokajnji pripravljenosti delovnih ljudi in občanov za izboljšanje stanja na področju varovanja družbene lastnine.

To so med drugim ugotovili na seji murskosoboškega izvršnega sveta, ko so pretresali poročilo o delu Uprave za notranje zadeve in Postaje milice Murska Sobotna v letu 1982. Varnostno-politične razmere so tako na področju Pomurja kot v murskosoboški občini kljub določenim zaostrenim pogojem gospodarjenja še vedno dokaj zadovoljive. To dokazuje, da je politično delo z ljudmi boljše, občani pa so bolj pripravljeni pomagati pri odpravljanju določenih negativnih pojavov. Veliko je storjenega tudi glede preventivnega delovanja, pri čemer so se delavci milice tesneje povezali s SDK, inspekcijami, zlasti pa s požarno službo pri številnih skupnih preventivnih akcijah. Samozaslišno ravnanje ljudi pa je vse bolj opaziti tudi na obsejnem območju murskosoboške občine. Posebna skrb, ki je bila namenjena izgrajevanju sistema SLO in IS, in varnejše obnašanje na vseh področjih dela organov za notranje zadeve, je člane murskosoboškega izvršnega sveta prepričalo, da ob siceršnjem pomanjkanju finančnih sredstev delo milice ne bi smelo biti nič manj učinkovito.

Milan Jerše

Milan Jerše



## PREDSTAVLJAMO STROJNE SKUPNOSTI

### Družijo jih delo in stroji

Zmotili smo ga med jutranjim delom pri živini in ko smo mu odkrili namen našega obiska, nam je pričel takole pripovedovati:

»Ko smo v vasi ustanovljali strojno skupnost, menda segajo začetki v leto 1972, je pri nas sicer še gošpodari oče, vendar se še vsega prav dobro spominjam. Naša vas je izrazito kmetijska, posamezni kmetje imamo precej zemlje, pa vendar smo doumeli, da vsi vseh strojev za delo ne potrebujemo, ampak da je pametneje, če se povežemo. In dogovorili smo se: najprej smo kupili sejalnik za pšenico. Ne da tega mi sami ali drugi člani ne bi zmogli; ni bilo računic. Zakaj bi doma stal stroj, ki bi ga posamezni kmet uporabljal le par ur na leto...«

Tak je bil torej pričetek sodelovanja ivanjskevskih kmetov v strojni skupnosti. Ta skupnost šteje pet kmetičkih domačij, poleg Bračičevih so člani še Fekonjevi, Roškarjevi, Žizkovi in Merčnikovi. Ker se med sabo dobro razumejo, ni ostalo le pri prvem skupnem stroju. Danes skupaj premorejo še sejalnik za koruzo, silažni kombajn in transporter za silažo koruze.

»Vsi imamo okrog deset hektarov obdelovalne zemlje, Fekonjevi še več, zato vse

Kljub temu da je bilo takrat, ko smo se namenili na obisk v Ivanjševce, še zgodaj, so nas tamkajšnji kmetje spet prehiteli. Sončno vreme so želeli izkoristiti, kar se da smotrno in Fekonja nam jo je odpihal tik pred našim prihodom... Pa smo vendarle imeli srečo, doma smo našli Janeza Bračiča, enega izmed petih kmetovalcev, članov ivanjskevskih strojne skupnosti.

stroje potrebujemo. Vendar nas ne družijo le skupni stroji, ampak tudi delo. V času obiranja in pospravljanja koruze se dogovorimo za vrstni red. Potem pa zaprežemo vsi. En teden vse opravimo pri enem, drugi teden pri drugem in tako naprej. Prav tako ravnamo s stroji. Eden je pri enih — pri nas je silažni kombajn — drugi pri drugih, vsak pa svojega pošteno vzdržuje.

Pošteni odnosi, dobri prijatelji — bi lahko dejali ob

tem. Ob tem pa vsi pridno kmetujejo na svojem. V štalah vseh članov strojne skupnosti se bohoti okrog dvajset glav živine, ponekod več, drugje manj. Pri Bračičevih smo jih našli 24. Vsi pa so tudi kooperanti TZO Videm — Spodnji Ivanjci.

Ker njihova strojna skupnost tako uspešno deluje, smo jih povprašali še o načrtih za morebitno razširitev sodelovanja.

»Zaenkrat menimo, da smo za svoje potrebe dovolj

dobro strojno opremljeni. Ja, ne bi bilo slabo, ko bi imeli še kombajn za žetev žita, vendar je to zaenkrat previsoka naložba. Sicer pa nam ta dela opravlja redno dva kmetovalca iz sosednjih vasi, z njunim delom smo zadovoljni. Morebiti se bomo za ta nakup odločili, vendar v bližnji prihodnosti še prav gotovo ne.«

Da pa se člani strojne skupnosti ne zapirajo le v njene meje, ampak sodelujejo tudi s kmeti zunaj Ivanjševca, priča kombajn za koruzo. Ta stroj uporabljata dva člana skupnosti v sodelovanju z dvema dvema kmetovalcema iz sosednjih vasi.

Le malce smo se zaklepetali, pa smo že videli, da se mladi gospodar pri Bračičevih vedno pogosteje ozira na stensko uro. Na kmetih imajo čas za pogovore le pozimi in v večernih urah. Zato ga tudi nismo več nadlegovali, čeprav smo ga želeli povprašati še to in ono. Zato smo se ob koncu raje obrnili na njegovo mater, s katero sama kmetujeta. Povedala nam je, da se stroji ne kvarijo pogosto; to pa tudi zato, ker jih redno in skrbno vzdržujejo.

»Glede denarja in zaslužka? Pa, saj sami veste, kako je s tem!«

V. Paveo



Janez Bračič (prvi z desne): »Spomladi je na kmetih vedno dovolj dela.«

## Kaj bomo delali v mesecu marcu

### V SADOVNJAKU

Bolno in piškavo sadje nima cene, zato je potrebno urediti vse potrebno, da bo pridelek kvalitetnejši. Zato je obrezovanje in čiščenje sadnega drevja zelo važno opravilo in mora biti v tem mesecu končano. Marec je tudi zadnji mesec za uspešno zimsko škropljenje.

Prisajenju mladega sadnega drevja korenine pravilno obrežimo, da bodo rezi obrnjene navzdol. Na vrhu naj bo ena mladika za podaljšek debla in tri do štiri za veje voditeljice. Vse prikrašamo za polovico z navzven obrnjenimi oči. Zemljo izboljšamo s kompostom, hlevski gnoj pa trosimo ob vrhu jame in na kolobar, da ostane zemlja vlažna in topla, kar pospešuje rast korenin. H kolom privežemo posajeno drevje rahlo, da se lahko seseda z zemljo.

V tem mesecu nadaljujemo s cepljenjem jablan in hrušk. Mesto, kjer smo cepili, dobro namažemo s cepilno smolo ali z ilovico. Če je zajec oglodal mlada nezavarovana debla sadik, v živo obrežemo oglodane robove luba in zamažemo s cepilno smolo ali s predelano mešanico ilovice in kravjeka in rane povijemo z vrečevino.

### V VINOGRADU

V prvi polovici marca praviloma končamo z rezjo. Če je rodni les deloma pozabel, počakamo z rezjo, da očesa nabreknejo. Po rezi postavljamo impregnirane kole, odnosno urejamo žične opore. Preden trta začne poganjati iz vinogradov odstranimo rožje. Če nismo že prej gnojili, je sedaj zadnji čas. Hlevski gnoj ali kompost plitvo podorjemo ali podkopljemo.

V kleti lažja vina lahko drugič pretočimo in jih pri tem čistimo.

### NA VRTU

Na zelenjadnem vrtu rahljamozemljo in izmerimo po 120 cm široke grede z vmesnimi 25 do 30 cm širokimi stezicami. Sejemo peteršilj, korenje, črni koren, por, čebulo, rdečo peso, špinado. Vse sejemo v vrste. Sadimo grah in bob, čebulček in spomladanski česen.

Konec meseca sejemo razne dišavnice, trajne sadimo in presajamo, če jih nismo že v jeseni. Grede z zimsko solato pognojimo s kompostom ali preperelim gnojem in gnojnico in jih okoplamo. Pognojimo in okoplamo tudi nasade jagod. V suši zalivamo in zatiramo prve plevelce.

V tople grede sejemo seme solat, paradižnikov, paprike, zelene, zgodnje cvetače, zgodnjega zelja in ohrovtu ter ranih kolerabic. Če nimamo toplih gred, bomo semena posejali in vzgajali sadike v zabojih ali lončkih v primerem prostoru v stanovanju. Ozelenele grede bomo zračili, odrasle sadike pa pikiramo. Sadimo lepotne grme in grmičevje. Posajene visokodebelne vrtnice pripognemo in debla in vrhove pokrijemo s smrekovimi vejami ali listjem toliko časa, da začno odganjati. Nizke vrtnice obsujemo s prstjo. Sobne rastline obrezujemo in presajamo. V rahlo zemljo sadimo podtaknjence. Iz kleti in zasipnic pobereimo zadnjo zelenjavo, ki smo shranili za zimo.

A. H.

## ODKUP MLEKA PONOVRNO NARAŠČA

Na letošnem upadu kufčin odkupljenega mleka so v prvih dveh mesecih 1983. leta zabeležili za 4 odstotke večji odkup od rekordnega v letu 1981.

V začetku leta 1983, januarja in februarja, je odkup mleka v Pomurju porasel za 7 odstotkov v primerjavi z letom 1982. Prve dni marca pa so zabeležili kar za 11 odstotkov večji odkup kot v enakem obdobju preteklo leto. Strokovnjaki pripisujejo večji odkup oziroma večjo ponudbo mleka povzročeni odkupni ceni, ki je vplivala, da se kmetje vse manj odločajo za pitanje telet in prašičev z mlekom. Svoje je opravilo tudi izobraževanje, ki so ga za kmete proizvajalce mleka organizirali kmetijske pospeševalne službe v zimskih mesecih. Sicer pa je Živilno-rejsko veterinarski zavod za Pomurje anketiral že 3.000 v rejo goveda usmerjenih kmetij v sotočni občini, pri čemer je ugotovil, da zastavljeni program razvoja govedoreje letos bolje uresničujejo kot doslej, pri tem bodo pomembno mesto namenili boljše izkoriščenju travnikov. Doslej so evidentirali že 35 kmetij, ki bodo pri reji goveda uredile pašnokošni sistem. Nabavo električnih pastirjev, stroške postavljanja ograj, strokovnih služb in drugega bodo rejem, ki se bodo odločili za intenzivnejše izkoriščanje travinja, krije zadruga v višini 25 — 35 odstotkov.

B. H.

OBNOVljena FARMA BEKONOV V PODGRADU ŽE OBRATUJE

## DVAKRAT VEČJA PROIZVODNJA

Doma imo je minilo, odkar so pričeli delavci mariborskega Stavbarja z obnovitvenimi deli na 26 poslopih, v katerih vzrejajo prašiče v podgradski farmi bekonov radgonskega kmetijskega kobilnata. Taktike so se dogovorili za rok enega leta, v katerem bi naj bilo delo opravljeno, in tako na farmi pravkar potekajo zadnja dela.

Delo so pričeli na farmi z vzrejo, ki poteka po sodobni tehnologiji, že prvi lanskega junija, s polno zmogljivostjo pa bo farma začela vzrejati pujske konec leta.

Kot nam je dejal direktor TOZD Prašičarstva KK Gornja Radgona — Ivan Mlinarič, bo z novo sodobno tehnologijo proizvodnja porasla za dvakrat. Od prejšnjih 20.000 prašičev se bo odvijal celoten vzrejni proces, naj še spomnimo, da je veljala nalozba radgonski kmetijski kombinat (ob pomoči sovlagateljev in bančnih sredstev okrog 200 milijonov dinarjev). To je precejšnja vsota, ki pa se bo ob dobrem delu bržkone hitro obrestovala. Posebej še, če ne bodo imeli prašičereji na farmi težav pri iskrbi z uvoženo krmo, ki je za vzrejo po novi tehnologiji nujno potrebna. Za letos, kot pravi Mlinarič, z njihovo zagotovitvijo ne pričakuje težav.

vp

## TURNIŠČE: cene pujskov

Vsi kaže, da je povpraševanje po pujskih precej večje, kot je ponudba. Tudi pretekli teden (17. marca) so rejci prodali vse pujske (22) že takoj za 6.500,00 dinarjev za par.

## Visoka cena plemenskih prašičev

Rejci klavnih prašičev so se v letošnjem letu znašli v težavi, saj jim je Živilno-rejska poslovna skupnost ukinila izplačevanje premij za nakup plemenskih svinj in merjascev. Tako jih nebreje plemenske svinje in netestirani merjasci vdajajo 20 tisoč dinarjev. Po tej ceni pa so doslej kupovali kvalitetne plemenske živali, ki so se odlikovale po velikem odstotku mesnatosti oziroma dobrem izplenu mesa. Ob neregistrirani ceni 30 in več tisoč dinarjev, kolikor velja plemenski merjasce na vzreino selekcijskem centru prašičarje farne KG Rakičan v Nemščaku, pa se zasebni rejci v vse manjšem šte-

vilu odločajo za nakup kvalitetnih živali, do katerih so v selekcijskem centru „prišli“ s križanji uvoženih in domačih pasem in s pomočjo testiranj dednih lastnosti potomcev. Prašičerejski strokovnjaki v Pomurju opozarjajo, da je treba iskati rešitev za regresiranje nakupa plemenskih svinj in merjascev, sicer se bodo prašiči z dobrim genetskim potencialom redili na drugih območjih Jugoslavije, od koder prihaja vse več kupcev po plemenske živali v Pomurje, kar bo nedvomno osiromačilo čredo klavnih prašičev v pokrajini ob Muri.

B. H.

Na podlagi sklepa delavskega sveta ABC „Pomurka“ — Mesna industrija TOZD Transport razpisuje

### licitacijo

za naslednja osnovna sredstva:

1. Osebni avtomobil Wartburg, leto izdelave 1973 neregistriran, vozen, izključna cena 25.000 din
2. Vlačilec FAP leto izdelave 1960, neregistriran, vozen, izključna cena 25.000 din
3. Kabina Mercedes 2024 karambolirana, izključna cena 2.000 din
4. Polpriklonnik-hladilnik znamke ITAS brez agregata za hlajenje, izključna cena 100.000 din.

Licitacija se bo vršila 31. 3. 1983 s pričetkom ob 10. uri na dvorišču Mesne industrije, Bjedičeva ulica (nova tovarna).

Pred pričetkom licitacije je obvezen 10% polog za upravičence licitacije.

Informacije je možno dobiti v pisarni TOZD Transport, Lendavska 9.

Komisija za delovna razmerja Zavoda za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota

Objavlja prosta dela in naloge

### strokovnega sodelavca

za gradbeni in finančni nadzor

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

končana FAGG s poklicno usmeritvijo dipl. gradb. inženir, 5 let delovnih izkušenj in opravljen strokovni izpit.

Objavljena dela in naloge se sklenejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidate vabimo, da se osebno zgledajo ali pošljejo prijave z dokazili o strokovni izobrazbi v 8 dneh po objavi Zavodu za ekonomiko in urbanizem, Murska Sobota, Staneta Rozmana 5 pod oznako „komisija za delovna razmerja“. Prijavljeni kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 25 dneh po objavi oglasa.



DO EMONA HOTELI  
tozd hotel riviera • sub • portorož  
68320 portorož, obala 33, slovenija, jugoslavija

DO EMONA HOTELI — TOZD HOTEL RIVIERA PORTOROŽ

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

### več natakarev in točilcev

Poleg z zakonom določenih splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- poklicna gostinska šola
- 2 leti delovnih izkušenj
- pogovorno znanje nemščine in še enega tujega jezika

Delo se združuje za določen čas z enomesečnim pogojem poskusnega dela.

Kandidate vabimo, da pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na gornji naslov.



JUGOSLOVANSKI SEJEM GRADBENIŠTVA IN GRADBENIH MATERIALOV Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Gornja Radgona 4—10. april 1983





## Nova dognanja o življenju

Kako in kdaj je nastalo življenje? Odgovorov na to veliko in težko vprašanje je veliko, med njimi so mnogi stari tisočletja in tisočletja. Tako nekateri miti pripovedujejo, da je življenje vdihnil v mrtvo snov božanski stvarnik, pri tem pa radi omenjajo prst in ilovico. Tudi mit o Adamu in Evi, ki je v našem kulturnem krogu gotovo najbolj poznan in razširjen, govori o stvaritvi človeka iz ila. Znanost seveda odgovarja drugače. Zanimivo pa je, da se v novejših teorijah podobno kot v mitih govori o ilu, kjer naj bi se pod najrazličnejšimi vplivi sestavile prve snovi, iz katerih je kasneje vzniknilo veliko čudo — življenje. Četudi znanost ni rekla zadnje besede o nastanku življenja, je ta najbolj čudovita zgodba že dokaj verodostojno izpisana. Oglejmo si jo!

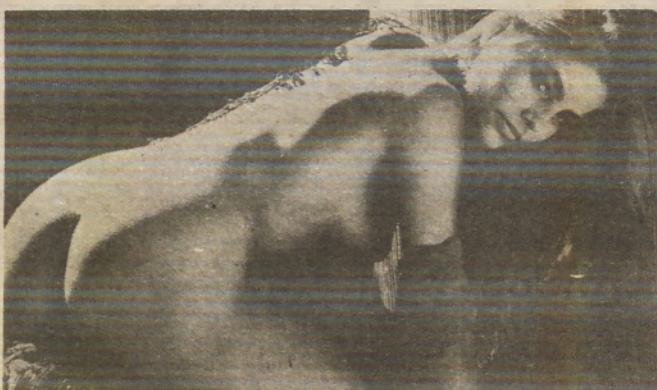
Pred štirimi milijardami let je bil planet Zemlja strahoten kraj. Vseposvdo so bruhali vulkani ognjene potoke raztopljenih kamenin, nasičevali ozračje s plini in pepelom ter paro. Nebo so parale strahotne nevihte. Ni bilo ne morja, ne kopnega, ne življenja.

Cez 500 milijonov let je bila Zemlja še vedno zelo vroča, vendar se je že naredila tanka skorja, ki se je vse bolj ohlajala in strjevala ter zapirala ognjeniška žrela. Vo dna para in zrak sta se kondenzirala in v grozljivih deževnih naliivih polnila prazne vulkanske kraterje in druge vdolbine. Zemlja je v grobem dobila svoj obraz. Nastopil je trenutek, ko naj bi se na svetu pojavilo življenje.

Se pred desetletjem so znanstveniki menili, da so se prve oblike življenja pojavile pred milijardo let. Novejša odkritja pa so pokazala, da je treba leuico krepko pomakniti nazaj. Paleobiologi so v Avstraliji, Afriki in na Grenlandiji odkrili dokaze, da so v plitvih vodah živele preprosta enocelična bitja, podobna današnjim bakterijam, že pred 3,5 milijarde let. Vse pa kaže, da je mogoče postaviti začetek življenja še globlje v preteklost; morda za 3,8 milijarde let nazaj, če ne celo kar 4 milijarde, se pravi na sam začetek tvorbe našega planeta.

Sam proces nastanka žive snovi naj bi potekal po približno takšnem postopku, kot sta ga že pred 60 leti teoretično zamislila neodvisno

eden od drugega ruski biokemik Oparin in angleški znanstvenik Haldane. Predpostavila sta, da so v divjih razmerah prvobitne Zemlje ob bliskih, vulkanskih izbruhih in pod vplivom kozmičnih žarkov nastale prve organske molekule na bazi ogljika. Vodni tokovi so jih sprali v oceane, kjer so se kopičile v topli »brozgi«, kot sta poimenovala primarne



morske vode. Bogata sestavina teh zgodnjih morij naj bi bila pravo okolje za nadaljnji razvoj organskih molekul v prve žive celice, nekakšne želatinaste kapljice, kiso bile kot prva snov na Zemlji sposobne izdelovati sebi podobne molekularne sestave. To naj bi bili prvi znaki življenja.

Kasneje, po zadnji svetovni vojni, so znanstveniki poskušali laboratorijsko dokazati Oparin-Haldanovo teorijo. Na čikaški univerzi so biokemiki v petdesetih letih zmešali pline, ki so bili značilni za prvotno zemeljsko ozračje, in v posebni posodi skozi spuščali

električne bliske, kot naj bi nekdaj skozi ozračje švigale strele. Po tednu dni »kuhanja« so v posodi odkrili aminokisliline, spojine, ki predstavljajo gradbene opeke za vse beljakovine. Pri poskusu so ugotovili še druge važne kemične spojine.

Vendar je obstoj amino kislin premalo. Potrebni so še katalizatorji in druge organske molekule, ki se morajo združevati, kar pa po dognanjih sedanjih raziskovalcev v Oparinovi brozgi ni mogoče. Zato so izdelali teorijo, po kateri naj bi se potrebne snovi za nastanek žive celice zgostile v morskih usedlinah, ko so plitve vode izparele ali ko naj bi menjava plime in oseke stvorile na obalah pas organsko bogatih plasti. Vendar je tudi v tej teoriji nevarna past; izparevanje vode bi uničilo

pa so med plastmi nastale organske spojine, varne pred uničujočimi ultravijoličnimi žarki. Strokovnjaki torej menijo, da se je v ilu prebudila iskra življenja.

Z novejšimi odkritji o pomenu deoksiribonukleinske kisline (DNK) za razvoj življenja se je zastavilo vprašanje, ali so se v prvobitnih okoljih najprej razvile beljakovine ali nukleotidi, se pravi nosilci verig, v katerih so zapisana vsa sporočila, pomembna za sestavo živih organizmov. Profesorju Leslieju Orgelu je uspelo sestaviti brez sodelovanja beljakovin 40 nukleotidov v pogojih, kot naj bi veljali v naravi. Njegovi poskusi pomenijo potrditev teze, da so se v snovi najprej organizirali molekularni sestavi, kiso nosilci sporočil, po katerih se tvorijo beljakovine na določene načine in nato funkcionirajo kot živa snov. Nukleinske kisline so bile torej tiste prve življenjske iskre v prvobitnih ilovnatih usedlinah.

Kot poročajo, so sovjetski znanstveniki odkrili dve milijardi star mikroorganizem, ki potrjuje sedanje znanstvene ugotovitve o nastanku življenja. Mikroorganizem so našli na dnu 15 metrov globokega vodnjaka na polotoku Koli. Paleontologi zdaj vrtajo jaške tudi na drugih mestih, da bi zbrali še nove dokaze.

Na univerzi Columbia so nedolgo tega izvedli še en poskus, ki pomeni še en dokaz več, da se je življenje zares tvorilo iz preprostih organskih snovi. Raziskovalci so dokazali, da je mogoča sprememba RNK v hibridno DNK pod posebnimi pogoji.

Tako naj bi torej snov zadrževala. Ko je dosegla to stanje, se je začel proces razčlenjevanja, razvoja in razraščanja življenja. Od preprostih prvobitnih enoceličnih bitij so skozi eone nastale rastline, živali in tudi mi, ljudje.

## Raketa išče cilj

Rakete pershing II, okoli katerih se zadnje čase pletejo vezi mednarodne politike, pomenijo korak naprej v vojaški tehnologiji. V bojnih glavah teh izstrelkov so namreč vgrajeni pravi elektronski možgani. Z njimi se samodejno usmerja bojna glava na določen cilj. Vojaškim tehnologom je uspelo, da so izdelali elektronski sistem, ki se sam vodi na cilj, kar bi lahko opisali tudi tako, da izstrelke »vidi«, kam naj leti. Odrveč je skoraj zapisati, da so tako vodene bojne glave silno natančne.

Po mnenju strokovnjakov je sistem pershing II trenutno najbolj razvit samodejno vodeni sistem, kar jih pozna sodobna oborožitev. Kljub temu pa ni najbolj nov. Nekaj podobnega so tehnologi zasnovali že pred desetletjem, vendar sistema niso že takrat razvili do uporabnosti. Zelenu luč je dobil šele pred nekaj leti.

Izstrelki pershing so sestavljeni iz dveh delov. Prvi je nosilna raketa, ki ponese bojno glavo v »povratnem vozilu«, kot pravijo drugemu delu, v višino okrog 300 km visoko, od koder se potem spusti proti zemlji. Povratno vozilo z bojno glavo, ki je lahko nuklearna, vodi radarski sistem, povezan z zmogljivim računalnikom. V računalniškem

spominu je shranjen »zemljevid« z označenimi cilji. Povratno vozilo se usmerja v skladu z narisanim zemljevidom in realnimi radarskimi podatki. Posebna naprava skrbi za usklajevanje tako, da preko korelatorja premika krilca na repu in tako vozilo usmerja zelo natančno na določen cilj. Sistem vodenja je tako natančen, da je bilo mogoče zaradi natančnosti zadetkov močno zmanjšati moč bojne glave, pa pri tem dosega enak rušilni učinek.

To sodobno orožje, ki mora kljub tehnološki dognanosti v ljudih zbujati le grozo, so preskusili s preko 4.000 testi, vendar so doslej preskušali le drugi del izstrelka, medtem ko je celotni izstrelak doživel precej manj poskusov.

Zanimivo je, da se sistem, pa naj bo še tako izpopolnjen, ne obnese nad večjimi vodnimi površinami. V računalnik ni mogoče vrisati »zemljevida« morja in radarski sistem se pri usmerjanju nima ob kaj opreti.

To strahotno in učinkovito orožje naj bi letošnjega decembra namestili na ozemlju Zahodne Nemčije, seveda če ne bo prevladal razum in se bodo Nemci odrekli dvomljivemu varstvu 108 raketnih izstrelkov pershing II.

### NAKLUČJE

Jože je našel revolver in vprašal policaja v bližini:  
— Je to vaš revolver?  
— Ne, ne, jaz sem mojega izgubil ...

### PO PREGLEDU

— Kaj vi dolgo pijete?  
— Sploh ne. Že od mladosti sem za ea.

## MANJ ENERGIJE

Še pred nekaj leti so načrtovalci izrisali zelo temno energetsko podobo prihodnjega stoletja, zdaj pa so primorani, da temne barve prekrivajo s svetlejšimi. Predvsem se vse bolj kaže, da bo svetovna potrošnja energije po letu 2.000 manjša, kot so predvidevali, s tem pa bo manjša tudi poraba vseh energetskih virov. Energetski zlom se je torej odmaknil, če ne celo povsem izginil iz načrtovane prihodnosti.

Združene države Amerike, ki so dale največji potrošnik energije, bodo porabile namesto predvidenih 116 kvadrov energije (enota, ki pred-

stavlja količino energije 472.000 sodčkov nafte na dan skozi leto dni) samo 90 kvadrov. Če to količino primerjamo z lansko, ko so v ZDA potrošili 74 kvadrov energije, potem bo porast zares majhen.

Podobno predvidevajo tudi za preostali industrijski svet. Med poglavitnimi razlogi predvsem bolj učinkovito izrabljanje energije v sodobni industriji, manjša poraba zaradi energetske manj potrošnih transportnih sredstev, manjše izgube pri pretvorbi energij (npr. električne v toplotno ipd.).

### PRIHODNOST

— Kaj boš ti, ko boš velik?  
— Zdravnik.  
— Humano, humano ... vendar bi te rad opozoril, da si boš moral po vsakem pregledu umiti roke ... Na tvojem mestu bi razmislil!

### ČUDEŽ

— Se tudi čudeži dogajajo, ali pa je kaj drugega vmes?  
— Zakaj neki?  
— Po treh letih je bila to prva noč, ko nisi v snu izdaval niti ene besede.

### NI SILE

— Juho jeste z vilicami. Kaj vam pa je? Ob kraji kuhaš žlico.  
— Vidim, vendar se mi nikamor ne mudi.

## V SODU ČEZ ATLANTIK

Če bo 43-letnemu Britancu Eriku Petru uspelo dokazati, da je svoj podvig zares opravil, potem bo zanesljivo prišel na strani znane Guinnessove knjige najbolj nenavadnih svetovnih rekordov. Možakar namreč zatrjuje, da je preplul Atlantski ocean v najmanjšem plavilu doslej.

Na dolgo in nevarno potovanje se je podanik britanske kraljice odpravil v — sodu.

Kovinski sod je bil dolg vsega 179 centimetrov, s čimer je prav gotovo najmanjše plavilo na svetu, ki je poneslo človeka preko Atlantika. Dosedanji rekord je imel Hugo Vihlen, ki je Veliko lužo preplul s čolničkom, dolgim bornih 132 centimetrov. Za pot je priznani rekord porabil 85 dni.

Erik Peter naj bi odplul s Kanarskih otokov in po 46 dneh pristal na enem od karibskih otočkov. Preko Atlantika so ga nosili tokovi in vetrovi. Če je res opravil to pot, potem bo že zbral priče in druge dokaze; šele potem se bo sončil pod sijajem slave in svetovnega rekorda.

### Z NAGROBNIKA

— Tu leži moja najdražja — jaz pa doma počivam v miru!

### KDO JE NERODNEŽ?

— Nerodnež, med vožnjo z avtobusom že deset minut stojite na moji nogi!  
— Vi ste nerodnež! Že na začetku vožnje bi lahko povedali.

## BREZ

— Odgovornim tovaršim in tovarišicam polagam na srce predloge za uvedbo naslednjih akcij: »Imaš hišo — vrni stanovanjce«, »Imaš njivo — vrni delovno mesto« in »Imaš spozna se — odloži tanko cijo«.



— Trdno sem prepričan, če bi zavist gorela, energetske krize sploh ne bi bilo.

— Iz zanesljivih virov smo zvedeli, da bodo verjetno kaj kmalu tistim, ki se pogosto poslužujejo službenih vozil, namesto nog zrasti pedali.

— Iz zanesljivih virov smo tudi zvedeli, da pri kuhanju »župe« ostrejo pripravo na površje. Bodo tudi pri novi sistematizaciji del in nalog oziroma njihovem ovrednotenju v nekaterih kolektivih.

— Klub prepričanih veseljakov v enem od naših tozdov razpisuje javni natečaj, kako prebiti hudo minute za malico, kajti po novem ne bodo smeli več potapljati ladje.

P. S.: Nekaj današnjih Brez dlake smo si po dogovoru sposodili iz enega od tovarniških časopisov. Zagotovili so nam, da bo

DLAKE

### POSTOPAČ KOLEGU

— Glej, glej, v tem časopisu pa piše o meni.  
— Kaj pa?  
— Sinoči je kolesar povozil neznanca!

### MOŽAKAR ZAJČKU

»Kaj plezaš za mano in kažeš svoje lepe zobe! Tale kozarec burgundca bom spil med hojo, pa četudi bo treba do Zilave Zinke! A misliš, da bom tebi na ljubo pil korenčkov sok?«

### TOLAŽILNA

— Dober dan! Nekam znani se mi zdite, pa pe vam kam bi vas dal?  
— Hvaležen vam bom, če me boste pustili kar zunaj, pri miru ...

Na ulicah Riada, glavnega mesta Saudske Arabije, je policija lani polovila 4576 koz. Lastnikov niso našli.

x x x

Nekdanja devetdesetletna avstrijska cesarica Cita trdi, da so prestolonaslednika Rudolfa (31) in njegovo prijateljico Marijo Večera iz političnih razlogov ubili. Uradna verzija trdi, da je šlo za dvojni samomor iz nesrečne ljubezni.

x x x

Francoski kralj Ludvik XIV. je imel v svojem kraljevskem dvorcu 413 postelj, v katerih je smel spati samo on.

x x x

V francoskem Lyonu je umrl mesar in lovec Caesar Beltram. Petkrat je med njegovimi lovskimi pohodi treščila vanj strela in vedno je odnesel celo kožo. Umrl je za pljučnico.

x x x

Mehičan Al Waqui je pretekel stopnice — 1575 po številu — 350-metrskega Empire State Buildinga v New Yorku v 11 minutah in 36 sekundah.

x x x

Zloglasnega italijanskega fašističnega diktatorja Benita Mussolinija so dvakrat vrgli iz gimnazije, ker je svoje sošolce napeljal z nožem.

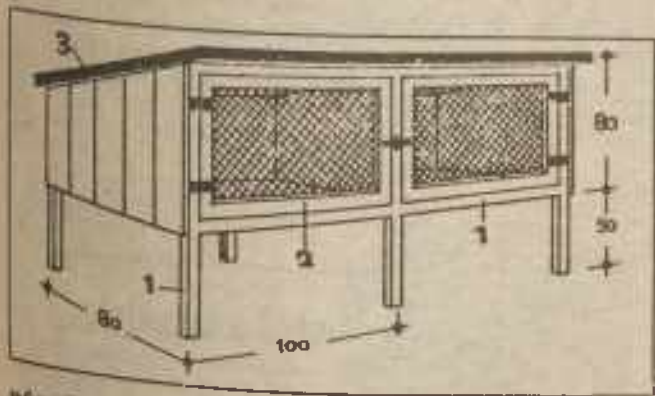


# za vsakogar nekaj

ljudje in konjički

## REJA KUNCEV

Za namamo informacij, koliko naših bralcev smo navdušili za faniško vzrejo kuncev. Pred časom smo namreč objavili obširno reportažo, ki je dala slutiti, da je krmjenje kuncev še kako donosno. Tokrat predlagamo, da si morda za začetek omislite nekaj kuncev in jim posvetite svoj prosti čas, torej se z njimi ubadate kot z neke vrste konjičkom. Mladice lahko dobite pri nekem, ki se že ukvarja s kunčerejo, vsekakor pa vam bodo naslove rejcev posredovali v društvih gojiteljev malih živali.



RSC TOZD Interling iz Titovega Velenja izdeluje kovinske bokse za vzrejo kuncev. Če pa ste večji dela z žago, kladivom ... , potem lahko sami izdelate takole leseno kletko.

zanimalo vas bo

## ZIVLJENJSKI RITEM

Biološki ritem človeškega organizma usklajuje delovanje živčnega in hormonalnega sistema. Posledica tega ritma je enakomerno izmenjavanje budnosti in spanja. Če je ta usklajenost porušena, pride do občutkov neugodja, v težjih primerih do telesnih in psihičnih bolezni.

Neusklajenost različnih dejavnosti organizma so znanstveniki opazili pri poskusnih osebah, zaprtih v posebna zaklonišča, ki so bila obdana s kovinsko mrežo, tako da do njih ni prišlo zemeljsko elektromagnetno delovanje. Po večdnevem neprekinjenem bivanju v teh prostorih je prišlo do vegetativnih motenj in motenj spanja.

Postavlja se vprašanje, ali niso nekatere vsakdanje okoliščine podobne elektromagnetno zasenčenim zakloniščem: življenje v železobetonskih zgradbah, dolgotrajno vsakodnevno sedenje v avtomobilu, vlaku ali letalu?

Tudi nočno delo moti biološki ritem. Čeprav se nočni delavci navadijo na spanje podnevi, to spanje ni enakovredno nočnemu, bolj je moteno in manj osvežljivo. Človeški organizem je sicer sposoben vzpostaviti novi biološki ritem, na primer pri preselitvi na velike razdalje, kjer nastopi večurna časovna razlika. Ta prilagoditev se vzpostavi v 14 dneh, če človek ostane v novem kraju. Pri nočnem delavcu pa ne more priti do popolne prilagoditve, kajti v njegovem primeru zamenjava dneva in noči ni popolna, nočni delavec ve, da hodi spat podnevi, da so drugi ljudje budni. Pogosto ga med spanjem

motita svetloba in hrup. Zato se pri nočnih delavcih ne vzpostavi nov biološki ritem.

Leta in leta ga takšen delavec ne upošteva, njegov življenjski ritem ni v skladu z biološkim. Ni čudno, da je številni obolenj med nočnimi delavci večje kot med drugimi. Zlasti ženske so občutljive na motnje biološkega ritma, njihova izpostavljenost je hujša.

Novejša raziskave biološkega ritma enoglasno potrjujejo, da se mora življenjski ritem prilagoditi biološkemu. Bioritmična organizacija človeškega organizma ne dopušča, da bi kakršnikoli tehnični dosežki in sodobne življenjske nujnosti vsiljevali drugačen način življenja. Neupoštevanje bioloških zakonitosti vodi v zdravstvene motnje.

recept za vas

## Ameriške koruzne palačinke

Za 10 oseb: 125 gramov rumene koruzne moke, 5 decilitrov vrele vode, sol, 50 gramov surovega masla, 250 gramov pšenične moke, 20 gramov sladkorja, pecilni prašek, 2 jajci, mleko in kislota smetana v razmerju 1:1, surovo maslo po potrebi.

Koruzno moko vmešamo v slan krop, ji dodamo surovo maslo in mešamo vse skupaj na zmernem ognju kakšnih deset minut. Nato to kašo odstavimo, jo pokrijemo in pustimo, da se ohladi. Medtem denemo v drug lonec belo moko, sladkor, pecilni prašek in jajca. Tej zmesi počasi prilivamo mešanico iz mleka in kisle smetane in neprestano žvrkljamo. Ko dobimo lepo gladko in malo bolj gosto testo kot za navadne palačinke, vmešamo vanj ohlajeno kašo iz koruzne moke, vse skupaj dobro zmešamo in spečemo iz te mase palačinke. Tako pripravljene palačinke ponudimo s kakšnim džemom ali s točeno sladko smetano.

## ŽIVALI V HIŠI

Otroci obožujejo živali. Če jim v času otroštva ne omogočimo druženja z njimi, je škoda velika. Njihova vnema pri hranjenju živali, skrb za njihovo zdravje, da bi se z njimi igrali, so razlog, da se mnogi starši (tudi proti svoji volji) sprijaznijo z živaljo pri hiši. Vsekakor pa je treba upoštevati in usklajevati možnosti, ki jih imamo za zadovoljevanje potreb po živali, preden se odločimo za eno domačega ljubljence. Vsekakor ne moremo pustiti malih obli, pri katerih se ne bomo sprijaznili s čredo mačk (ponekod imajo za mačko „farmo“), ki bi se



nadole po kuhinji, pa tudi jata ptic nam v steno ne bo prijetna. Vendar je nepotreben strah pred lepo mačko, ki jo lahko vzamemo v hišo z vami. Tudi majhna, ljubka ptička v dekorativni kletki, postavljena med bo prijatelj tako odraslim kot otroku. Tudi če stoji v bloku, ne bo nikogar motila.

dobro je vedeti

## Kako nastane pivo?

Z nastopom vročih dni se bo povečala poraba piva. Ta pijača je tudi v Pomurju zelo priljubljena, zlasti v poletnih mesecih, ko veliko piva popijejo tudi taki, za katere bi človek pričakoval, da jim je ljubše vino, torej vinogradniki.

Pivo je alkoholna pijača, ki vsebuje CO<sub>2</sub> in jo pridobivajo tako, da kvasovke prevro ječmenov (pšenični) slad ob dodatku vode in hmelja. Postopek v pivovarni: 1. PRIPRAVA SLADU; 2. PRIPRAVA PIVINE: ekstrahiranje slada s kuhanjem v pivovarskem kotlu ali žontniku, nato filtriranje tekočine (pivine) od netopnih tropin, nato se doda hmelj, ki povzroča trpežnost piva in mu da značilen okus; 3. FERMENTACIJA pivine s kvasom, pretvorba sladkorja (iz slada) v alkohol in CO<sub>2</sub>. Spodnje zorenje pri 5–10 stopinjah Celzija daje trpežne ležake, zgornje zorenje pri 12,5–25 stopinjah Celzija pa lažje svetlo pivo; 4. ZORENJE PIVA, da se zbistri in prevre. Po 3 ali 6 tednih je navadno pivo že pitno, čez več mesecev pa tudi ležak. Pivo ima povprečno od 2 do 6 odstotkov alkohola, od 3 do 13 odstotkov ekstrakta in od 0,2 do 0,4 odstotka CO<sub>2</sub>.

časi piknikov se bližajo

## KAKŠEN ŽAR BOMO KUPILI?

Najstarejši in najprimernejši model žara je tisti, ki ga kurimo z lesnim ogljem. Nad ognjem pečeno meso dobi prav poseben, prijeten okus. Tleče oglje ne oddaja dima, ampak samo enakomerno in močno vročino, zaradi tega je primernejše in bolj praktično od lesa. Cena, ki jo plačamo za oglje ali za bričke, se nam nemara zdi visoka, vendar bomo kasneje spoznali, da porabimo za pečenje le malo oglja in da bo zaloga, ki smo si jo omislili, zadostovala za kar precej časa.

Ko kupujemo žar, izberimo model na precej visokih nogah, da nam med peko ne bo treba klečati v travi. Lahko pa se odločimo tudi za model na kratkih, a toplotno izoliranih nogah. Tak žar postavimo nato na staro vrtno mizo, ali pa podložimo podenj kos nepregornega materiala, da ne bomo zažgali mizne plošče. Če kupimo zelo velik in težak žar, izberemo model na kolesih, ki ga bomo potem lažje premikali.

Manjši, prenosni žar na oglje lahko za silo zakurimo tudi v zaprti prostor, če nas na primer preseneti dež in moramo obed, ki smo ga začeli pečti na vrtu, dokončati pod streho. V prostoru pa mora biti dovolj močan dotok svežega zraka, sicer se lahko zastrupimo. Majhen žar na oglje lahko postavimo tudi v odprti kamin.

Žar na oglje mora imeti dobro vleko ne glede na to, ali ga uporabljamo v odprtem prostoru ali na planem. Če ima posoda za žerjavico ob spodnjem robu le majhne luknje za prezračevanje, lahko izboljšamo dotok zraka tako, da naložimo na dno posode plast grobega kamenja, na kamene pa damo oglje.

Ko kupimo žar na oglje, kupimo hkrati tudi zračni meh. Ni toliko pomembno, da je meh lep in dekorativen, kot to, da bomo z njim podpihovali ugašajoči ogenj in poskrbeli za hitro in nemoteno peko.

## DROBEN NASVET

Vsakič, ko odpirate avtomobilska vrata, pogledajte v vzratno ogledalo, da ne bi koga ovirali, obenem pa pazite, da ne buhtate z njim ob drugo vozilo ali drugačno oviro. Tudi majčkene poškodbe so vsak dan dražje. O tem se boste pre-pričali, če boste nepazljivi.

VEČER PRED TELEVIZORJEM  
»Dovolj športa, dovolj športa in še enkrat dovolj športa! Vračam se k staremu televizorju!«

BUCI—BUC

— Nisem taka, da bi, kot vi, te-kala od sosedo do sosedo in čenčarila.

— Verjamem. To verjamem vse od takrat, ko so vam priključili telefon ...

TAKŠNI IN DRUGAČNI

— Mica, hodi tudi vaš mož zaradi zdravja na večerne sprehode?

— Ne, on raje pije doma.

## VAŠ PRIPIS ŠT. 9



Sreča, da imava bodice. Sicer bi še naju pobrali in izvozili.

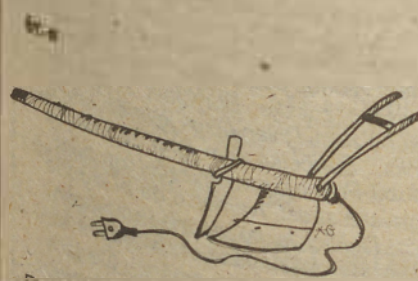
(A. P. Lucova)

Ta dva pa imata srečo! V tako hudih časih jima je z rožicami postlano. (F. Š., Petanjci)

Kurentovim ježevkam sva res ušla, vendar zvončki pravijo, da so tu doma pozvačini. (D. Š., M. Sobota)

Se spomniš dragi, lani je bilo tu ob tem času polno avtomobilov. Le kaj se je zgodilo preko zime? (I. Š., Bratanci)

## NAŠA RISBA—VAŠ PRIPIS



Članke podpisane pod danim imenom karikature objavljamo v VESTNIKU THOVA 20/1, 45000. Naša Sobotna, s pripisom Naša risba — objavljene pripise honoriramo.

VESTNIK, 24. MARCA 1988

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: drifter, variete, aviatik, Na, Take, Ant, Nat, J, obi, strojar, Tatjana, eta, in, Ra, koli, ergotin, citriona.

## IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Opelal se je v brskalnem predelovalni Sojini, kar bi nov moti v bosto ku-  
quval. Med basol ro v asfalt zabo-  
tonefrana slofala, like potača  
motu nemrai postloak, zatoa ka  
so tute ki fime gumi smetaj pa  
blata brskel sss naslonih ma zgd,  
like runda mega zatoa, ka toja  
Sojini sloj na gbasofmaj. Tak  
ti ostane samo tak, ka brskel s  
rebof v bosto tishas ali se pa  
pelas domov.





## LJUDJE, KI JIH POZNATE

Tovarišica Marija Rituper je referent za obveščanje in kulturni animator v Tovarni oblačil in perila Mura v Murski Soboti.

Njeno glavno delo je obveščanje delavcev v vseh TOZD in delovnih enotah, in to s pomočjo oglasnih desk, plakatov, oglasnih postaj ter internih radijskih oddaj, največ dela pa ima z urejanjem tovarniškega glasila Naše delo, pri katerem je odgovorna urednica in fotoreporterka. V glasilu delavce seznanja s pomembnejšimi dogodki v okviru delovne organizacije, seznanja jih s kulturo, športom, kadrovskimi spremembami itd. Prispevke za glasilo pišejo člani delovne organizacije. Te prispevke Marija vsebinsko razporedi na strani glasila. Pomembnejše dogodke in intervjuje zapiše sama. Eno izmed njenih opravil je tudi sklicevanje in vo-

denje sej uredniškega odbora in izdajateljskega sveta glasila. Tedaj ima že pripravljen vsebinski osnutek naslednje številke glasila. Lektor prispevke jezikovno in slovnično popravi. Potem roma glasilo k tehničnemu uredniku in po desetih dneh izide v nakladi 3.057 izvodov. Razdelijo jih po vseh TOZD.

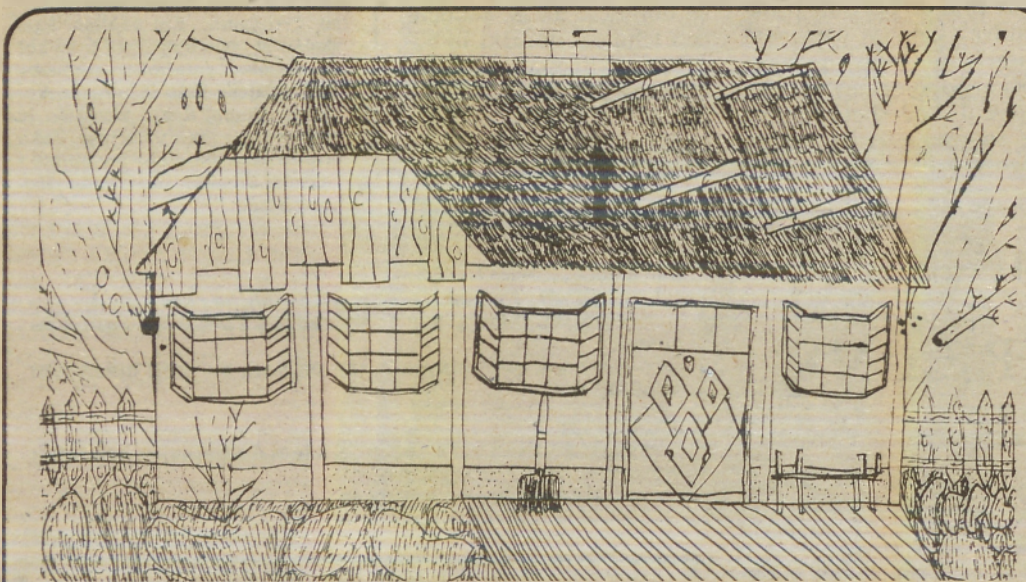
Tov. Rituperjeva poleg obveščanja usmerja tudi kulturno dejavnost v delovni organizaciji Mura. Vodi moški in ženski pevski zbor, ženski oktet, folklorno skupino, recitatorje in pevce starih ljudskih pesmi. Letno pripravi tudi več likovnih razstav. Organizira srečanja s pisatelji in skrb-

za redno obratovanje petih knjižnic.

Marija je skrbna mati osem in šestnajstletnih hčerk — Simone in Edite. V družini često pogrešajo Marijo, a razumejo njeno odgovorno in pošteno delo v Muri. Ko imajo čas, to je redko, nabirajo gobe in delajo na kmetiji pri babici. Marija se rada ukvarja s glasbo, saj marsikatero urico preživi ob prijetnem rajanju in igranju na klavir, harmoniko, orgle in kitaro.

Ves čas razgovora se je Marija prijetno smejala, ves čas je z nje nega obraza izžarevala nekaj, kar tudi Marijinega poslušalca spravljalo v dobro voljo.

Simona Novak in Romana Pucko  
6. č. OŠ Edvard Kardelj  
Murska Sobota



IZBRANA RISBA: »Lepo ohranjena kmečka hiša v Pristavi« — Narisal Srečko Filikič, 5. raz. OŠ Stročja vas.

## Moj očka

Moj očka je kovač. Delo kovača je težko, ker dela z rokami. Dela razne luči, ograje, okraske in drugo. Rad sem v kovačnici pri očku in dedku. Včasih njima tudi pomagam. Takrat se vedno zelo umazem in mama je huda. Dedek mi je obljubil, da mi bo naredil ptičnico. Tudi jaz mu bom pomagal.

Rajko Marjanovič, 2. b.  
OŠ Ivan Cankar Ljutomer

## PRIPOVEDOVALI SO MI

Vprašal sem babico, kako je ona kot pionirka ali mladinka pomagala med NOB. Babica mi je pripovedovala, kako niso marali NEMCEV. Ko so prišli k hiši, so jim dosti odnesli. Večkrat so hodili na breg gledat, kako je grmelo za hribi in dolinami. Povedala je, kako so stražili, če so prišli k hiši partizani. Bala se je, če bi prišli fašisti in požgali hišo. Kakor so delali, če so zalotili partizane v hiši. Povedala mi je, kako so se bali, ko so hrumeli motorji in tovornjaki. Potem je v bližini počilo in se spet umirilo. Rekla mi je, da je bila zaskrbljena, kako se bo vse to končalo. Mislim, da je tudi ona veliko prispevala za našo svobodo.

VASJA PRŠA, 4. raz.  
OŠ BUČKOVCI

## Pomlad

Spet bo tu pomlad,  
ki jo čakam rad.  
Vse bo spet cvetelo  
in ozelenelo.

Ptički bodo prileteli  
in nam pesmico zapeli.  
Nam pa bo lepo,  
ker bo spet toplo.

Zunaj bomo skakali  
in se veselili,  
vendar na učenje  
ne bomo pozabili.

Dopisniški krožek (nižja stopnja)  
OŠ Kapela

## Elegija padlim

Tovariši, kam odhajate  
sedaj, ko bo svoboda,  
ko bo lepše,  
jutri svetlejša,  
dan obsijan,  
večer ožarjen od zarje,  
noč bo prijetna,  
jutro žareče od zore ...  
Zdaj vas več ni,  
le spomin na vas  
je ostal, da ste se  
borili in da mi  
zdaj živimo  
svobodno, smelo, lepše,  
kot ste vi takrat.  
A nekoč bo mogoče  
spet tako, kot  
je bilo takrat,  
ko ste bili vi še mladi,  
polni moči, junaštva,  
hrabrosti in zvesti tovariši,  
ki so bili enotni,  
ki so držali skupaj,  
da jih nobena sila  
ni mogla premagati.

Nataša Škrinjar, 8. b.  
OŠ BUCOVCI

## Dobili smo asfalt

Republike, mesta in vasi vežejo ceste. Niso vse ceste enake — so slabe in dobre. Tudi pri nas na Pertoči, smo imeli pred leti zelo slabo cesto. Moja mama je vsak dan po njej hodila v šolo. Cesto so potekali in zbirali so denar s samoprispevkov. Cesto so dali prekopati in navoziti z gradivom. Zdaj je bila cesta že malo boljša, tako da smo občani lahko lažje hodili po njej. Bila pa je še slaba in spet so izglasovali samoprispevek in tudi krajevna skupnost je pomagala. Spet so prekopavali. Tako smo lani končno dočeli, da je v moderni cesti — asfalt. Vsi smo nekaj pridobili, največ pa so delali cestni delavci in brigadi.

Bernardka Menec, 4. b.  
OŠ Pertoča

## SMEH V ŠOLSKIH KLOPEH

Neko sredo sem zelo težko vstala, saj me je mučila misel na pesmico, katero bom vprašana. Oh, praviš, v šolo sem pesem ponavljala, čeprav sem jo znala kot vseved. Bila sem vsa trda, na kar me je tovarišica poklicala k tabli. Bila sem vsa zbegana. Pesem sem začela deklamirati in v tem trenutku mi je priletela na čelu muha, katere sploh nisem opazila. Venomer sem gledala v steno, saj nisem mogla opaziti nasmejanih obrazov. Pesem sem kaj kmalu zdrdrala. Sošolke so mi povedale, da mi je ves čas, ko sem deklamirala, na čelu sedela muha.

Nataša Lebar, 3. c OŠ Ivan Cankar Ljutomer

Paul  
Busson

# UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOSKE REVOLUCIJE)

Prevedel:  
Vladimir  
Komidar

19

### 25. MRTVEČEVA ODDOLŽITEV

Preden je poštna kočija odpeljala, mi je vzbudila pozornost obledela in zapečatenata škatlica, ki mi jo je bil notar izročil kot zapuščeno po teti, Aglajini materi. Odtrgal sem pečat in dvignil pokrov: na orumeneli beli svili je ležal zlatordeči koder nepozabne, ljubljene sestrice, zraven njega pa srebrni prstan, ki sem ga često opazil na njeni drobni roki. Izbrana mojstrovina je predstavljala dve kači, ki sta se vili okrog okroglo brušenega žarečega opala. Začel sem poljubljati skrivnostni dar in vzklikati ime, ki mi je zarezalo v srce skeleče brazgotine.

Pripeljal sem se bil na velikomestni Dunaj in strme opazoval življenje v njem: številna vozila in nosila, doživljajoč svojevrstne pustolovščine. Moral sem verjeti v neznane sile, ki dobro ali slabo vplivajo na življenje.

Najprej sem srečal prikupno in milo osebo. Ko sem namreč stopal čez trg pred cerkvijo sv. Štefana, ki se iz rezanega kamena dviga k nebu, sem ob prehodu čez cesto zašel v gnečo voz in nosilnic, tako da sem se znašel pred lepo poslikano nosilnico, ki sta jo nosila lakaja. Spogledal sem se s potnico in se izredno začudil, ko sem v odlično oblečeni in negovani dami spoznal Lorie, hčer sedlarja Hollbricha. Vzkliknila je in me poklicala po imenu. Razoglav sem občudoval nesluteno, s preprosto večino stopnjevano in razcveteno lepoto. Pritajeno sem jo prosil, naj mi omogoči skorajšnje svidenje. Naglo in plaho je pokazala na nosača, potem pa mi glasno naročila: »Gospod doktor, svojo novo krema za polt mi lahko prinesete na dom. Vprašajte samo po gospej Lorette Triquet v Schönlatengasse. Obzirno mi je prikimala in dala nosačema z vrvice znak, naj nadaljujeta svojo pot.

Večnilo se je že, ko sem šel po izvrstnem kosilu iz svojega stanovanja v Himmelpfortgasse, ker sem se nameraval pridružiti sprehajalcem, ki so se po vročem dnevu radi nekoliko prezračili. Kmalu sem opazil, da mi sledi lepo oblečen mlad fant. Ker se je bil podvizal, me je dohitel in mi polglasno dejal: »V kolikor si vaša milost želi izbrane in vesele družbe in pri tem morda kake igre, bi bil pripravljen, da povedem gospoda v hišo, kjer bo našel oboje v ustrezni kakovosti.

Pristal sem na predlog, da prebijem večerne ure v prijetnih okoliščinah, saj sem si obetal, da bom s priigranim denarjem povečal svoje imetje.

Vljudno je stopil kot vodnik pred mano in se često ozrl, da bi se prepričal, če mu sledim. Po daljšem pešačenju po temnačnih, slabo razsvetljenih grapavih cestah sva slednjič prispela v tesno ulico. Mladenič se je ustavil pred velikimi vrati in s tolkalom štirikrat zapored udaril, nato pa še dvakrat jače. Morala sva nekoliko počakati, pri čemer sva opazila, da naju ogleduje skozi režo temno oko ... V težko okovanih vratih so odprli krilna vratca, pri katerih se je pojavila starejša, zvito gledajoča žena in naju z gorečo svečo precej dolgo osvetlje-

vala. Sele ko ji je vodnik nekaj zašepetal, kar je bilo podobno spoznavnemu znaku, se je ženska za toliko odmaknila, da sva lahko vstopila. Prekoračila sva prostorno, vlažno, z bršljanom obraslo dvorišče, na katerem je šumljala voda, nato pa sva se vzpela po strmih, borno osvetljenih stopnicah.

V prvem nadstropju je vodnik na isti način zahteval vstop. Ko nama je služabnik odprl oblažinjena vrata, sva lahko vstopila. Za hip me je oslepila svetloba stotine dišečih voščenk. Z zlatimi našivki okrašeni oproda nama je odvezal meča, klobuka in plašča ter naju pozval, naj greva v salon.

Takoj sem sprevidel, da so hoteli z zanemarjenim, razpadajočim pročeljem samotne hiše ter z neprijetno temo na dvorišču in stopnišču zgolj odvrniti pozornost in prikriti svetlo in razkošno notranjost. Stene so se namreč lesketale od zlata, škrlatne svilene opaže so delno zakrivali dragoceni gobelini; pod je bil svetel in gladek kot steklo, v prizmičnih benečanskih svečnikih iz srebra pa je gorelo na stotine sveč. Mize so prekrivale neprecenljive plošče iz malahita, lazurja in ruševinkega marmorja, na njih pa se je ponujalo obilo najbolj izbranih prigrizkov in pijač.

»Morebiti bi bilo baronu Dronteju ljubo, da bi si ogledal igralnico«, je smehljaje se povzel blede vodnik.

»Od kod pa veste za moje ime?« sem neprijazno vprašal.

Mladenič se je zopet nasmejal:

»Zanimamo se za vse odlične tujce, ki pridejo v mesto. Poštni kočijaži nas o njih vselej pravočasno obveste. Tako vem, da se je gospod baron nastanil pri vdovi Schwebekühlein. Smatral sem za uместno, da povodem gospoda barona v ustrezno okolje, v katerem bo lahko našel viteškega razvedrila in nekaj darov iz roga Fortune.«

Med temi besedami sta stopila v sijajne in izbrano opremljene stranske sobe, v katerih so pri večjih mizah igrali faraona in sužnja. Ko so me na glas predstavili, so igralci komaj privzdignili glave iznad miz. Napeto so namreč zrl blagajnika, ki je položil na mizo svoj list. Iz vseh strani vzklikali: »Za vse!« ali pa »Plačajte!« Zlatniki so se tiho kotalili po zelenem suknu, ki je bilo pritrjeno na kamenite namizne plošče.

Izvelel sem možno kovancev, ki sem jo imel zaradi previdnosti shranjeno v notranjem žepu telovnika, in se približal veliki mizi. Mladenič, ki me je privedel, mi je ponudil udoben naslanjač, a se je takoj umaknil, kakor hitro sem po kratkem pozdravu sedel. Preden sem se pridružil igralcem, sem si ogledal ljudi, s katerimi naj bi imel opravka. Ugotovil sem, da sem zabredel v izrojeno družbo. Blagajnik bledega zakrknjenega obraza je razodeval razburkano in razuzdano življenje. Desno oko je imel obvezano s črnim zaslonom, štiriglati sukničev izrez mu je bil pritrjen s trakom, ki je ovijal čelo in se izgubljal za desnim ušesom. Pleg njega je sedela debelušna, sopeča ženska rdečkastega, z belo pomado posutega obraza, ki je s pahljaco neprestano zračila močno razvite nedre. Prebila biserov in draguljev na njej je izdajal slab okus, medtem ko se ji obrazne poteze vzbujale vtis španske trgovke. Zraven se je bohotila vzravnan in skrajno vitka plemkinja, prezirljivo

gledajoč izpod polprivzdignjenih vek. Orumeneli obraz ji je bil posut z lepimi obližem v obliki palm, metuljčkov in rožic. Suhljati prsti so ji poželjivo rili po kupu cekinov, ki je ležal pred njo. Z druge strani je slonel ob blagajniku na steno starec ugašajočega pogleda. Njegovi dolgi prsti so spominjali na pajkove noge, ki so molele iz čipkastih rokavov. Plaval je po segale po zlatu. Odvratno grdi grbavec rjavega obraza, na košatih temnih obrvi in ozkih ustnic, je jedel bonbone, ki so dišali po grenkih mandeljnih, na kar sem bil postal pozoren vstopu. Med njim in temnozelenim, s srebrnimi namizi opremljenim huzarjem kosmatih rok, je ždela deklica, ki mi je takoj vzbudila pozornost. Opazil pa sem tudi izbrano obliko, ki nega moža višnjevega nosu, ki je nosil vezeno suknjo, ki verjetno višji uradnik in buil vame s svojimi bledomodrimi konjskimi očmi. Ljudje, ki so sedeli pri tej igralni mizi, so bili nekako zaznamovani.

Mlado nepričakovano mikavno dekle me je zaradi neverjetne podobnosti sestrini Aglaji zares ganilo. V to okolje je izžarevala izbrano milino in lepoto, spominjajočur okoli je izžarevala izbrano milino in lepoto, spominjajočur dovite rože v gomili plevela. Pogled ji je bil uprt vame. Iskral je pomoči. Kot ogrevajoči plamen mi je prodel v srce in me v hipu osvojil.

Zdelo se mi je, da mi sedi nasproti nekoliko spremenjena Aglaja ter me nemo prosi, naj jo zavarujem in rešim iz nevarnosti. Izvedel sem za njeno ime, ki ga je grbavec zapove lovno izrekel v nemščini s tujim poudarkom: »Zefirina!« Vsa okoli je grbavec zahteval usluge od ponižnega in osamljenega otroka, so se starcu s pajkastimi prsti, grofu Coroniju brez zoba usta zopno in sladostno našobila.

Sklenil sem, da se bom deklici, ki sem jo vzbudil, čimprej približal in ji ponudil svoje usluge, saj bi mi to moj presoji utegnili potrebovati. Ta namera je postala tako očitna, da sem se komaj obvladoval. Mamila me je skrbno, da jo ogovorim, kadar me je pogledala s svojimi sivimi, lesketajočimi se očmi, v katerih sem zrl nepozabni Aglajini zvezdi. Po treznem preudarku temu okolju nisem izdal svojega nagnjenja, pač pa sem raje počakal ugodnejše prilike za svoj govor z njo, da ne bi pri tem vzbudil pozornosti.

Igrali so za izredno visoke zneske. Blagajnik je očesno obvezno si je nabral cele kupe zlata. Poleg njega je mela srečo v igri tudi bohotna Španka. Spočetka sem igral za manjše zneske in dvakrat celo dobil. Pozneje pa sem začel izgubljati. Pamet mi je obvladala igralska strast. Namesto da bi mi bilo nadoknadi, sem jih le večal. Deklica je otožno zrla vame, da bi mi hotela svetovati, naj skrbneje opazujem blagajnika, ki početje. Čedalje globlje sem moral segati v možno. Čedalje več mojih novcev je prihajalo v last blagajnika. Španka. Nekoliko ob polnočjo sem v svoje grozo ugotovil, da sem gotovino izčrpal, in da mi je preostalo samo nekaj zlatnikov. Bridko sem se začel kesati zaradi lastne npravnosti.

(Nadaljevanje prihodnje številke)



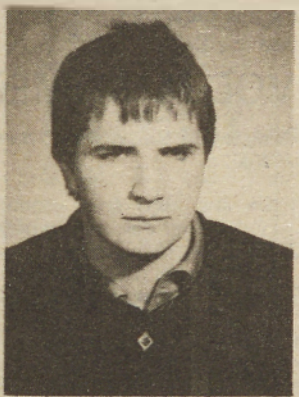
## BALKANSKO PRVENSTVO V JUDU

Bronasta kolajna  
Dariju Šemnu

V Beogradu je bilo balkansko prvenstvo za starejše mladince v judu, kjer je nastopil tudi 18-letni učenec soboške gimnazije in član judo sekcije Partizana Murska Sobotna Darij Šemnu. V kategoriji do 86 kg je osvojil tretje mesto in bronasto kolajno, kar je njegov doslej največji uspeh. Pred nedavnim je namreč Šemnu osvojil tudi naslov državnega prvaka v konkurenci starejših mladincev.

Darij Šemnu, ki je še zelo mlad in bo še drugo leto lahko nastopal v tej konkurenci, se je s starejšimi nasprotniki boril izredno srčno. Premagal je predstavnika Turčije, Bolgarije in Grčije ter izgubil s predstavnikom Romunije. Predstavnika Turčije in Grčije je premagal z 10:0, Bolgarije pa z 1:0. Če bi z Romunom nastopil z 0:3 izgubil le z 0:1, bi Šemnu lahko postal balkanski prvak, saj je odločala med-

sebojna razlika. Sicer pa je Darij Šemnu zelo zadovoljen tudi z bronasto medaljo, ki je hkrati druga medalja z balkanskega



mladinskega prvenstva za soboško judo sekcijo pri Partizanu. V lanskem letu je namreč osvojil zlato Vinko Apšner. Sicer pa je prvi nastop v državnem dresu Šemnu dobro prešel in ima pred seboj še lepe možnosti za nadaljnje uspehe.

O. Šoš

## KEGLJANJE — SLOV. LIGA

## Zmaga Radenske-Čarde

V petem kolu tekmovalja slovenske kegljaške lige za moške je Radenska-Čarda v Ljutomeru premagala ekipo Triglava iz Kranja s 5.308:5.192 podrtih kegljev. Posamežno: Miro Steržaj 922, Hari Steržaj 910, Smoliš 877, Kovačič 872, Drvarič 870 in Horvat 857 podrtih kegljev. V naslednjem kolu igra Radenska-Čarda v Ljutomeru s Celjem.

|                                    |           |
|------------------------------------|-----------|
| Lestvica po prvem krogu tekmovalja |           |
| Konstruktor                        | 5 4 0 1 8 |
| Gradiš                             | 5 3 0 2 6 |
| Celje                              | 5 2 0 3 4 |
| ČARDA                              | 5 2 0 3 4 |
| Triglav                            | 5 2 0 3 4 |
| Tekstil                            | 5 2 0 3 4 |

## KOŠARKA — SLOV. LIGA

Pomurje — Jesenice  
91:38

V nadaljevanju prvenstva v slovenski ženski košarkarski ligi je Pomurje v Murski Soboti brez težav z visokim rezultatom premagalo ekipo Jesenic. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 45, Kardoš 20, Šiško 10, Benko 6, Merklin 6, Škraban 2 in Brumen 2.

V naslednjem kolu igra Pomurje v gosteh s Kladivarjem.

Pomurje — Podbočje  
67:59

Gostje so ob polčasu v Murski Soboti spet vodili s tremi točkami prednosti, vendar so Pomurci bili v nadaljevanju uspešnejši in so zanesljivo zmagali. Najboljši strelci za Pomurje: Sakovič 22, Kavač 14, A. Stihc 11, Rajbar 8, Sedonja 8 in Horvat 4, pri gostih pa se je odlikoval Jurčič s 16 koši.

Pomurje je trenutno s 16 točkami na 5. mestu, v vodstvu pa je Drava iz Ptuj. V naslednjem kolu bodo Pomurci igrali v gosteh s Kamnikom.

SNL

Rudar (T) —  
Nafta 2:1

V prvem spomladanskem kolu slovenske nogometne lige je lendavska Nafta gostovala v Trbovljah in tesno izgubila. Edini gol za Nafto je dosegel Hozjan. Tekma med soboško Muro in Izolo je bila preložena.

## IZ SOBOŠKE OBČINE

## Novi dosežki v telesni kulturi

V soboški občini so uspešno uresničili v lanskem letu zastavljene naloge v telesni kulturi, saj ugotavljajo, da se redno in občasno ukvarja s telesnokulturno dejavnostjo čez 20.000 občanov, ki so vključeni v 135 osnovnih telesnokulturnih organizacijah. Telesnokulturna dejavnost je zaživela skoraj v vseh krajevnih skupnostih, vse bolj pa se uveljavlja tudi v združenem delu.

Na področju športne rekreacije so v lanskem letu izvedli številne najrazličnejše akcije, prireditve in manifestacije, kot so družinski dan v Bakovcih z dva tisoč udeleženci, tekaške prireditve so pritegnile čez šest tisoč udeležencev, pohodni pet tisoč, akcija učenja plavanja 2390, od katerih se je naučilo plavati 1870, v akcijah kolesarjenja je sodelovalo 4500 udeležencev, v strelstvu 5200, v smučanju 2500 ter v igrah z žogo čez 8.000 udeležencev. Uspešno so izvedli delavske športne igre z 230 ekipami ter 1230 udeleženci. V igre krajevnih skupnosti je bilo vključenih 31 vaških krajevnih skupnosti in 6 mestnih, ali 2300 občanov. Krajevna skupnost Bakovci pa je bila izbrana za najboljšo vaško skupnost v Sloveniji. Uspešno je bila izvedena športna značka I. skupine v VVZ, kjer je bilo podeljenih 314 značk. Se vedno pa nista zaživele športni znački II. in III. stopnje, kar še posebej velja za značko III. stopnje, kjer ni pravega sodelovanja med izobraževalnimi in telesnokulturnimi delavci. Na vseh osnovnih in srednjih šolah delujejo šolska športna društva, ki vključujejo 6300 šolarjev in izvajajo številna tekmovanja.

V lanskem letu so bili doseženi vidni rezultati tudi na področju vrhunskega (selektivnega) in tekmovalnega športa. Izoboljšalo se je delo z nižjimi selekcijami, kar še posebej velja za ženske selekcije. Te selekcije pa so soboško občino tudi uspešno zastopale na republiškem in zveznem nivoju. Da so bili doseženi pomembni uspehi v tekmovalnem športu, kaže tudi podatek, da se je število kategoriziranih in perspektivnih športnikov v občini od lanskih 31 letos povečalo na 36.

Posebno skrb so v lanskem letu v soboški občini namenjali tudi izobraževanju strokovnih kadrov. Število profesionalnih strokovnih kadrov se je povečalo za enega, tako da so trenutno v občini zaposleni trije strokovni delavci. Sicer pa so v lanskem letu usposobili 32 amaterskih strokovnih delavcev v najrazličnejših športnih panogah. Skupno pa je bilo vključenih v razne izobraževalne oblike 115 amaterskih delavcev.

Tudi mednarodno sodelovanje se je odvijalo po sprejetem programu in usmeritvah. Vključenih je bilo 28 osnovnih telesnokulturnih organizacij v 12 športnih panogah. Zlasti je bilo razgibanu sodelovanje z Madžarsko in Avstrijo. V lanskem letu so bila večja obnovitvena dela na letnem kopališču v Murski Soboti, sicer pa je bilo deležno sredstev za sofinanciranje pri izgradnji športnih objektov 27 osnovnih telesnokulturnih organizacij. Pri osnovni šoli Dane Šumenjak v Murski Soboti je bila tudi zgrajena ploščad za naravno drsališče. V lanskem letu so v soboški občini opravili 116 zdravniških pregledov športnikov. Uveljavili pa so tudi sodelovanje na področju telesne kulture ter vzgoje in izobraževanja.

Feri Maučec

## ROKOBORBA

Vrbanič v  
reprezentanci

Zvezni trener Radovič je pozval v državno mladinsko reprezentanco v rokoborbi (do 20 let), ki bo sodelovala na mednarodnem tekmovalju v Bolgariji, tudi člana RK Pomurje iz Murske Sobotne Jožeta Vrbaniča. To je njegov prvi nastop v tej konkurenci, pri čemer pa si ga je na izbirnem tekmovalju in sicer z dobrimi uvrstitvami. Nastopil bo v kategoriji do 57 kg. Ker je Vrbanič trenutno v dobri formi, lahko pričakujemo soliden nastop.

B. D.

## KAJAKASTVO

## Varga ostal v formi

Kaže, da je najboljši kajakaš hrobarskega društva Mura Krog kljub enoletnemu premoru (zaradi služenja vojaškega roka) ostal v dobri formi. Tako je na med-republiškem tekmovalju — spust Medvode—Tacen — minulo soboto v dokaj močni članski konkurenci v kategoriji K-1 osvojil 2. mesto. Precej dobro se je v mladinski konkurenci uvrstil tudi Milan Karas, in sicer na 5. mesto, dvojica Činč-Titan pa sta med tremi dvosedi v članski konkurenci zasedla 2. mesto.

—aj

## KOLESARSTVO

## Bertalanč šesti

V organizaciji Metalia Comerca iz Zagreba je bila kolesarska dirka na kronometer, na kateri je sodelovalo 13 ekip iz Slovenije in Hrvaške. Med 80 kolesarji so nastopili tudi trije člani KK Pomurje iz Beltince. Najuspešnejši med njimi je bil Bertalanč, ki je v konkurenci starejših mladincev osvojil šesto mesto, Titan pa je bil osmi. Oba sta dosegla povprečno hitrost 41,4 km na uro. Med mlajšimi mladinci je Berden zasedel 23. mesto s povprečno hitrostjo 40,3 km na uro.

## KARATE

## Belovičeva četrta

V Mariboru je bilo tekmovalje se-verovzhodne Slovenije za mladince in mladinke v karateju. Tekmovaljase je kot edina pomurska predstavnica udeležila tudi Nataša Belovič in dosegla solidno uvrstitev. V katah posamično je osvojila četrto mesto.

## STRELSTVO — REP. PRVENSTVO ŠŠU

## Prva tri mesta Pomurcem

— LJUTOMERČANI UBRANILI REPUBLIŠKI NASLOV

Občinska strelska zveza Murska Sobotna je pod pokroviteljstvom ABC Pomurke na strelišču v Murski Soboti organizirala letošnje republiško prvenstvo šolskih športnih društev v streljanju z zračno puško. To je drugič, da je Strelska zveza Slovenije zaupala organizacijo tako zahtevnega tekmovalja prizadevnim strelskim delavcem v Murski Soboti, ki so to zaupanje tudi povsem upravičili, saj so bili z organizacijo tekmovalja vsi zadovoljni. S tem pa so v Pomurju tudi popestrili že tako bogato strelsko tekmovalje.

Na tekmovalju je sodelovalo 23 ekip pionirjev in 11 ekip pionirk ali skupaj 135 strelcev in strelk iz celotne Slovenije. V konkurenci pionirjev so imeli največ uspeha pomurski strelci, ki so v ekipni in posamični konkurenci osvojili vsa tri prva mesta. Zmagala je ekipa Ljutomera (Sandi Špindler, Borut Filipič, Izot Kapun) ter tako potrdila že letos osvojeni naslov republiškega prvaka. To je že četrta republiška ekipni naslov mladih strelcev Ljutomera, kar je vsekakor rezultat načrtnega dela v prieliki metropoli. Drugo mesto je osvojila ekipa Tišina, ki zaostaja za zmagovalcem le štiri kroge, tretja pa je ekipa Šalovec. Tudi to tekmovalje je pokazalo, da na Tišini in v Šalovcih načrtno delajo z mladimi in rezultati niso izostali. Med posamezniki je zmaga Ljutomerčan Sandi Špindler s 174 krogi in tako sta oba republiška naslova za pionirje sedaj v Ljutomeru. Pred



Pionirska ekipa Ljutomera — prvak Slovenije. Od leve: Izot Kapun, Borut Filipič, Stanko Kapun (trener) in Sandi Špindler. Foto: F. Maučec

nedavnim je namreč v Postojni osvojil naslov republiškega pionirskega prvaka Izot Kapun s 177 krogi. Drugo mesto je osvojil Aleš Štefanec s Tišine, tretje pa Borut Filipič iz Ljutomera. Z doseženimi rezultati pomurskih pionirjev na republiškem prvenstvu šolskih športnih društev smo lahko nadvse zadovoljni. V tekmovalju pionirk je ekipa Ljutomera zasedla šesto mesto. Pokale, medalje in priznanja je najboljšim podelil predsednik občinske strelske zveze M. Sobotna Anton Kranjc.

Rezultati — pionirji — ekipno: 1. OŠ Ivan Cankar Ljutomer 511, 2. OŠ Tišina 507, 3. OŠ Šalovec 498, 4. OŠ Škofja Loka 496, 5. OŠ Titovo Velenje 496, 6. OŠ Ormož 492, 7. OŠ Cankova 487, 8. Šiška 486, 9. OŠ Domžale 483 in 10. OŠ Trbovlje 482 krogov. Posamično: 1. Sandi Špindler (Ljutomer) 174, 2. Aleš Štefanec (Tišina) 173, 3. Borut Filipič (Ljutomer) 173, 4. Roman Oman (Šk. Loka) 173, 5. Franc Gider (Tišina) 172 krogov. Pionirke — ekipno: 1. OŠ T. Velenje 498, 2. OŠ Žiri 477, 3. OŠ Šiška 475, 4. OŠ Cerknica 463, 5. OŠ Bežigrad 463, 6. OŠ Ljutomer 451 krogov. Posamično: 1. Bala (TV) 176, 2. Šafarčič (TV) 176, 3. Volarič (Bežigrad) 173, 4. Otoničar (Cerkno) 173 in 5. Škubelj (Zalog) 172 krogov. Feri Maučec

## Namizni tenis — MRLZ

## POLOVIČEN IZKUPIČEK

Z gostovanja v Jajcu in Vitezu so se Sobočani vrnili z dvema točkama, ki so jih osvojili v igri z boljšo ekipo Viteza, s slabšo ekipo Jajca pa so nepričakovano izgubili. Poraz v Jajcu, in to prepričljivo, preseneča predvsem zaradi tega, ker tudi v tej ekipi igrajo njihovi vrstniki mladinci, ki imajo še manj izkušenj kot Sobočani. To pa kaže tudi na to, da sedanja generacija mladincev v Sloveniji v zveznem merilu res ne pomeni veliko.

V srečanju z ekipo Jajca nobeden od Sobočanov ne zasluži pohvale, saj osvojena ena sama točka in le trije nizi res ni veliko proti ekipi, ki se bori za izpad iz te konkurence. Pokazalo pa se je tudi, da Sobočani brez vsaj enega od starejših igralcev Vinčeva ali Raka težko igrajo dvoboje v tej konkurenci. V drugem srečanju proti Vitezu se je slika precej spremenila, saj sta Močan in Kovač zaigrala kot prerajena in sama premagala ekipo favoriziranih domačinov, ker je bil Zalaznik tudi tokrat kot sploh v drugem delu tekmovalja slab in le blede senca najboljšega slovenskega mladince. Domačini so sicer povedli s 3:1, vendar sta potem Močan in Kovač dosegla tri zmage in vodstvo s 4:3. Zalaznik je spet izgubil in pri rezultatu 4:4 je Močanu uspelo po veliki borbi zmagati odločilno deveto partijo, tako da je bil s tremi zmagami junak srečanja. Sobočani so z 18 točkami zanesljivo na tretjem mestu in v naslednjem kolu igrajo doma s Slogo iz Doboja in Sarajevom.

Rezultati — JAJCE—SOBOTA 8:1 (Ciganovič—Zalaznik 2:0, Panič—Močan 2:1, Seki—Kovač 2:0, Panič—Zalaznik 2:0, Ciganovič—Kovač 2:0, Seki—Močan 2:1, Panič—Kovač 2:1, Seki—Zalaznik 0:2, Ciganovič—Močan 2:0, VITEZ—SOBOTA 4:5 (Rizvanovič—Zalaznik 2:0, Šehić—Močan 0:2, Haskič—Kovač 2:0, Šehić—Zalaznik 2:0, Rizvanovič—Kovač 1:2, Haskič—Močan 1:2, Šehić—Kovač 0:2, Haskič—Zalaznik 1:2, Rizvanovič—Močan 0:2).

M. U.

## KAR ŠTIRI EKIPE USPELE

V Murski Soboti se je zbralo kar 16 moških in 8 ženskih ekip na ekipnem pionirskem prvenstvu SV regije, ki so se borile za 4 mesta pri pionirjih in 2 mesti pri pionirkah za republiško ekipno prvenstvo na Jesenicah. Povedati moramo, da so Sobočani dosegli velik uspeh, saj so uspeli uvrstiti na republiško prvenstvo tri ekipe pionirjev, kar se v Sloveniji, že dolgo ni zgodilo in eno ekipo pionirk. To pa tudi kaže na dober mlad naraščaj, ki ga trenutno imajo v Murski Soboti.

Najboljša domača ekipa — Benko in Benkovič — je sicer po pričakovanju izgubila finalno srečanje z najboljšo slovensko ekipo Fužinarjem z 1:3 in zasedla 2. mesto. Druga ekipa — Kuzma in Mirko Unger — je osvojila 3. mesto, tretja ekipa — Mekicar, Simon Unger in Žitek — pa 4. mesto. Na 7. mesto se je plasirala ekipa Lendave, na 11. mesto četrta ekipa Sobote in na 12. mesto najboljša ekipa Radgone. Pri pionirkah je ekipa Sobočank — Sinic, Vogrinec, Trček — izgubila finalno srečanje z ekipo Petovje z 2:3 in osvojila 2. mesto. Šesto mesto je osvojila druga ekipa Sobote in sedmo najboljša ekipa Radgone.

M. U.

## JUDO

Dvanajst pionirjev na  
republiško prvenstvo

V Murski Soboti je bil drugi pozivni turnir pionirjev v judu, na katerem je sodelovalo 30 tekmovalcev s Cankove, iz Ljutomera, Murske Sobotne, Lendave in Čakovca. Tekmovalje je hkrati veljalo kot kvalifikacija za sodelovanje na republiškem prvenstvu.

— do 32 kg: 1. Pintarič (MS), 2. Gal (La), 3. Breznik (Le), 4. (Ca), do 35 kg: 1. Bogdan (Ca), 2. Brozovič (MS), 3. Gjerkeš in Murske (Lju), do 38 kg: 1. Cerič (MS), 2. Vizinger (Ca), 3. Lesnjek (Le) in Sulerič (Ca), do 41 kg: 1. Perč (MS), 2. Dub (MS), 3. Potočnik (Lju) in Pligec (Ca), do 44 kg: 1. Princič (Lju), 2. Tihonov (Ca), 3. Šoš (MS) in Solar (Ca), do 46 kg: 1. Nemer (Ca), 2. Mihalič (MS), 3. Tušek (Lju) in Ljotomercan (Ca), do 52 kg: 1. Kulčar (La), 2. Jami (Le), 3. Krpič (MS) in Hajdinjak (Le).

Na republiško prvenstvo za pionirje, ki bo 2. aprila 1983 so se uvrstili: Perč, Dub, Šoš, Mihalič in Krpič (vsi Murska Sobotna), Princič, Tušek, Ljotomercan in Jami (vsi Ljutomer) ter Kulčar, Jami in Hajdinjak (vsi Lendava).

## V NEDELJO DOPOLDNE V MURSKI SOBOTO

Mednarodno športno  
srečanje novinarjev

Mednarodno športno srečanje novinarjev Slovenije — aktiv za Pomurje — se je v nedeljo, 27. marca 1983, ob 9. uri v telovadnici sredošolskega centra v Murski Soboti 1. mednarodno srečanje novinarjev v malem nogometu. Na turnirju bodo sodelovali štiri ekipe: Radio Győr iz Madžarske, s katerimi pomurski novinarji tesno sodelujejo in so tudi sodelovali na pomurskem turnirju na Madžarskem, aktiv novinarjev iz Murske Sobotne, ki prav tako že dal časa sodeluje z novinarji iz Zveze za časopisno in radijsko dejavnost Murske Sobotne, aktiv novinarjev Maribora ter aktiv pomurskih novinarjev. Prvo tovrstno srečanje novinarjev, ki naj bi pri sodelovanju med poklicnimi kolegi in izmenjavi izkušenj, so podprlo delovna organizacija Radenska, ABC Potrošnik, Avtoradgona, Intes in zavarovalnica Triglav.

## ROKOBORBA

## CANKOVA OBČINSKI PRVAK

V Beltinci je bilo občinsko prvenstvo pionirjev v odbojki, na katerem je sodelovalo šest ekip iz soboške občine. Največ uspeha so imeli mladi odbojkarji iz OŠ Cankova, ki so v finalu premagali ekipo OŠ Bakovci z 2:1, OŠ I. : OŠ II. 0:2, Beltinci : OŠ III. 2:1, Cankova : Beltinci 0:2, OŠ I. : OŠ III. 0:2, Cankova : OŠ II. 2:0, OŠ II. : OŠ III. 2:1 in Cankova : Beltinci 2:0. Vsi red: 1. Cankova, 2. Beltinci, 3. OŠ II MS, 4. OŠ III. MS, 5. OŠ I. MS in 6. Bakovci.

## STRELSTVO — ML. PRV. SRS

## LJUTOMER DRUGI, NORŠINCI TRETJI

V Hranjcu je bilo republiško mladinsko prvenstvo v streljanju z zračno puško za mladince in mladinke. Lep uspeh so dosegli strelci Ljutomera, ki so v postavi Ljubo Spindler (364), Dušan Spindler (362) in Rajko Kapun (349) osvojili drugo mesto s 1075 krogi ter strelke Noršince, ki so v postavi Alenka Belšak (348), Jožica Koudila (337) in Anica Balaško (317) osvojili tretje mesto s 1004 krogi.

V streljanju članice je SD Boris Kidrič iz Murske Sobotne v postavi Jožica Turner (342), Dragica Vogrinec (340) in Dragica Rumež (330) osvojila šesto mesto s 1012 krogi.



## NESREČA Z MOTORNO ŽAGO

V prejšnjem tednu se je v Pomurju zgodilo malo prometnih nesreč. Torej smo lahko z varnostjo na cestah še kar zadovoljni. Ne moremo in ne smemo pa se sprijazniti z množico drobnih tatvin, ki jih je — sklepajoč po prijavah — čedalje več. Naštejmo najprej ta protipravna dejanja!

Iz nezaklenjenega skladišča Kmetijskega kombinata Gornja Radgona v Žepovcih je nekdo ukradel motorno žago in TOZD Hidrogradnje Maribor oškodoval za 27.000 dinarjev.

Ivan Hibler iz Gornje Radgone je na postaji milice v Gornji Radgoni prijavil, da pogreša neke vrste torbico, v kateri je imel 5.000 dinarjev in hranilno knjižico. V času, ko je bil odsoten, naj bi mu oboje nekdo ukradel.

Ob kardansko gred je Roman Bek iz Spodnje Ščavnice. Ta pripomoček naj bi nekdo snel v mehanični delavnici, kamor je pred časom odpeljal stroj za pobiranje sladkorne pese.

Starejša mladoletnica L. Z. iz Dolge vasi je osumljena storitve tatvine. Alojzu R. iz Turmšča je menda vzela 5.000 dinarjev in je del tega denarja zapravila za pijačo.

Jože Belovič iz Šafarskega je oškodoval za 15.000 dinarjev. Toliko je vredna motorna žaga partner, ki mu jo je nekdo ukradel iz skladišča.

Neznanec je s silo odprl bencinski rezervoar osebne-

ga avta, ki ga je Marjan K. iz Mekotnjaka parkiral pred gostiščem, in iztočil 10 litrov bencina.

Večjo vsoto denarja pogreša Franc Škodnik iz Vučje gomile. Prejšnji teden je namreč poravnal nekaj računov, kupil nekatere reči, vendar je doma ob odštevanju porabljenega denarja od-



vsote, ki jo je vzel na pot, ugotovil precejšen primanjkljaj. Ne izključuje možnosti, da mu je denar ukradel kateri izmed pajdašev pred gostinskim pultom.

Te dni je bilo vlomljeno v stanovanje Jožeta P. v Melincih, ki je na začasnem delu v ZRN. V hišo je vdrl skozi vhodna vrata, iskal denar, ki pa ga ni našel. Zadovoljil se je z dvema paroma moških

oblek, za priboljšek pa je vzel pol kilograma kave.

16. marca je nekdo poskušal vlomiti v osebni avto Andreja Celca iz Černelaveca. Kake večje škode ni, saj ga je lastnik pravočasno odkril in storilec se je pognal v beg. Poskus tatvine je bil ob enih ponoči pred kavarno v Radencih.

Slavko Glavač iz Beltincev pogreša motorno kolo. Tega si je nekdo »sposodil« 16. marca, ko je bilo parkirano pred gostiščem v Beltincih.

V Salovcih se je 17. marca zgodila huda delovna nesreča. V dopoldanskem času je Alojz Kren na svojem domu žagal drva. Ko je bil list motorne žage že globoko v deblu, je pritekel 13-letni otrok K. M. in z desno roko udaril po nažaganem delu debla. Ni bil kaj prida previden, sicer se ne bi zgodila nesreča. Vrteča se veriga je otroka zgrabila za desno podlaket in mu prerezala tkivo in ožilje. V murskosoboški bolnici, kamor so poskodovalca najprej prepe-ljali, so ga napotili na zdravljenje v Maribor.

V Tehnostroju v Ljutomeru se je pripetila težja delovna nezgoda. Jože Vožli iz Šafarskega je vzel vilicar in z njim treščil v zaboj, nato pa še v sodelavca An-

tona Muršiča iz Presike in ga hudo poškodoval po nogi.

Delovna nezgoda se je pripetila tudi v Marlesu. TOZD Pohištvo Ljutomer. Jernej Hedžet iz Veržeja je z vilicarjem, ki ga je peljal vzvratno, stisnil ob palete sodelavko Silvo Slana iz Veržeja, ki se je hudo poškodovala.

19. marca se je skozi Dravce peljal s kolesom z motorjem Stanko Ciglič iz Maribora. Pri hiši številka 5 je z dvorišča na cesto priko-talila žoga in zadela prednje kolo. Ciglič je padel in se hudo poškodoval. Zdravijo ga v mariborski bolnici.

Kljub temu da so naše meje zaradi obveznega pologa nekoliko priprte, je na mejnih prehodih kljub temu še vedno gost promet. Reče-mo lahko, da tudi zdaj tiho-tapci ne mirujejo. Ne mine dan, da ne bi prijeli koga, ki je hotel pripeljati večjo ko-ličino kave. No, Franjo Pin-tar iz Pribislavca pri Čakovcu pa se je odločil za tiho-tapstvo ročnega orodja in raznih pripomočkov za stružne avtomate. Vrednost predmetov znaša kar 200 ti-soč dinarjev. Na mejnem prehodu v Gederovcih, kjer je storil prekršek, so mu blago zasegli.

Š. S.

### GORNJA RADGONA

#### SREČANJE S ŠTUDENTI

Na pobudo zvezne konference Zveze socialistične mladine Jugoslavije je od 21. do 28. tega meseca teden solidarnosti z narodnoosvobodilnimi gibanji in žrtvami imperialistične agre-sije. Ob tej priložnosti pripravljajo za četrtek, 24. marca, srečanje s palestinskimi študenti pri nas v prostorih KZ Gornja Radgona. Pogovor bo ob 15.00.

vp

### V soboto v Gornji Radgoni

#### AKCIJA ILEGALEC

V soboto dopoldne pripravljajo po radgonskih ulicah radgonska zveza prijateljev mladine, taborniški odred Pod starim gradom in KS Gornja Radgona akcijo Ilegalce. Gre za občinsko akcijo, eno od dejavnosti v okvi-ru letošnjih prireditev NNNP v občini in mesecu kurirčkove pošte.

V akciji Ilegalce bodo najmlajši, pionirji in taborniki preizkusili svoje sposobnosti in znanje pri odkrivanju ilegalcev in sploh usposobljenost na področju SLO in DS.

vp

## OTROK JE ŠE VEDNO HUDO BOLAN

V časopisu Delu je bil dne 11. marca 1983 objavljen pri-spevek pod naslovom DOJENČEK JE ŽIV IN ZDRAV. Otroški oddelek Splošne bolnišnice Murska Sobota daje naslednjo pojasnilo: Gre za novorojenčka, ki je bil hudo bolan in je bil potreben nujen prevoz v Klinični center v Ljubljano zaradi hudih motenj pri dihanju. Zdravljenje je možno le v zato usposobljeni bolnišnici — to je otroški kirurgiji — enota za intenzivno terapijo Kliničnega centra v Ljubljani. Kot smo po telefonu izvedeli iz Kliničnega centra je novorojenček še vedno hudo bolan in potrebuje intenzivno terapijo na tej zdravstveni enoti.

F. M.

### VUČJA GOMILA

#### Ob koncu tečaja razstava

V mnogih pomurskih krajih so v zimskih tednih namenili do-bršno mero pozornosti izobraže-vanju. Tudi v Vučji gomili je bilo tako. Kar 29 žena in deklet, tri so bile iz Sela, je obiskovalo štirinajstrednvi gospodinjstvo-zdravstveni tečaj, ki ga je vodil Geza Šobok, sodelavec soboške delavske univerze, za organizaci-ju pa je poskrbel vaški odbor s predsednikom Stefanom Kržan-kom. Precej so se naučile. To so nazorno prikazale v nede-ljo, ob koncu tečaja.

Polovico sredstev za izvedbo tečaja je prispevala občinska

skupnost za pospeševanje kme-tijstva, ostalo pa udeleženske sa-me.

-js-

## ABC POMURKA

TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.

MURSKA SOBOTA

Delavski svet enovite delovne organizacije  
ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o.  
Murska Sobota, Lole Ribarja 6

razpisuje  
dela in naloge

### VODJE KOMERCIALE

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še na slednje:

1. Da ima višjo šolo ekonomske ali komercialne smeri nad pet let delovnih izkušenj
2. Da je družbenopolitično razgledan in moralnopolitično neoporečen in da ima organizacijske sposobnosti
3. Navedena dela in naloge razpisujemo za štiri leta

Kandidati naj svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na naslov: ABC POMURKA — TOVARNA MLEČNEGA PRAHU p. o., Murska Sobota v roku 10 dni od objave razpisa. Izbira kandidata bo opravljena v 10 dneh po preteku razpisnega roka. Kandidati bodo o izidu pisno obveščeni.

## ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVAL  
Lendava o. sol. o.

ABC POMURKA  
KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVAL  
TZO LENDAVAL

po sklepu združnega sveta z dne 28. 2. 1983

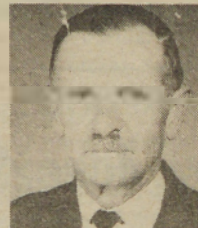
#### objavlja licitacijo

vozila ZASTAVA 412 — NK — KOMBIBUS, leto izdelave 1981, izključna cena 234.000 din.  
Javna dražba bo v soboto, 26. 3. 1983, ob 10. uri na livo-rišču upravne zgradbe KZ Lendava, Partizanska 5.

### ZAHVALA

Po težki bolezn nas je 4. marca v 77. letu starosti zapustil dragi mož in oče

**Jožef Kreft**  
iz Kroga



Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, bratoma, sestrám, sosedom, botrini in znancem za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala duhovniku za obred in pevcem za odpete žalostinke. Iskrena zahvala delovnim kolektivoma IMP TOZD Blisk, DSSS podjetja SOBOTA M. Sobota, gasilcem in LD M. Sobota s sektorjem Krog in govornikom za postojilne besede.

Žalujoči: žena Jožefa, sinova Jože in Kristjan ter hčerka z družinami

### ZAHVALA

Nepričakovano nas je v komaj 43. letu starosti za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast, sorodnik, sosed in znanec

**Herman Lulik**  
iz G. Petrovec



Ob boleči izgubi se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam kakorkoli pomagali, predvsem pa njegovemu zidarskemu mojstru Kolomanu Kuronji. Zahvaljujemo se predstavniku KS G. Petroveci, došenovi za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivu SGP Konstruktor TOZD Pomurje, učencem 2. razreda OS G. Petroveci, gasilcem iz G. Petrovec in vsem, ki so mu darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

G. Petroveci, Vojnik, Kočevje, Zagreb, Trdkova, Adrijanci, Stanjevci, 3. marca 1983

Žalujoči: žena Marija, sinova Slavko in Drago, tast, brat Karel in sestri z družinami, botrina in ostalo sorodstvo

## Opozorilo pred nevarnostjo gozdnih in drugih požarov

PREPOVEDANO JE SPOMLADANSKO ZAŽIGANJE SUHIH TRAV, GRMIŠČ, ŽIVIH MEJA TER NETENJE V GOZDU ALI BLIŽINI GOZDA

Na podlagi Zakona o gozdovih in Zakona o varstvu gojitvi in lovu divjadi je prepovedano spomladansko zažiganje suhe trave grmišča, žive meje ter netenje v gozdu ali njegovi bližini.

Kdor ne bo upošteval to prepoved, bo kaznovan:

- posameznik z denarno kaznijo do 10.000 dinarjev,
- organizacija združenega dela ali druga pravna oseba pa do 50.000 dinarjev.

UPRAVA ZA INŠPEKCIJSKE SLUŽBE  
OBČIN G. RADGONA, LENDAVAL, LJUTOMER  
in MURSKA SOBOTA

OKNA

1953-1983

30 let

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC  
61370 LOGATEC, Tel. 1 0611 741-333, telex 31656



57. Stališča in sklepi o jesenski setvi in pripravi na spomladansko setev
58. Ugotovitve, stališča in usmeritve o nadaljnjem razvoju celodnevne osnovne šole v občini Murska Sobota
59. Odlok o sestavi, pristojnostih in nalogah Sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito Skupščine občine Murska Sobota
60. Sklep o razpisu referendumov za uvedbo samoprispevka za območje krajevne skupnosti Stročja vas.
61. Sklep o usklajitvi preživilin s povečanimi življenjskimi stroški v občini Lendava

62. Sklep o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983 v občini Murska Sobota
63. Sklep o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983 v občini Lendava
64. Sklep o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za območje med I. L. Ribarja, Lendavsko, Noršinsko ulico, Ledavo in čistilno napravo v občini Murska Sobota
65. Popravek sklepa o razpisu referendumov za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje krajevne skupnosti Razkrižje

## 57

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 9. marca 1983. sprejela

### STALIŠČA IN SKLEPE

#### o jesenski setvi in pripravi na spomladansko segev

1. Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da sicer zaradi manj ugodnih vremenskih razmer ni mogel biti v celoti izpolnjen setveni plan, vendar je stanje posevkov takšno, da lahko pričakujemo dober pridelek in tudi izpolnitev proizvodnega plana, oziroma plana odkupa. Kmetijska zadruga Panonka je bila ob sodelovanju družbenopolitičnih organizacij za takšno uresničitev plana uspešna. Glede na motnje v oskrbi z gorivom je zadovoljiv tudi obseg opravljenega zimskega oranja in s tem dana primerna osnova za pravočasen pričetek spomladanske setve.

2. Zbori občinske skupščine potrjujejo načrt spomladanske setve v obsegu, kakršen jim je bil predložen s poročilom. Koordinacijski odbor za rastlinsko proizvodnjo izdelal akcijski program za njegovo uresničitev, ga posreduje svetu za kmetijstvo pri občinski konferenci SZDL, obravnava pa tudi na sestanku s predsedniki svetov krajevnih skupnosti. Akcija za uresničitev setvenega plana mora biti usklajena z delom kmetijskih organizacij predvsem pa je potrebno z njo zagotoviti obdelavo vseh površin, ki so primerne za obdelavo. V tem cilju morajo kmetijska zemljiška skupnost in upravni organi evidentirati vsa neobdelana zemljišča in za njihovo obdelavo ukrepati po določilih zakona.

3. Pri izpolnjevanju nalog iz spomladanskega setvenega plana zbori še posebej opozarjajo na izpolnitev obveznosti tistega dela samoupravnega sporazuma, ki zadeva setev sladkorne pese na površini 600 ha v družbeno organizirani (kooperacijski) in 440 ha v družbeni proizvodnji. Za izpolnitev plana te setve se je potrebno še posebno angažirati na območjih, ki so bila meliorirana in komasirana z udeležbo družbenih sredstev. Enako je potrebno za izpolnitev programirane proizvodnje sladkorne pese vključiti tudi družbena zemljišča, ki jih kmetijsko gospodarstvo daje v najem.

4. Zbori opozarjajo na pomen strokovne pospeševalne službe, ki je dolžna prenašati ustrezno tehnologijo čim širšemu krogu proizvajalcev. Ob določenih težavah, ki so prisotne v oskrbi, je predvsem pomemben osebni pristop in način delovanja pospeševalcev ter drugih subjektov, ki so odgovorni za izvajanje nalog in opravil.

Zbori prav tako pozivajo lokalna sredstva javnega obveščanja, da pravočasno prispevajo ustrezen delež v informiranju proizvajalcev in javnosti o nalogah, ki so jih dolžni opraviti, še posebno pa jih seznaniti s strokovnimi navodili pospeševalne službe.

5. Ne glede na to, da ni pričakovati večjih težav glede oskrbe z gnojili, gorivi, zaščitnimi sredstvi in drugim reprodukcijskim materialom, opozarjajo zbori vseeno na možnosti določenih motenj. Zato naj ustrezni organi pravočasno organizirajo regijski posvet o tekoči oskrbi goriva za spomladansko setev. Odgovorni organi kmetijskih organizacij in sestavljene organizacije pa morajo pravočasno poskrbeti tudi za dobave dogovorjenih količin gnojil in zaščitnih sredstev. Ker prevzema delovna organizacija Agroservis v M. Soboti obveznosti za oskrbo z rezervnimi deli za kmetijske stroje, ji je pri tem nuditi vso potrebno pomoč, še posebno pri zagotavljanju obratnih sredstev.

6. Zbori občinske skupščine menijo, da je kreditiranje kmetijske proizvodnje pomembna postavka v izvrševanju nalog, ki izhajajo iz setvenega plana. Zato se zavzemajo, da banke zagotovijo potrebna obratna sredstva, ki pa bi morala biti sprito specifičnosti proizvodnje dana po ugodnejši obrestni meri. Ugotoviti je potrebno možnosti za beneficiranje določene obrestne mere.

7. Zbori občinske skupščine, že ob tej razpravi opozarjajo na naloge,

ki predstojajo pred naslednjo žetvijo. Na uspešen in hiter potek žetve se morajo organizacije pripravljati takoj, še posebno z usposobitvijo potrebne mehanizacije, katere delovanje bo ključnega pomena. Zato je potrebno čimprej zagotoviti potrebne rezervne dele, popraviti stroje in razporediti vse razpoložljive zmogljivosti kombajnov, ne glede na lastništvo tako, da bo žetev opravljena uspešno.

Številka: 320-7/83-1

V Murski Soboti, dne 9. marca 1983

Predsednik  
Skupščine občine M. Sobota  
Martin HORVAT I. r.

## 58

Na osnovi 165. in 172. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave, št. 12/80) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Družbenopolitičnega zbora dne 9. marca 1983 in Skupščina SIS za vzgojo in izobraževanje dne 27. januarja 1983 sprejela:

### UGOTOVITVE, STALIŠČA IN USMERITVE o nadaljnjem razvoju celodnevne osnovne šole v občini M. Sobota

Zbori občinske skupščine in Skupščina samoupravne interesne skupnosti za vzgojo in izobraževanje so v mesecu decembru 1982 obravnavali poročilo o razvoju in pogojih celodnevni osnovni šoli občine Murska Sobota. Na osnovi poročila, razprav in predlogov zborov občinske skupščine in skupščine SIS za vzgojo in izobraževanje so zbori občinske skupščine in skupščina SIS sprejeli naslednje

#### ugotovitve, stališča in usmeritve

1. Pri uvajanju in razvoju celodnevne osnovne šole smo v občini M. Sobota dosegli ugodne rezultate, saj je v celodnevno obliko vzgojnoizobraževalnega dela že vključenih 17,3 % osnovnošolcev, kar je za skoraj 5 odstotkov več kot v SR Sloveniji.

2. Ugodna ocena velja tudi za dosežene vzgojnoizobraževalne rezultate ter aktivnosti in prizadevanja po še kvalitetnejšem vzgojnoizobraževalnem delu, ki so prisotna pri odgovornih dejavnikih:

v šolskih kolektivih, v krajevnih skupnostih, pri občinski izobraževalni skupnosti, območni organizacijski enoti zavoda SR Slovenije za šolstvo in drugih.

3. Ne glede na ugotovitev, da imajo nekatere osnovne šole (Prosenjakovci, Bodonci, ...) že zagotovljene ustrezne prostorske pogoje za prehod na celodnevno obliko dela, bo potrebno nadaljnji razvoj celodnevne osnovne šole usklajevati z dejanskimi materialnimi možnostmi v občini.

4. Nadaljnja prizadevanja vseh odgovornih dejavnikov bo potrebno usmeriti predvsem k uresničevanju naslednjih nalog:

- zagotavljanje in potrebni postopen prehod na spremenjen normativ
- 32 učencev na oddelku;

— pri podružbljanju vzgojnoizobraževalnega dela je potrebno doseči še tesnejše in načrtno sodelovanje šol z družbenim okoljem;

— pri načrtovanju vzgojnoizobraževalnega dela v okviru prostovoljnih dejavnosti je potrebno upoštevati interese učencev in jih usklajevati s širšimi družbenimi interesi. Med prostovoljnimi dejavnostmi naj bodo deležne posebne pozornosti dejavnosti s področja kmetijstva. Z načrtnim in tesnim povezovanjem šol s temeljnimi združenimi organizacijami ter ostalimi delovnimi organizacijami s področja kmetijstva, kakor tudi s srednjo kmetijsko šolo seznanjati učence z vlogo in pomenom agroživilstva za naše območje, s sodobnimi agrotehničnimi dosežki, ukrepi in proizvodnjo;



— šole si morajo še naprej prizadevati po vključevanju zunanjih sodelavcev in mentorjev v vzgojnoizobraževalno delo ter zagotavljati in kontinuirano delo z medsebojnimi sporazumi in dogovori;

— za uresničevanje smotrov COŠ morajo šole, območna organizacijska enota Zavod SR Slovenije za šolstvo M. Sobota in občinska izobraževalna skupnost zagotavljati stalno strokovno in družbenopolitično izpopolnjevanje vseh delavcev in zunanjih sodelavcev;

— za ponovno aktiviranje in učinkovito delo koordinacijskih odborov za razvoj COŠ morajo biti dane pobude za razreševanje tekoče problematike in odprtih vprašanj s strani šol, strokovnih ustanov in krajevnih dejavnikov.

5. Zavod SR Slovenije za šolstvo, območna organizacijska enota M. Sobota in Občinska izobraževalna skupnost naj tekoče spremljata ustreznost kadrovskih, prostorskih in drugih pogojev ter uresničevanje smotrov celodnevne osnovne šole.

Številka: 61—1/83—1

V Murski Soboti, dne 9. 3. 1983

Predsednik  
Skupščine občinske izobraževalne  
skupnosti  
Martin PUHAN l. r.

Predsednik  
Skupščine občine M. Sobota  
HORVAT Martin l. r.

## 59

Na podlagi 72. člena zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni varnosti (Ur. list SRS, št. 35/82) in 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 12/80 in 36/81) je Skupščina občine Murska Sobota na seji zbora združenega dela, zbornice in krajevnih skupnosti in družbenopolitičnega zbora dne 9. marca 1983 sprejela

### ODLOK

o sestavi, pristojnostih in nalogah Sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito Skupščine občine Murska Sobota.

#### 1. člen

Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito Skupščine občine Murska Sobota ima predsednika in določeno število članov, ki jih s sklepom imenujejo zbori občinske skupščine na predlog Komisije za kadrovska in administrativna vprašanja, volitve in imenovanja.

Predsednik Sveta za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito je predsednik občinske skupščine, člani Sveta pa se imenujejo izmed delegatov občinske skupščine, strokovnih delavcev s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ter drugih delavcev, ki imajo izkušnje s tega področja. Podpredsednika imenuje Svet izmed svojih članov.

Svet je sestavljen tako, da sta v njem najmanj dva delegata iz vsakega zbora občinske skupščine.

Mandat članov Sveta je vezan na mandatno obdobje delegatov občinske skupščine.

#### 2. člen

Svet za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito opravlja naslednje naloge:

1. obravnava ocene in poročila o političnih, varnostnih in obrambnih razmerah v občini in daje na tej podlagi občinski skupščini mnenja in predloge za sprejem ustreznih aktov oziroma ukrepov;

2. spremlja organizacijo in izvajanje obrambnih priprav v občini ter usklajuje obrambno samozaščitno delovanje organov skupščine in samoupravnih organizacij ter skupnosti;

3. obravnava in daje mnenja k predlogom načrtov organizacije in razvoja teritorialne obrambe in načrta civilne zaščite;

4. daje predloge za organiziranje službe za opazovanje in obveščanje in upravnih zvez;

5. sprejema obrambni razvojni načrt v skladu s temeljnimi planskimi akti občine;

6. potrjuje letni program obrambnih priprav in opremljanje teritorialne obrambe, narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje in upravnih zvez;

7. sprejema letne načrte porabe sredstev za obrambne priprave, ki so skupnega pomena;

8. potrjuje vojno organizacijo in kadrovske sestave izvršnega sveta in upravnih organov za delo v vojni;

9. imenuje predstavnike občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij v naborne komisije;

10. spremlja in usklajuje obrambno in samozaščitno usposabljanje prebivalstva, mladine, ki ne obiskuje srednjih šol, pripadnikov teritorialne obrambe, narodne zaščite, civilne zaščite, službe za opazovanje in obveščanje, enote za zveze občine in rezervnih vojaških starešin;

11. spremlja in usklajuje aktivnosti pri usmerjanju mladine v vojaške šole in obrambne poklice;

12. daje soglasje za napotitev kandidatov v šole za rezervne oficirje, za sprejem v vojaške šole in za študij splošne ljudske obrambe;

13. daje mnenje pristojnemu organu o sprejemu aktivnih vojaških in civilnih oseb na delo v občinski štab za teritorialno obrambo, v sekretariat za ljudsko obrambo občine ter delavcev, ki v drugih organih ter

Samoupravnih organizacijah in skupnostih opravljajo strokovna dela ljudske obrambe;

14. daje poprejšnje soglasje o ustanovitvi enot in zavodov teritorialne obrambe, če jih ustanavljajo organizacije združenega dela in krajevne skupnosti in o formiranju enot združene sestave teritorialne obrambe z območja dveh ali več občin, ki jih odredi komandant teritorialne obrambe SR Slovenije na predlog komandanta teritorialne obrambe pokrajine;

15. daje predlog za komandanta teritorialne obrambe občine, komandanta enote teritorialne obrambe združene sestave in soglasje za starešino enote ali zavoda teritorialne obrambe v organizaciji združenega dela ali krajevni skupnosti;

16. odloča o razporeditvi in uporabi sredstev, ki se kot prispevek in druga sredstva namenjena za graditev zaklonišč zbirajo na posebnem računu občine.

#### 3. člen

Za način svojega dela Svet sprejme poslovnik, za izvajanje nalog pa letni program dela.

#### 4. člen

Strokovna, administrativna in druga dela za Svet opravlja Sekretariat za ljudsko obrambo občine Murska Sobota.

#### 5. člen

Ta odlok začne veljati 8 dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Z dnem, ko začne veljati ta odlok, neha veljati Odlok o pristojnostih in nalogah Sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito Skupščine občine Murska Sobota (Uradne objave pomurskih občin, št. 18/1974).

Številka: 8-1/83-1

V Murski Soboti, dne 9. 3. 1983

Predsednik  
Skupščine občine M. Sobota  
Martin HORVAT, l. r.

## 60

Na podlagi 8. člena zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. l. SRS, št. 23/77) 2. člena zakona o samoprispisku (Ur. list SRS 3/73) ter na podlagi 28. člena statuta krajevnih skupnosti Stročja vas je skupščina krajevnih skupnosti Stročja vas na seji dne 9. 3. 1983 sprejela

### SKLEP

o razpisu referenduma za uvedbo samoprispiska za območje krajevnih skupnosti Stročja vas.

#### 1. člen

Za območje krajevnih skupnosti Stročja vas se razpiše referendum za uvedbo samoprispiska krajanov v denarju za obdobje petih let in to za čas od 1. 5. 1983 do 30. 4. 1988.

#### 2. člen

Referendum bo v nedeljo dne 10. aprila 1983. Glasovanje bo na običajnih glasovalnih mestih od 7. do 19. ure. Glasovanje vodijo glasovalni odbori, ki jih imenuje volilna komisija krajevnih skupnosti.

#### 3. člen

S krajevnim samoprispiskom bomo predvidoma zbrali 5.500.000 din. Z zbranimi sredstvi samoprispiska bo krajevna skupnost financirala vzdrževanje krajevnih cest in drugih komunalnih objektov, ter naprav skupne rabe in funkcionalne dejavnosti v skladu s sprejetim letnim programom.

#### 4. člen

Nadzor nad zbiranjem in uporabo sredstev samoprispiska upravlja svet krajevnih skupnosti in o tem najmanj enkrat letno poroča skupščini krajevnih skupnosti.

#### 5. člen

Na referendumu glasujejo občani, ki so vpisani v splošni volilni imenik in tudi občani, ki še niso dopolnili 18 let starosti, so pa v rednem delovnem razmerju.

Občani glasujejo na referendumu neposredno in tajno z glasovnicami, ki imajo naslednjo vsebino.

Krajevna skupnost  
STROČJA VAS

### GLASOVNICA

Za glasovanje na referendumu dne 10. aprila 1983 o uvedbi samoprispiska občanov za območje krajevna skupnosti Stročja vas za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav skupne rabe, ter sofinanciranja funkcionalne dejavnosti krajevnih skupnosti za obdobje petih let in sicer od 1. 5. 1983 do 30. 4. 1988, ki bo znašal:

— 1 % od neto osebnih dohodkov iz delovnega razmerja

— 1 % iz osebnih dohodkov obrtnikov

— 10 % iz katastrskega dohodka

— 1 % od pokojnin (razen pokojnin z varstvenim dodatkom in pokojnin ki so nižje, kot je osnova za upravičenost do varstvenega dodatka)



— 1.500 din delavci, ki so zaposleni tujini in imajo stalno bivalište na območju KS Stroža vas.  
Samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. člena zakona o samoprispevku.

Glasujem

„ZA“

„PROTI“

#### 6. člen

Sklep o uvedbi samoprispevka sprejme skupščina krajevne skupnosti na osnovi izida referenduma in ga objavi na enak način kot sklep o razpisu referenduma.

#### 7. člen

Sredstva za razpis in izvedbo referenduma zagotovi krajevna skupnost.

#### 8. člen

Ta sklep prične veljati z dnem objave v uradnih objavah pomurskih občin.

Štev. 11/83

Datum: 9. 3. 1983

Predsednik  
skupščine krajevne skupnosti  
Stroža vas  
Marjan KRAJNC l. r.

#### 61

V skladu s prvim odstavkom 132. člena Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (Uradni list SRS, št. 15/76) sta skupščina Občinske skupnosti socialnega skrbstva Lendava na skupni seji zbora uporabnikov in zbora izvajalcev dne 7. 3. 1983 in skupščina Občinske skupnosti socialnega skrbstva M. Sobota na seji dne 16. 3. 1983 sprejela

#### SKLEP

o uskladitvi preživitnih s povečanimi življenjskimi stroški.

Preživitnine določene do vključno 31. 12. 1981. se zaradi vskladitve s povečanimi življenjskimi stroški povečajo za 28 % in to od 1. 3. 1983 dalje.

Preživitnine določene v letu 1982 se od 1. 3. 1983 dalje povečajo za sorazmeren del prej navedenih odstotkov, glede na čas, kdaj so bile določene, in sicer:

- preživitnine, določene do konca januarja 1982 za 28 %
- preživitnine, določene do konca februarja 1982 za 25,7 %
- preživitnine, določene do konca marca 1982 za 23,4 %
- preživitnine, določene do konca aprila 1982 za 21 %
- preživitnine, določene do konca maja 1982 za 18,7 %
- preživitnine, določene do konca junija 1982 za 16,4 %
- preživitnine, določene do konca julija 1982 za 14 %
- preživitnine, določene do konca avgusta 1982 za 11,7 %
- preživitnine, določene do konca septembra 1982 za 9,4 %
- preživitnine, določene do konca oktobra 1982 za 7 %
- preživitnine, določene do konca novembra 1982 za 4,7 %
- preživitnine, določene do konca decembra 1982 za 2,3 %

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnih objavah občinskih skupščin Pomurja, uporablja pa se od 1. 3. 1983 dalje.

Predsednica skupščine  
Občinske skupnosti socialnega skrbstva  
Lendava  
Greta PANDUR, l. r.

Predsednik skupščine  
Občinske skupnosti socialnega skrbstva M. Sobota  
Koloman PODLESEK, l. r.

#### 62

Na podlagi 61. člena zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79) in Samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti otroškega varstva Murska Sobota za obdobje 81—85 je skupščina skupnosti otroškega varstva M. Sobota na 6. seji dne 16/3-1983 sprejela

#### SKLEP

o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983

#### 1.

Pravico do denarne pomoči ima otrok delavca oziroma delovnega človeka v znesku:

- 1.350 din na mesec, če je dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada do 3.900 din na družinskega člana mesečno;
- 950 din na mesec, če je dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada od 3.900 do 4.200 din na družinskega člana mesečno;

— 1.500 din delavci, ki so zaposleni tujini in imajo stalno bivalište na območju KS Stroža vas.  
Samoprispevka so oproščeni občani, ki izpolnjujejo pogoje iz 10. člena zakona o samoprispevku.

2.  
V dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada se štejejo vsi dohodki in prejemki, ne glede iz katerih virov, ali na podlagi katerih predpisov jih družina ima.

Kot dohodek delovnih ljudi, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero prispevka oziroma davka.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v 10-kratnem znesku katastrskega dohodka.

Mnenje o socialnem položaju družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada da krajevna skupnost oziroma organizacija združenega dela.

Kolikor so posameznega dohodka ne da natančno ugotoviti (npr. priložnostno delo), krajevna skupnost oziroma organizacija združenega dela oceni višino dohodkov, ki vplivajo na ugodnejši socialni položaj družine.

#### 3.

Pravico do denarne pomoči ima otrok iz kmečke družine in druge družine, ki ji je pomoč nujno potrebna v znesku 500 din na mesec ob pogojih:

- da je dohodek iz kmetijske dejavnosti glavni vir za preživljanje družine in skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 din oziroma 2.800 din katastrskega dohodka letno na družino oziroma družinskega člana, ali je družina brez dohodka;

- poleg katastrskega dohodka se upoštevajo tudi drugi dohodki družine in tudi druge okoliščine zavoljo katerih je družina v ugodnejšem oziroma težjem socialnem položaju.

#### 4.

Otrok, ki ima pravico do denarne pomoči je upravičen do povečane denarne pomoči v znesku:

- 500 din na mesec, če je težje telesno ali duševno prizadet;
- 300 din na mesec, če ima enega hranilca.

Pri dodelitvi povečane denarne pomoči komisija za uveljavljanje pravic upošteva vpliv otrokove prizadetosti na socialni položaj družine, oziroma razloge zavoljo katerih je otrok, ki ima edinega hranilca v težjem socialnem položaju.

#### 5.

Občan, ki s člani svoje družine živi na kmetijskem posestvu sorodnika po katerem ima katerikoli član njegove družine pravico do zakonitega dedovanja se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti.

Višina dohodka iz kmetijske dejavnosti iz prejšnjega odstavka te točke se ugotovi tako, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti deli na lastnika posestva in člane njegove družine, ki jih je on dolžan preživljati ter na občana, če občan ne dokaže, da tega dohodka nima.

#### 6.

Za družinske člane se šteje občan, pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada, njegov zakonec oziroma oseba, ki živi z občanom v življenjski skupnosti, otroci in stari starši.

Stari starši se štejejo za družinske člane, če so brez lastnih sredstev za preživljanje ali imajo lastna sredstva za preživljanje, vendar njihovi povprečni mesečni dohodki skupaj s katastrskim dohodkom ne presegajo 2.910 din mesečno (življenjski strošek na starostnika) s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva v 7-kratnem znesku KD.

Dohodki enega od starih staršev pri upoštevanju povprečnega mesečnega dohodka iz prejšnjega odstavka te točke, se delijo na oba starša. Enako načelo velja tudi tedaj, kadar imata oba stara starša dohodek.

#### 7.

Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pomoči lahko ne glede na določbo 1. točke tega sklepa po svobodnem preudarku dodeli denarno pomoč, ali pa jo odreče, če ugotovi, da živi otrok v težjih ali ugodnejših socialnih razmerah.

#### 8.

Denarna pomoč se praviloma izplačuje roditelju, drugi fizični ali pravni osebi, ki otroka preživlja ali pretežno skrbi za njega.

Za otroke, katerih starši dodeljeno denarno pomoč ne uporabijo za potrebe otroka se lahko le-ta preusmeri v funkcionalno obliko.

#### 9.

Občani, ki denarno pomoč že prejemajo, morajo vložiti zahtevek po tem sklepu na obrazcu SP-2 »Sporočilo o spremembah podatkov v vlogi za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic« najpozneje v 15-ih dneh po objavi tega sklepa v Uradnih objavah, sicer se jim po preteku tega roka ustavi izplačevanje denarne pomoči.

#### 10.

Z dnem uporabe tega sklepa preneha veljati sklep o višini denarnih pomoči in dohodkovnih pogojih v letu 1982 (Uradne objave št. 15 z dne 13. maja 1982).



Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. maja 1983. leta.

Številka: 147/1983-3-1/1

Datum: 16/3-1983

Predsednik skupščine  
Janez Kovač  
Janez Kovač, l. r.

## 63

Na podlagi 61. člena zakona o družbenem varstvu otrok (Uradni list SRS, št. 35/79 in 3. člena samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske skupnosti otroškega varstva Lendava je skupščina Občinske skupnosti otroškega varstva dne 7. 3. 1983 sprejela

## SKLEP

o dohodkovnih pogojih in o višini denarne pomoči otrokom v letu 1983

## 1. člen

Pravico do denarne pomoči ima otrok delavca oziroma delovnega človeka v znesku:

- 1.350 din na mesec, če je dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada do 3.900 din na družinskega člana mesečno;
- 950 din na mesec, če je dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada od 3.900 do 4.200 din na družinskega člana mesečno;
- 450 din na mesec, če je dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada od 4.200 do 4.700 din na družinskega člana mesečno.

## 2. člen

V dohodek družine v kateri otrok živi oziroma v katero spada se štejejo vsi dohodki in prejemki, ne glede iz katerih virov, ali na podlagi katerih predpisov jih družina ima.

Ko dohodek delovnih ljudi, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost se šteje dohodek, ki je podlaga za odmero prispevka oziroma davka.

Dohodek iz kmetijske dejavnosti se upošteva v 10 kratnem znesku katastrskega dohodka.

Mnenje o socialnem položaju družine v kateri otrok živi oziroma spada da krajevna skupnost oziroma organizacija združenega dela.

Kolikor se posameznega dohodka ne da natančno ugotoviti (npr. priložnostno delo), krajevna skupnost oziroma organizacija združenega dela oceni višino dohodkov, ki vplivajo na ugodnejši socialni položaj družine.

## 3. člen

Pravico do denarne pomoči ima otrok iz kmečke družine in druge družine, ki ji je pomoč nujno potrebna v znesku 500 din na mesec ob pogojih:

- da je dohodek iz kmetijske dejavnosti glavni vir za preživljanje družine in skupni katastrski dohodek ne presega 9.000 din oziroma 2.800 din katastrskega dohodka letno na družino oziroma družinskega člana, ali je družina brez dohodka;
- poleg katastrskega dohodka se upoštevajo tudi drugi dohodki družine in tudi druge okoliščine dovoljo katerih je družina v ugodnejšem oziroma težjem socialnem položaju.

## 4. člen

Otrok, ki ima pravico do denarne pomoči je upravičen do povečane denarne pomoči v znesku:

- 500 din na mesec, če je težje telesno ali duševno prizadet,
- 300 din na mesec, če ima enega hranilca.

## 5. člen

Občan, ki s člani svoje družine živi na kmetijskem posestvu sorodnika po katerem ima katerikoli član njegove družine pravico do zakonitega dedovanja se šteje, da ima dohodek iz kmetijske dejavnosti.

Višina dohodka iz kmetijske dejavnosti iz prejšnjega odstavka te točke se ugotovi tako, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti deli na lastnika posestva in člane njegove družine, ki jih je on dolžan preživljati ter na občanovo družino, če občan ne dokaže, da tega dohodka nima.

## 6. člen

Za družinske člane se šteje občan, pri katerem otrok živi oziroma h kateremu spada, njegov zakonec oziroma oseba, ki živi z občanom v življenjski skupnosti, otroci in stari starši.

Stari starši se štejejo za družinske člane, če so brez lastnih sredstev za preživljanje ali imajo lastna sredstva za preživljanje, vendar njihovi povprečni mesečni odhodki skupaj s katastrskim dohodkom ne presegajo 3.900 din mesečno s tem, da se dohodek iz kmetijske dejavnosti upošteva 4,9 kratnem znesku katastrskega dohodka.

Dohodki enega od starih staršev pri upoštevanju povprečnega mesečnega dohodka iz prejšnjega odstavka te točke, se delijo na oba starša. Enako načelo velja tudi tedaj, kadar imata oba stara starša dohodek.

## 7. člen

Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pomoči lahko ne glede na določbo 1. točke tega sklepa po svobodnem preudarku dodeli denarno pomoč, ali pa jo odreče, če ugotovi, da živi otrok v težjih ali ugodnejših socialnih razmerah.

## 8. člen

Odbor za uveljavljanje denarnih in materialnih pomoči lahko dodeli otroku, ki živi na območju občine enkratno, večkratno ali stalno pomoč v funkcionalni obliki ali v denarju. Pri presoji upravičenosti do te pomoči komisija za uveljavljanje pravic upošteva okoliščine v katerih otrok živi, in dostopnost do vzgojnovarstvenih storitev.

## 9. člen

Denarna pomoč se praviloma izplačuje roditelju, drugi fizični ali pravni osebi, ki pretežno skrbi za otroka.

## 10. člen

Občani, ki denarno pomoč že prejemajo morajo vložiti zahtevek po tem sklepu na obrazcu SP-2 »Sporočilo o spremembah podatkov v vlogi za uveljavljanje socialnovarstvenih pravic« najpozneje v 15-ih dneh po objavi tega sklepa v Uradnih objavah, sicer se jih po preteku tega roka ustavi izplačevanje denarnih pomoči.

## 11. člen

Z dnem uporabe tega sklepa preneha veljati sklep o višini denarnih pomoči iz dohodkovnih pogojev v letu 1982 (Uradne objave št. 8. z dne 18. 3. 1982).

## 12. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin, uporablja pa se od 1. maja 1983 leta.

Datum: 7/3-1983

Številka: 07-24/83

PREDSEDNIK SKUPŠČINE:  
HOBOR Magda l. r.

## 64

Na podlagi 11. in 15. člena zakona o urbanističnem planiranju Ur. list SRS, št. 16/67, 27/72 in 8/78) je Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota na seji, dne 1. 3. 1983, sprejel

## SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za območje med I. L. Ribarja, Lendavsko, Noršinsko ulico, Ledavo in čistilno napravo

## I.

Javno se razgrne osnutek zazidalnega načrta za območje med I. L. Ribarja, Lendavsko, Noršinsko ulico, Ledavo in čistilno napravo v Murski Soboti.

## II.

Osnutek zazidalnega načrta bo razgrnjen v izložbi salona pohištva blagovnice »Shopping« Murska Sobota, v 30. dneh po objavi javne razgrnitve v Uradnih objavah pomurskih občin.

## III.

V času javne razgrnitve lahko dajo občani, organizacije in organi pismene pripombe Zavodu za ekonomiko in urbanizem v Murski Soboti, Staneta Rozmana 5 ter Komiteju za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve občine Murska Sobota.

Številka: 351-2/83-4

M. Sobota, dne 1. 3. 1983.

Predsednik  
Izvršnega sveta SO M. Sobota  
Pavel Pongrac

## 65

## POPRAVEK

sklepa o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje krajevnne skupnosti Razkrižje

V sklepu o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za območje krajevnne skupnosti Razkrižje (Uradne objave, št. 6/83) se v 7. členu 2. odstavka pod a) v prvi alineji »30 %« nadomesti s »3 %«.

Predsednik skupščine KS  
Razkrižje  
Janko ROŽMARIČ  
Janko ROŽMARIČ, l. r.



# Radijski in televizijski spored od 25. do 31. marca

| PETEK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | SOBOTA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | NEDELJA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | PONEDELJEK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | TOREK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | SREDA                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ČETRTEK                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v petek, 25. marca, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v soboto, 26. marca, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 14.00 do 17.00 (telefon 21-232)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda, DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v ponedeljek, 28. marca (Sport), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v torek, 29. marca, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Iz domačega glasbenega arhiva, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v sredo, 30. marca, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>RADIO MURSKA SOBOTA</b><br>17.00 — Aktualno v četrtek, 31. marca (kultura), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>TV LJUBLJANA</b><br>8.55 TV v šoli: TV kolektor, Ruščica, Odmor, Poštni nabiralnik Hrvaški potopisci — M. Mažuranič, Pogled v Bosno, Poročila, 10.35 TV v šoli: Zgodovina — Čarčin grad; Risanka, Stara Planina, Knjižna zbirka, Modra ptica, Risanka, Treje stoteje, Vedeži — nevedneži (do 12.30), 17.20 Poročila, 17.25 Festival plesnih orkestror JRT v Radenci; Plesni orkester RTV Zagreb, 17.55 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 18.25 Obzorje, 18.40 Zlatko Ugljen, reportaža TV Sarajevo, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 J. Dietl: Bolnišnica koncu mesta, češkoslovaška nadaljevalka, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Zrcalo tedna, 21.25 Nočni kino: Plavalas Venera, 22.50 Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>8.00 Poročila, 8.05 Zverinice iz Režije: Psi, mačke in miši, 8.25 Ciciban, dober dan: Oblaki, sonce, dež in veter — I. del, 8.45 Smogovci, otroška serija TV Zagreb, 9.15 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevalka, 9.45 Propagandna oddaja, 9.50 Planica: SP v smučarskih skokih — finale 70 m (za JRT 1), 12.30/45 Vesolje: Enciklopedija galaktike, 13.30/45 Poročila (do 13.35/50), 13.55 PJ v nogometu — Velež Sarajevo, prenos Sarajevo, v odmoru Propagandna oddaja (do 15.50), 16.55 Poročila, 17.00 PJ v košarki (druga tekma II. kola), v odmoru, 18.30 Galaktika, ameriška nadaljevalka, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naše 23. srečanje, 21.30 Propagandna oddaja, 21.35 Nočni kino: Timon, jugoslovanski film, Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>8.20 Poročila, 8.25 ŽIV, ŽAV, otroška matineja, 9.10 P. Turrini — W. Pevny: ALPSKA SAGA, avstrijska nadaljevalka, 10.40 625 Oddaja za stik z gledalci, 11.00 Propagandna oddaja, 11.05/15 Planica: Svetovni pokal v smučarskih skokih — 90 m (za JRT 2), prenos (do 13.30/45) za EVR, 14.45 Poročila, 14.50 Priluhnično tišini, oddaja TV Koper za slušno prizade, 15.25 Gospod Deeds gre v mesto, ameriški film, 17.15 Naš kraj: Mežica, 17.30 Športna poročila, 17.45 Modrosti zob, kontaktna oddaja za mlade, 18.55 Ne prezrite, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 G. Ferer — S. Pavič: Mrtvi se ne vračajo, nadaljevalka TV Novi Sad, 21.00 Športni pregled, 21.30 Izviri-Zlati griči Hrvaškega Zagorja, dokumentarna serija TV Zagreb, 21.50 Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>8.35 TV v šoli: TV kolektor, Pogovor s književnikom, Madžarsčina, Odmor, Pesni in zgodbe za vas, Dragutin Tadijanović, Poročila, 10.35 TV v šoli: Dokumentarni film, Risanka, Zemljepis, Mali program, Risanka, Iz arhiva šolske TV, Zadnje minute (do 12.30), 17.20 Poročila, 17.25 Smogovci, otroška serija TV Zagreb, 17.55 Sodobna medicina: Spolne bolezni niso zadrž — I. del, 18.25 Obzorje, 18.45 Podivni um: Igralec Branimir Lečić, 19.15 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Ivan Pregelj: Berači in vest, predstava Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, 21.05 Mednarodna obzornja, 22.15 Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>9.05 TV v šoli: TV kolektor, Vstaja na Hrvaškem, Odmor, Dnevnik 10. Od Subotice do Novega Sada, Poročila, 10.35 TV v šoli: Prirodopis, Risanka, Velikani svetovne književnosti, Mali program, Risanka, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 12.30), 16.25 Šolska TV: Poklici v pomorstvu, Brez računalnika ne gre, Premikanje ledenikov, 17.30 Poročila, 17.35 Zverinice iz Režije: Trije botri prijatelji, 17.55 Nacionalni folklori ansambel Venezuze: Danzas Maracaibo — 2. oddaja, 18.25 Zasavski obzorje, 18.40 Mali svet, otroška oddaja TV Zagreb, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mladost Karla Marxa, vzhodnonemška nadaljevalka, 21.00 Propagandna oddaja, 21.05 Aktualno: Ocena športne zimse sezone 82/83, Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>9.25 TV v šoli: TV kolektor, Odmor, Pomlad, Književnost v NOB, Poročila, 10.35 TV v šoli: Ekologija, Risanka, Kocka, Kockica: Mali program, Risanka, Zdrav duh v zdravem telesu, Zadnje minute (do 12.30), ... Beograd: Nogo-met Jugoslavija: Romunija, prenos v odmoru ... 17.30 Poročila, 17.35 Ciciban, dober dan: Hej, na sneg, 17.50 Prijatelji glasbe: Srečanje in lvanu in Lepoglavi, oddaja TV Zagreb, 18.25 Koroški obzorje, 18.40 Mostovi, 19.10 Risanka, 19.19 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Aziza, tunizijsko-alžijski film, 21.40 Kulturne diagonale, 22.25 Poročila. | <b>TV LJUBLJANA</b><br>9.05 TV v šoli: TW kolektor, Plazilci in ptice, Odmor, Delo v šolskem vrtu, Matematika, Poročila, 10.35 TV v šoli: Kemija, Risanka, Združeni narodi, Poročila, Risanka, Poklici, Zadnje minute (do 12.25), 16.15 Šolska TV: Poklici v pomorstvu, Brez računalnika ne gre, Premikanje ledenikov, 17.20 Poročila, 17.25 Vesolje: Kdo govori v imenu zemlje? — nadaljevanje in konec poljudnoznanstvene serije, 18.25 Podravski obzorje, 18.40 Čas, ki živi: kri pod goro Oljko, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Francija v šansonu, 21.25 Dolgo iskanje: 330 milijonov bogov, angleška dokumentarna serija, 22.25 Poročila. |
| <b>TV ZAGREB</b><br>16.30 Poročila (v madžarsčini), 16.30 Izobraževalne oddaje, 17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.15 TV dnevnik, 18.25 Kronika občine, 18.45 Šola zeleni, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Koncert mladosti, 22.00 Dnevnik, 22.15 Kulturna oddaja, 23.45 Poročila.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | <b>TV ZAGREB</b><br>13.55 Nogomet: Velež — Sarajevo, 15.45 Roko-met: Železničar (Niš) — Dinamo (Bukarešta), 17.00 Košarka, 18.30 To je to — dokum. odd., 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Noč v mestu — film, 21.35 Dnevnik, 21.50 Most generacij, 23.20 Poročila.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>TV ZAGREB</b><br>9.00 Kmetijska oddaja, 10.30 Otroške oddaje, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Izobraževalna oddaja, 13.30 Kruh skozi stoletja, 14.30 Oddaja narodne glasbe, 15.00 Čas fresk, 15.30 Artisti in modeli — film, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Slike iz leta 1941 — dramska serija, 21.00 Športni pregled, 21.30 Potopisna reportaža, 22.00 Dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>TV ZAGREB</b><br>16.40 Izobraževalne oddaje, 17.10 Jeziki narodnosti: madžarsčina, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.25 Kronika občine Gospič, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.05 Izbrani trenutki, 21.10 Zunanje-politična oddaja, 21.40 En avtor, en film, 21.55 Dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>TV ZAGREB</b><br>16.10 Poročila, 16.15 Otroška oddaja, 16.45 Košarka, 18.25 Kronika občine Osijek, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Nostranjepolitična oddaja, 20.50 Igrani film, 22.30 Dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>TV ZAGREB</b><br>17.40 Poročila, 17.45 Arabela, 18.25 Kronika občine Varaždin, 18.45 Oddaja narodne glasbe, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zabavnoglasbena oddaja, 21.05 Resna glasba, 21.50 Dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <b>TV ZAGREB</b><br>17.40 Poročila, 17.45 Otroška oddaja, 18.25 Kronika občine Split, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Spekter, 21.05 Kviz, 22.05 Dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 TV v šoli, 10.30 Pigmalion (film), 12.00 Mui, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Halo Spencer, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Pan-gacin, 19.00 Družinski magazin, 19.30 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Dnevnik, 21.15 Modna revija, 22.10 Večer v modnem salonu, 22.10 Šport, 22.20 Nočni studio, 23.20 Poročila.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski magazin, 11.05 Glasbeno tekmovanje v Ženevi, 11.55 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.30 Marija Terezija (film), 17.00 Risanke, 17.30 Flipper, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Son-toni večer, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Oskar (veseloigra), 22.05 Sport, 22.25 Religija, 22.30 Sacramento (film).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>TV AVSTRIJA</b><br>11.00 Tiskovna ura, 12.00 Vzgojna oddaja, 15.15 Iz delavnice Walta Disneya, 16.45 Eder, dva ali tri, 17.15 Mojster Eder, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Človek in živali, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pozna sreča, 21.40 Šalom, 21.45 Sport.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Marija Terezija, 12.00 Formula 1 (posnetek), 15.00 Kralj morskih gusarjev (film), 16.30 Avstrijska ljudska glasba, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna vzgoja, 17.30 Mesec, mesec, mesec, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Kanadsko-živalstvo, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport v ponedeljek, 21.10 Profesionalci, 22.00 Večerni sport.                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Učence Gerber (film), 12.00 Oče in sin, 12.10 Sport v ponedeljek, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Zaklad Inkov (film), 16.35 Poppeye, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 prizma, 21.00 Ljubezen na begu (film), 22.30 Francois Truffaut.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Domacija v Spessartu (film), 12.15 Prizma, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Ribič iz Louisiana (film), 16.30 Z kamero v naravi (dok. film), 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Policijska postaja 1, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Beg nekega upokojenca (film), 21.40 Zrcalne slike.                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>TV AVSTRIJA</b><br>9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Beg nekega upokojenca (film), 12.00 Moja najljubša zgodba, 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.00 Stijne dnevi strahu (film), 16.30 Zudeži zemlje, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Prometna oddaja, 17.30 Minikini, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 TV kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer nagibanja (film), 21.40 Simon von Cyrene.                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>TV MADŽARSKA</b><br>Odgovor, nadaljevalka po Titu, 17.10 Volja, Prijatelj, narave, turistični magazin, 17.45 10 minut za ribiče, 18.00 Okno, reportaže, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Sci-fi veseloigra, 21.05 Še pol ni res, kviz, 21.35 Kodaly, 21.40 Randevu, 22.50 Varnost Maxim.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>TV MADŽARSKA</b><br>8.05 Spored za otroke, 11.35 Offenbachove norčije, pon. 13.40 Za otroke, 16.10 Mladost Karla Marxa, nadaljevalka, 17.00 Grafika, 17.25 Madžarska pusta, 17.50 Parabola, 18.20 Kuhajmo, 20.05 Iznenađ sam, ameriški film, 21.20 Operetna ladja (Dunajevski, Miljutin, Blantyer), 22.00 Svetli vetrovi, madž. film, 23.15 TV dnevnik.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>TV MADŽARSKA</b><br>8.35 Spored za otroke, 11.25 Ženski roket, 13.20 Lakaj Hyppolit, madžarski film, 14.50 Luxemburg — Madžarska, kvalifikacijska nogometna tekma za EP, 17.10 Rojstni kraj, 17.25 Možgansko prvenstvo, 18.00 Delta, 19.00 Teden, 20.05 Der-nick, kriminalka, 21.05 Športna poročila, 21.15 Moj rojstni kraj v Somogyu, 22.35 Poročila.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>TV MADŽARSKA</b><br>28. marca — ponedeljek: Ni sporeda.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>TV MADŽARSKA</b><br>8.05 in 13.45 Šolska TV, 16.05 Črni trikotnik, sovjetska nadaljevalka, 17.15 Utica, 17.50 Ne le za žene, 18.15 Tisa, spored studia Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Offenbachove norčije, 22. del francoske nadaljevalke, 21.50 Glas in nekaj mask, spored Ferenc Beganija, 21.25 TV dnevnik, — Igra Milni božji na II. programu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>TV MADŽARSKA</b><br>8.05 in 13.40 Šolska TV, 10.00 Ponovitev: Delta, Družina Hamr, Cleo Laine show, 16.00 Kratek film, 16.25 Pariški Notre Dame, 17.05 Črni trikotnik, 2. del, 18.15 Ženska četa, dok. film, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Družinski krog, 20.50 Poje Tina Turner, 21.40 Umetnine tedna, 21.45 Velika noč v Jeruzalemu, I. del, 22.25 TVD.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>TV MADŽARSKA</b><br>8.30 in 14.00 Šolska TV, 15.55 Črni trikotnik, 3. del nadaljevalke, 17.00 TV borza, 17.10 Studio št. 9, 17.45 TTT 159, 18.30 Teleport, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Kot razvezan snop, 4. del nadaljevalke po avtorji Sárkózi-Nemeskürthy, 21.00 Oza-đa vesti, pogledi in mnenja o javnih vprašanjih, 21.50 Še vnuki bodo videli, 22.25 TVD.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>TV KOPER</b><br>13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 18.00 Mladost, 19.30 TV dnevnik, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Silvio Stancich, 20.30 Srečanje s slovenskim filmom: Kacjan-Srdic, igra: Olga Kovačević, Režija: Karlo Go-dina, 22.05 TVD danes, 22.20 Dolgo potovanje v belem — TV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <b>TV KOPER</b><br>14.55 Nogomet: Mostar: Velež — Sarajevo, 16.45 TVD novice, 18.55 Košarka — Jugoslovansko prvenstvo, 18.30 Skoki: Planica — 90 m — svetovni pokal, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Silvio Stancich, 20.30 Mladost, 20.30 Mladost, 21.30 I, 2, 3, — rock, 22.00 TVD danes, 22.15 Čudodelna dišava — celovečerni film — igrajo: Keith Barron, Kenneth Cope — režija: David C. Rea                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>TV KOPER</b><br>17.00 Skoki: Planica — 90 m — svetovni pokal, 18.20 Roko-met: Šabac: Metaloplastika — CSK (Moskva), 19.30 Stičišče — tednik TV dnevnika, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Silvio Stancich, 20.30 Bodi lepa ... in molči — celovečerni film — igrajo: My-lene Demongeot, Henry Vidal — režija: Marc Allegret, 22.05 Se-dem dni, 22.20 Španske operne zvezde — Victoria De Los Angeles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | <b>TV KOPER</b><br>13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.30 TVD novice, 17.35 TV šola, 18.00 Mladost, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Aurelio Juri, 20.30 Nepošteno igre — celovečerni film — igrajo: Fernando Rey, Franco Fabrizzi — režija: Maurice Cloche, 22.05 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.45 Ponedeljkov športni pregled, 22.00 TVD danes, 22.15 Film — ponovitev, Lepotna kirurgija                                                                                                                                                                                              | <b>TV KOPER</b><br>13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.30 TVD novice, 17.35 TV šola, 18.00 Mladost, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Aurelio Juri, 20.30 Nepošteno igre — celovečerni film — igrajo: Fernando Rey, Franco Fabrizzi — režija: Maurice Cloche, 22.05 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.45 Ponedeljkov športni pregled, 22.00 TVD danes, 22.15 Film — ponovitev, Lepotna kirurgija                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>TV KOPER</b><br>13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.30 TVD novice, 17.35 TV šola, 18.00 Mladost, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Aurelio Juri, 20.30 Nepošteno igre — celovečerni film — igrajo: Fernando Rey, Franco Fabrizzi — režija: Maurice Cloche, 22.05 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.45 Ponedeljkov športni pregled, 22.00 TVD danes, 22.15 Film — ponovitev, Lepotna kirurgija                                                                                                                                                        | <b>TV KOPER</b><br>13.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.00 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku, videoteleks, 17.30 TVD novice, 17.35 TV šola, 18.00 Mladost, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Aurelio Juri, 20.30 Nepošteno igre — celovečerni film — igrajo: Fernando Rey, Franco Fabrizzi — režija: Maurice Cloche, 22.05 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.45 Ponedeljkov športni pregled, 22.00 TVD danes, 22.15 Film — ponovitev, Lepotna kirurgija                                                                                                                                                                                                                    |



## tedenski koledar

**PETEK, 25. marec** — Minka SOBOTA, 26. marec — Evgenija NEDELJA, 27. marec — Rupert PONEDELJEK, 28. marec — Milada TOREK, 29. marec — Jernej SREDA, 30. marec — Branimir ČETRTEK, 31. marec — Modest

## prodam

**SKODA 120 LS** NAPRODAJ. Lemberje 49, p. Puconci. M-986

**KRAVO**, staro šest let, s tretjim teletom brejo devet mesecev, prodam. Renkovi 97, p. Turnišče. M-988

**HRASTE ZA POSEK** PRODAJ. Lončarovi 32, p. Križevci v Prekmurju. M-989

**LESENO GARAŽO** PRODAJ. Telefon 21-871 po 15. uri. M-991

**SIMCO 1100**, letnik 1975, prodam. Telefon 23-470. M-993

**GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK**, bele barve, rabljen štiri mesece, prodam. Marjana Golob, telefon 74-311, interna 26. M-994

**ZASTAVO 750**, letnik 1975, registrirano do 5. februarja 1984, v dobrem stanju, prodam. Vadarci 27, p. Bodonci. M-995

**10-COLNE PLUGE** PRODAJ. Dokležovje 24. M-996

**GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK**, urvožen, in črno stolček prodam. Vrtna 8, stanovanje 43, M. Sobota. M-997

**BUČNO OLJE** PRODAJ. Večeslavci 99, p. Rogoševci. M-1000

**MEŠANI GOZD** (50 arov) prodam. Naslov v upravi lista. M-1001

**SENO**, večjo količino, prodam. Moravci 67, p. Martjanci. M-1002

**TRAKTOR STEYR**, 28 KS, z vsemi priključki, prodam. Anton Kerec, Cankova 79. M-1003

**MLADO KRAVO** ali telico, brejo osem mesecev, prodam. Hotiza 130, p. Lendava. M-1004

**AMI-8**, letnik 1975, neregistriran, vozen, prodam. Jože Koveš, Panonska 113, Beltinci, telefon dopoldne 21-987, popoldne 71-115. M-1005

**MOTORNO ŽAGO**, skoraj novo, 40 cm, prodam. Karel Rogan, Črnečavci n. h., telefon 23-307. M-1006

**OPEL REKORD 1700**, letnik 1973, karamboliran, prodam. Gederovci 19. M-1007

**SEJALNIK ZA KORUZO OLT**, 4-redni, in velike pluge LEMIND prodam. Krog 33. M-1009

**ZASTEKLENA OKNA** z roletami in vrata prodam. Vaneča 37, p. Puconci. M-1010

**FORD TAUNUS 12 M**, letnik 1967, dobro ohranjen, tehnični pregled in registracija opravljena v marcu 1983, ugodno prodam. Mira Pertoci, Lutverci 60, p. Apače. M-1011

**MLADO KRAVO** s teletom prodam. Gostilna Stivan, Bodonci. M-1012

**AVTO OPEL REKORD 65** (po delih) in AUDI 60 ter motorno kolo JAWA 350 s prikloico, nevozno, prodam. Murski Petrovci 23. M-1013

**SKODO 110 DE LUX** PRODAJ. Vaneča 57, p. Puconci. M-1015

**PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE**, 15.000 kalorij, prodam. Filovci 159, telefon 76-248. M-1016

**ZASTAVO 750** PRODAJ — tudi po delih. Telefon 73-451 po 17. uri. M-1019



## VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Loparnik, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobčan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Guter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor). Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-232, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelke, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročniški rokopiisov in fotografij ne vračamo. — Celoletna naročnina 470,00 din, polletna 235,00 din, letna naročnina za inozemstvo 1.100,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 630,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 501005620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 13,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.



Dragemu sinu in bratu **JOŽE-TU JAKLINU** iz Male Polane 53, ki je na odsluženju vojaškega roka v Derventi, želijo ob minulem osebnem prazniku vse najlepše, veliko dobrih prijateljev in novem okolju in srečno vrnitev med svoje drage — oče, mama, sestra Marija z možem Alojzjem, hčerka Smiljana in Sašo, ter sestra Slava z možem Jožetom in sinom Borisom.



Ljubemu sinu in bratu **JOŽE-TU BUDJI** iz Puconec, ki je na odsluženju vojaškega roka v Kraljevu, za minuli praznik iskreno čestitajo, želijo izpolnitev življenjskih ciljev, predvsem pa srečno vrnitev v domači kraj — ata, mama in brat Sanji.



**BRANKU BEZNECU** iz Poznanovec želita ob odhodu na odsluženje vojaškega roka vse najboljše, predvsem pa dobro počutje v novem okolju — prijatelja Feri in Cvetka.

### OPRAVLJAM VSA ELEKTRO-INŠTALATERSKA DELA KVALITETNO IN PO KONKURENČNI CENI.

Cenjenim strankam se priporočam.

**IVICA KOSTOVIČ** elektroinštalaterstvo Veščica 4/C, telefon 23-855

3 in 4-DELNA RABLJENA OKNA, starejši tip, ugodno prodam. Mikloš Kuzmiča 29, M. Sobota. M-1021

**BELO REPO** PRODAJ. Gomiličce 2, p. Turnišče. M-1022

**PRIKOLICO ZA AVTO UGODNO** PRODAJ. Miklošičeva 14, Murska Sobota. M-1023

**ŠKROPILO** ZA TRAKTOR PRODAJ. Mirko Kavčič, Radvenci 31, p. Sp. Ivanjci. M-1024

**ZADNJE STEKLO** ZA WARTBURG PRODAJ. Naslov v upravi lista. M-1025

**ZASTAVO 101**, letnik 1978, registrirano do marca 1984, prodam. Konkolič, Mačkovci, telefon 77-025. M-1026

**HRASTOVE HLODE** PRODAJ. Moravci 38, p. Martjanci. M-1027

**NOVI BOJLER**, 80 l, prodam. Tišina 38. M-1028

Cenjene stranke obveščam, da bom s 1. aprilom začel

### Z GRADNJO KAMINOV ZA DIREKTNO CENTRALNO OGREVANJE STANOVANJA

in opravljal **VSA KERAMIČRSKA IN PEČARSKA DELA**

Za naročila se priporočam! Martin Gjerek D. Bistrica 5 p. Črenšovci

**BREJO TELICO** PRODAJ. Tropovci 64, M-1029

**SKODO 100 L** PRODAJ. Cena 25.000 din. Brezovci 43, M-1030

**NSU 1200 C — UGODNO** PRODAJ. Branko Zelko, Tropovci 45, p. Tišina. M-1032

**HIŠO V MURSKI SOBOTI** (surovo stanje) prodam. Ponudbe na upravo lista. M-1033

**TEMNO MODRO MOŠKO ZAMETNO OBLEKO** št. 46, rabljeno enkrat, prodam. Cvetkova 5. M-1035

**MLADO KRAVO**, brejo, kontrola A, prodam. Murski Črnci 63, p. Tišina. M-1039

**OKNO** (80 x 80), prodam. Otovci 64, telefon 77-074. M-1040

**STANOVANJE V MURSKI SOBOTI** (nad Blagovnico), velikost 45 kv. m, prodam. Naslov v upravi lista. M-1041

**TELICO SIMENTALKO**, brejo pet mesecev, prodam. Naslov v upravi lista. M-OP

**SADNA DREVEŠA** — največ priljubljene jablane, hruške — raznih ranlih in poznih sort na priznanih podlagah, cepljene za spomladansko sajenje nudi: **HOLČEVA DREVESNICA** pod Grabškim bregom pri gasilskem domu, ob avtobusni postaji pod Gomilo, p. Juršinci, telefon 790-829. Ob delavnih vozi avtobus vsako uro, v vseh smereh. M-OP

**ZASTAVO 101** PRODAJ. Mladinska 70, Bakovci. M-1084

**SENO—VEČJO KOLIČINO**, prodam. Kušanovci 49. M-1085

**TELICO**, brejo sedem mesecev, prodam. Vidonci 137. M-1086

**RENAULT—12** PRODAJ. Horvat, Moščanci 57, p. Mačkovci, telefon 77-039. M-1087

**TRAKTOR URSUS 35**, skoraj nov, prodam. Martin Jurovič, Štrukovci 48. Le-107

**MOPEL AVTOMATIK 3 M**, nov, prodam. Jože Tušek, Dolgovaške gorice 197, p. Lendava. Le-104

**STANOVANJSKO HIŠO** z vrtom in sadovnjakom v središču Lendave prodam. Informacije: Marija Komloš, Partizanska 20. Le-102

**CILINDRE-PUSE** in bate z obročki za traktor URSUS 35, prodam. Ogled po 14. uri: Jože Hožjan, Čentiba 94. Le-99

**LADO 1500 SL**, letnik 1978, prodam. Vprašati po telefonu 042-89-613 — Kocijan ali ogled v Strigovi 131 (Beloviti) In-114

**OBRAČALNIK MARATON** ZA BCS PRODAJ. Jože Peršak, Radoslavci 18, p. Bučkovci. In-116

**ŽAGO CIRKULARKO**, tudi po delih, prodam. Razlagova 2/A, Ljutomer. In-112

**HIŠO** in 80 arov zemljišča, primerno za vinograd, dovoz do asfaltnice ceste 600 m, v bližini Presike pri Ljutomeru, prodam. Informacije pri Jožetu Koščaku, Robadje št. 64, p. Strigova. In-117

**OBRAČALNIK MARATON** ZA BCS PRODAJ. Matija Vajs, Stara Nova vas 17, p. Križevci pri Ljutomeru. In-118

**DVOBRAZDNI PLUG** ZA FERGUSON, 12-colni, prodam. Vučja gomila 137. M-1043

**TELICO**, kontrola A, brejo osem mesecev, prodam. Krajna 12. M-1044

**DVOMANUALNE ORGLE ELKA INTERNATIONAL 2200 P** IN **LESLIE ELKATONE 615** PSR/200 W, prodam. Marjan Genčar, Grajska 13, Murska Sobota. M-1045

**ŠOTOR** za 4-člansko družino prodam. Naslov v upravi lista. M-1047

**VOLKSWAGEN**, registriran do julija, prodam. Krog 12. M-1048

**KOSO ZA FE 35** PRODAJ. Filovci 106, telefon 76-213. M-1049

**RENAULT—4** (KATICA), v dobrem stanju, registriran do 20. marca 1984, ugodno naprodaj. Zlatko, Gregorčičeva 7 (pri mestni bencinski črpalnici). M-1050

**ŠIVALNI STROJ NECHI**, električni štedilnik in okroglo mizo s štirimi stoli za dnevno sobo, prodam. Zdravko Ambruš, Križevci, 73, pri Ljutomeru. M-1052

**RENAULT—8** z rezervnimi deli prodam. Gradišče 12, p. Tišina. M-1053

**KORUZO NA STORŽIH** in dvo- brazdni plug IMT, novejši, prodam. Nemčavci 25. M-1054

**BARVNI TELEVIZOR GORENJE** PRODAJ. Informacije po telefonu 75-577. M-1090

**ZIDANI MLIN ZA RUŠENJE** V NEDELICI prodamo na licitaciji v nedeljo, 27. marca, ob 14. uri M-1055

**TRAKTOR FERGUSON IN NAKLADALEC PESCI**, skupaj ali posamezno, prodam Hotiza Ložič. M-1056

**TRIINPOLSOBNO STANOVANJE** V SREDIŠČU MURSKÉ SOBOTE PRODAJ. Informacije po 19. uri: telefon 21-688. M-1057

**MALE PUJSKE** PRODAJ. Krajna 30. M-1058

**CITROEN GSX** PRODAJ. Informacije: avtomehanik Topolovec, Črnedavci. M-1059

**PARCELO ZA VIKEND**, na lepi sončni legi, prodam. Naslov v upravi lista. M-1061

**ZASTAVA 750**, letnik 1975, generalno obnovljena, v dobrem stanju, registrirana do marca 1984, naprodaj. Moravci 52/C ali telefon 72-255 popoldne. M-1062

**FIAT 125 PZ**, letnik 1974, BOCH črpalke za mercedes 170 D, ter streho in pokrov za OPEL. Letnik 1966, prodam. Balaško, Lendavska 17/A. M-1064

**TELEVIZOR** črno-beli in električni štedilnik prodam. Ferčak, Arh. Novaka 19/1. M-1065

**RENAULT-4**, letnik 1978, prodam. Kuzmič, Puževci 51, p. Bodonci. M-1066

**OTAVO IN SENO**, večjo količino, prodam. Jancz Dani, Veščica 4, Pri Murski Soboti. M-1067

**GARDEROBNO OMARICO**, širino 80 cm, prodam. Lendavska 17/A — Balaško, M-1064

**REGAL ZA DNEVNO SOBO** in raztegljivi kavč prodam. Bunderla, Stara 1, Murska Sobota, telefon 23-417. M-1068

**GRADBENO PARCELO** z vso gradbeno dokumentacijo prodam. Informacije po telefonu 22-183. M-1069

**LADO 1200** PRODAJ. Kuhar, Tišina 46. M-1070

**BOROV GOZD**, 50 arov (špirovci), prodam za 200.000,00 din. Stanjenci 101. M-1071

**KOMPRESOR ZA TRAKTOR STEYR**, nov, prodam. Dankovci 21, p. Mačkovci M-1074

**PSA NEMŠKEGA OVČARJA**, starega eno leto, prodam. Tišina 31/A. M-1075

**FERGUSON 165 MULTI POVER** PRODAJ. Geza Časar, Otovci 71, p. Mačkovci. M-1076

**AVTOBUS TAM DEUTZ**, 125 KM, v voznem stanju, primeren za čebelarje, prodam. Naslov v upravi lista. M-1075

**GASILSKI DOM V SKAKOVCIH** (15 x 5 m) PRODAJ ZA RUŠENJE. INFORMACIJE PRI JAKU, SKAKOVCI 67.

**ČISTI ARAMON**, vino francoske sorte, 200 l, prodam. Ivan Kous, Petanjci 103. M-1077

**AVTO ZASTAVO 101** MEDITERAN, letnik 1980, prodam. Bakovci, Mladinska 31. M-1079

**SENO** PRODAJ. Križevci 115 v Prekmurju. M-1081



Iskrena zahvala sorodnikom in sosedom za vso pomoč v najtežjih trenutkih. prijateljem in sovaščanom za spremstvo na njegovi zadnji poti, darovane vence in cvetje ter izrečeno sožalje.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

**ŽALUJOČE: DOMAČI IN SOSEDA GEJČKAŠOVA**

### ZAHVALA

9. februarja je po daljši bolezn i v 75. letu starosti za vedno odšel od nas dragi

**Jožef Segeri**

iz Kraš 55

### ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 55. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat in tati

**Gojko Carevič**

mlekar v pokoju iz M. Sobote



Iskreno se zahvaljujemo sosedom in sorodnikom za pomoč v najtežjih trenutkih in vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje.

Prisrčna zahvala delovnim kolektivom TMP M. Sobota, internega oddelka bolnišnice M. Sobota in LB Pomurske banke v Murski Soboti.

Posebna zahvala predstavniku KS Park M. Sobota za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — najlepša hvala!

M. Sobota, Gornji Milanovac, 11. marca 1983

**Žalujoch: VSI NJEGOVI**



# ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

## Jožeta Kuharja

iz Vanču vasi

Iskreno zahvala dolžni še g. dekanu Janezu Gregorju za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, medicinskemu in strežnemu osebju pljučnega oddelka soboške bolnišnice za zdravniško pomoč v času bolezni in v zadnjih trenutkih življenja ter čč. sestri Vestini Kuhar, ki se je iz daljnega kraja prišla posloviti od svojega brata. Vsem še enkrat — najprisknejša zahvala!

Globoko žalujoča žena Marija in vsi njegovi

# ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mamice in žene

## Cvetke Cizej

poslovodkinje iz Murske Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste ji v času njene težke bolezni stali ob strani, ji lajšali bolečine in tolažili. Iskrena hvala za darovane vence, rože in vsem, ki ste jo pospremili na njeni prezgodnji zadnji poti.

Hčerka Andreja in mož Miro

# ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice in sestre

## Marije Kovačič

roj. Škraban  
iz Kroga



se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v težkih trenutkih sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter jo spremljali na njeni zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo tudi medicinskemu in strežnemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za vso skrb v času njene bolezni, čč. duhovnikom za tople poslovilne besede ob grobu in cerkvenemu pevskemu zboru.

Krog, Noršinci, Tišina, Beltinci, Ljubljana, 13. III. 1983

OTROCI Z DRUŽINAMI, SESTRI IN BRAT

# V SPOMIN

27. marca mineva najbridkejšo leto, odkar me je zapustil dragi mož

## Franc Zver

iz Ižakovec

Ne solze ne čas ne ublažijo bolečine ob krutem spoznanju, da te ne bo nikoli več med nami. Odšel si tja, kjer ni trpljenja in ne bolečin. Tvoja smrt je pustila v mojem srcu veliko praznino in globoko rano.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate sveče na njegovem grobu.

V tihi žalosti žena Hedvika

*Če bi solza mrtvega zbudila,  
ne bi tebe dragi mož  
zdaj črna zemlja krila*

Zadnjič so tvoje oči  
se prek poljan zastrmele,  
padle koprene so bele  
in srčni utrip je zastal...

# ZAHVALA

V 87. letu starosti je prenehalo bitti utrjeno srce naše drage babice in prababice

## Gizele Kardoš

roj. DŽUBAN  
iz Moravca



Iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih bolečine in žalosti stali ob strani. Prisrčna zahvala g. duhovniku za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS za poslovilne besede in vsem, ki ste našo drago babico v tako velikem številu spremljali na njeni zadnji poti ter ji poklonili vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Moravci, 14. marca 1983

ŽALUJOČE: VSI NJENI

# OSMRTNICA

V 42. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat, stric in oče

## Edi Recek

s Plitviškega vrha

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Žalujoci: mama Viktorija, hčerka Anita, brata Jože in Drago, sestre Milica s sinom Dušanom ter Marica in Gizela z družinama

*A dan je črni moral priti,  
bridkosti dan, o j dan solzan,  
teško bilo se je ločiti,  
a solze vse, ves jok zaman.*

Niti rekel nisi zbogom  
niti roke nam podal,  
grenka smrt te vzela je,  
a v naših srcih boš ostal.

# ZAHVALA

Nepričakovano, tiho in brez slovesa nas je v 27. letu starosti zapustil naš dragi sin, brat in stric

## Viktor Horvat

iz Serdice 42



Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih bolečine in žalosti stali ob strani. Prisrčna zahvala duhovniku za pogrebni obred in poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku OO ZSMS Serdica za poslovilne besede ob odprtem grobu, vsem članom MA in NK ter vsem, ki ste našega dragega Viktorja spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Lepa zahvala zdravnikom dr. Preglu in dr. Djarmadiju ter družini Rogač iz Serdice. Vsem še enkrat — najlepša zahvala!

Žalujoci: mama, brat z družino in ostalo sorodstvo

*V tihem grobu mirno spiš,  
v naših srcih pa živiš.*

# V SPOMIN

22. marca 1983 se je izteklo leto neizmerne žalosti in bolečine, odkar je nemila smrt tako nepričakovano in brez slovesa iztrgala izmed nas ljubljenega moža, atka in dedka

## Ernesta Markoč

mizarskega mojstra  
iz Zg. Ščavnice



Ljubi mož in očka zelo te pogrešamo. Življenje brez tebe je težko, žalostno in prazno. Naš dom, za katerega si se toliko žrtvoval, je izropan največjega bogastva in sreče ter bo ostal odet v tiho žalost do konca naših dni.

V srcih tvojih najdražjih, ki smo te imeli radi, živiš in boš živel, dokler bomo živeli mi.

VSI TVOJI

# ZAHVALA

Ob boleči in mnogo prerani smrti ljubega moža, očeta, dedka, tasta in svaka

## Eugena Kuzmiča

trgovca v pokoju  
iz Apač



se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki so dragega pokojnika v tako lepem številu spremljali na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter sočustvovali z nami.

Prisrčna hvala tudi vsem govornikom, duhovniku, godbi in pevkam.

Hvala vsem, ki se ga spominjate in ga ohranite v lepem spominu!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

# ZAHVALA

Sredi dela in snovanj nas je 4. marca 1983 v 48. letu starosti nepričakovano zapustil

## Stefan Tratnjek

iz Bakovec



Ob tej priliki se najlepše zahvaljujemo sodelavcem DO IMP Panonija iz M. Sobote za darovano pomoč in izkazano globoko spoštovanje do pokojnika.

Iskrena hvala g. župniku za presunljive besede slovesa in pogrebni obred, pevskemu zboru za odpete, bakovski godbi na pihala pa za odigrane žalostinke. Zahvaljujemo se tudi predstavnikom IMP Panonije in KS Bakovci za poslovilne besede ob odprtem grobu, vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih priskočili na pomoč. Prisrčna hvala tudi vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pa v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

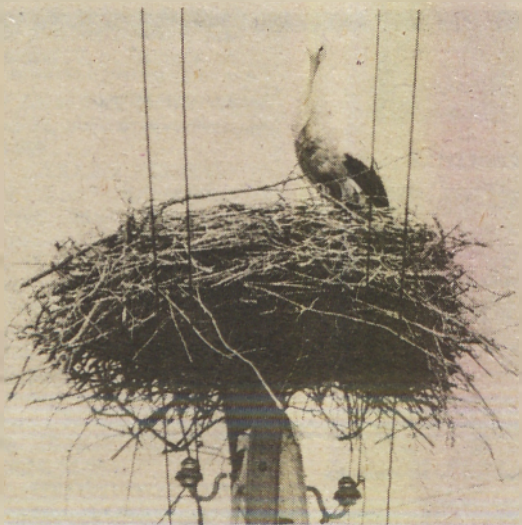
VSI NJEGOVI

*Oh kolike duha zaklade  
s teboj je temni grob požrl,  
načrte tvoje, naše nade,  
udarec smrti vse je strl.  
(S. Gregorčič)*



## „Ptičje” društvo tudi v Soboti

V nedeljo dopoldne so se v Murski Soboti na ustanovnem občnem zboru sestali ljubitelji in gojitelji sobnih in zunanjih ptic. Po poročilu iniciativnega odbora, ki si je prizadeval, da bi našel skupni jezik z beltinskim društvom Slavček glede izmeničnih sestankov v obeh krajih, a do njega ni prišlo, je padla dokončna odločitev o ustanovitvi podobnega društva v Murski Soboti. Na občnem zboru so najprej



Vsak hip bodo spet tukaj ... Štorklje namreč.

sprejeli predlog pravilnika novega društva za varstvo in vzgojo ptic, v katerega je trenutno vključenih že 23 članov. Izvolili so tudi 7-članski upravni odbor in za njegovega predsednika Karla Gjerjeka iz Polane, zaposlenega v murskosoboškem Agromerurju, ter 3-članski nadzorni odbor.

Ob tej priložnosti so na ustanovnem občnem zboru društva za varstvo in vzgojo ptic razpravljali tudi o programu dela za letošnje leto. Navzoči so ga soglasno potrdili in poudarili, da mora njihova osnovna skrb veljati zunanjim pticam, zlasti še varstvu redkih vrst. V ta namen so se zavzeli za izdelavo valilnic in krmilnic, nakup hrane za zunanje ptice, glede zagotavljanja materiala pa pričakujejo pomoč gozdnega gospodarstva. Člani društva bodo organizirali razne razstave ptic v Murski Soboti in njeni okolici, pri čemer si veliko obetajo tudi od povezovanja s šolami. Prav pritegovanju mladih v svoje vrste bodo namenili posebno pozornost. Načrtujejo tudi sodelovanje s podobnimi društvoma v Beltincih in Lendavi, posebej glede dogovarjanja o skupnem prevozu ptic na številne razstave in tekmovanja. Povedali so, da bodo člani društva letos izdelali že blizu sto razstavnih kletk.

Ob koncu občnega zbora pa so sklenili, da bo nova članarina 200 dinarjev veljala šele drugo leto, dotlej pa zbirajo prostovoljne prispevke.

Milan Jerše

## Orientacijsko tekmovanje „Vidonci 83”

Minulo sredo je mladinski odsek pri planinskem društvu »Matica« v Murski Soboti razposlal vabila za letošnje slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje I. področja »VIDONCI 83«, ki bo 16. aprila 1983 v Vidoncih na Goričkem.

Tekmovanje bo organizirano v skladu s pravilnikom za slovenska planinska orientacijska tekmovanja pri PZS za pionirke in pionirje, mladinke in mladince ter članice in člane, ki so člani planinskih društev v okviru meddruštvenih odborov na območju Koroške, Štajerske, Maribora in Pomurja. Tekmovalne ekipe, ki so tričlanske, se po doseženem rezultatu točkujeta za slovensko orientacijsko ligo.

Pokroviteljstvo nad tekmovanjem, ki je namenjeno letošnjim jubilejem: 90-letnici ustanovitve slovenske planinske organizacije, 40-letnici bitke na Neretvi in Sutjeski, 40-letnici II. zasedanja AVNOJ in 35-letnici odločnega »NE« Stalinu in vsem dogmatskim silam v svetu, je prevzela občinska konferenca ZSMS Murska Sobota. Organizator bo poleg planinskih društev povabil na tekmovanje, ki je tokrat v naši regiji, tudi ekipe z osnovnih in srednjih šol.

Filip MATKO

## Nov predlog namesto podpisa

Delegati zbora izvajalcev in zbora uporabnikov občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota na svoji 6. seji minuli četrtek v murskosoboškem gasilskem domu niso sprejeli sklepa o podpisu družbenega dogovora o organizirani preskrbi osnovnih in srednjih šol z učbeniki v SR Sloveniji. Namesto podpisa so predlagali vsebinsko preoblikovanje dogovora, in sicer tako, da se ob tem spremeni tudi sedaj veljavni družbeni dogovor o načinu zbiranja ter razdeljevanja sredstev za štipendiranje. Kajti zbrana sredstva štipendijskega sklada bi zadoščala za kritje regresiranja učbenikov, ki bi jih srednješolci lahko ob začetku šolskega leta prejeli v šoli zastoj, za zagotovitev toplote obroka hrane v šoli, za zagotovitev plačila prevoza vozačev, kakor tudi za pokritje stroškov za bivanje v domovih učencev. Trenutno pa se ta sredstva stekajo učencem v zasebni žep in velikokrat sploh ne gredo za pokritje tistih stroškov, za katere je štipendija namenjena.

## Najboljši mladi Šalovčarji

Člani osnovne organizacije zveze socialistične mladine v Andrejcih so ob koncu tedna na zadovoljstvo številnega občinstva v vaško-gasilskem domu organizirali občinsko tekmovanje »Mladi in kmetijski«. Pomembno se je pet ekip iz murskosoboških občine, ki so prikazale kar precej znanja. Prvo mesto so osvojili člani aktivna mladinskega kmetovalca iz Šalovca, ki so zbrali 27 točk in pridobili pravico sodelovanja na regijskem tekmovanju »Mladi in kmetijski« v Dobrovniku. Le točko manj (26) so imeli predstavniki aktivna mladinskega kmetovalca iz Tešanovca, zatem pa sledijo člani osnovnih organizacij zveze socialistične mladine iz Andrejca z 22 točkami in iz Križevca s 17 točkami, peti pa so bili člani aktivna mladinskega kmetovalca iz Mlajtnice z 12 točkami.

Na uspehi prireditvi so za pester kulturni program poskrbeli člani gledališča Ml iz Murske Sobotice.

M. J.

## Srečanje ostarelih

V vaškem domu v Odrancih se je na srečanju z ostarelimi v sredo zbralo 69 starčkov iz te najštevilnejše pomurske vasi v lendavski občini. Učenci so jim ob tej priložnosti pripravili bogat kulturni program, sledila pa mu je tudi pogostitev. bb

## GORE V BESEDI, SLIKI IN GLASBI



Mladi planinci, ki na murskosoboškem srednješolskem centru TPU delujejo v okviru planinskega društva »Matica« iz Murske Sobotice kot samostojna planinska skupina »TRO-MEJNICE«, so v počastitev letošnje 90-letnice ustanovitve slovenske planinske organizacije pripravili v času ur namenjenih interesnim dejavnostim (vsako sredo) predavanje o zgodovini PZS, ki je bilo popestrjeno z barvnimi diapozitivi ob spremljavi glasbe s kasetofona. Pri tem je bila predvajana kasetna »200 let Triglav«, ki govori o vzponih na našega očaka ter ob tem predstavi tudi slovensko planinsko glasbeno ustvarjalnost. Minulo sredo pa je bila pripravljena tudi razstava fotografij o delu mladih planincev na tem vzgojnoizobraževalnem zavodu.

Besedilo in slika: Filip MATKO

## Gledališka premiera učencev

Jutri, v petek, 25. marca bo v Murski Soboti gledališka premiera gojencev doma učencev Štefan Kovac. Hodil bo bodi je naslov dela, ki ga je režirala vzgojiteljica in gledališka ljubiteljica Erika Hriberšek, predstava pa bo ob 17. uri v grajski dvorani. bb

## Srečanje plesnih skupin

V ponedeljek, 28. marca bo v soboški grajski dvorani srečanje plesnih skupin iz petih osnovnih in srednjih šol soboške občine. Na prireditvi bodo mladi z izraznim plesom predstavili sodobne smeri v tej umetniški smeri. bb



Še malo in ... vsa narava bo spet ozelenela. Popki na drevesih že vsrkavajo sončne žarke in kmalu se bodo razvili v liste, cvetove ... Tako je ne le v okolici Martinja na Goričkem, kjer je nastal naš posnetek, temveč vsepovsod pri nas.

Foto: J. G.

## NAGRADE GORDANE BONETTI

Na trodnevem srečanju so se pretekli teden v Radencih zbrale najboljše in najbolj priljubljene televizijske napovedovalke iz vseh osmih jugoslovanskih studijev in na sklepni prireditvi v soboto zvečer v hotelu Radin prejele plakete imenovane po prežgdnem umrli napovedovalki Gordani Bonetti. Gostitelj srečanja je bila Radenska, nagrade Gordane Bonetti pa na osnovi rezultatov glasovanja bralk vsako leto razpisuje Praktična žena.

Nagrado Gordane Bonetti so letos prejele: Danka Novaković, Sanja Danic, Branka Stanovska, Radojka Lačević, Snežana Petrović, Dušica Kustanović, Ksenija Urličić in iz ljubljanskega studia Metka Centrih-Vogelnik. bb

## Višje denarne pomoči in preživnine

Na petkovi skupščini občinske skupnosti socialistične mladine v Murski Soboti so delegati obravnavali in sprejeli poslovno in finančno poročilo za preteklo ter program za tekoče leto. V njem se bo z aprilom znižala prispevna stopnja za dejavnost, zvišale pa se bodo denarne pomoči in preživnine. Stalna denarna pomoč kot edini vir preživljanja bo znašala 4.650 dinarjev na upravičenca, mesečna dopolnilna pomoč pa v povprečju 2.325 dinarjev.

Preživnine se bodo zvišale za 28 odstotkov, pri izračunu valorizacijskega količnika, ki je enoten za vso Slovenijo, pa je bila izbrana sredina med dvigom življenjskih stroškov in povprečnih mesečnih osebnih dohodkov v minulem letu. bb

## IZ PORABJA

Piše:  
JOŽE GRAJ

## Narodnosti — most povezovanja

Zadnjič smo na kratko zapisali o prvem delu knjige SLO- VENSKE PORABJE, to je o literarnem prispevku izpod peresa Francka Mukiča z naslovom Poteptani češnjevi cvetovi, ki je pa prelistajmo še drugi del knjige, v katerem MARIJA KOZAR-MUKIČ podaja zemljepisno podobo in upravno urejenost Porabja, zgodovino te pokrajine, gospodarsko in kulturno sliko ter piše o znamenitih Porabcih ter porabskih šegah.

Tako lahko bralec najprej med drugim zve, kako veliko je Porabje (94 km<sup>2</sup>), katere vasi so tam (Gornji Senik, Dolnji Senik, Sakalovci, Slovenska ves, Števanovci, Andovci, Virica-Ritkarovci) in koliko pripadnikov slovenske narodnosti je po uradni statistiki iz leta 1930 živel v posameznem kraju. Od skupnega števila 4739 ljudi je bilo 4239 Slovencev, in to največ po številu na Gornjem Seniku — od 1489 jih je bilo samo 9 druge narodnosti; v Ritkarovcih (tedaj še samostojna vas) in Andovcih pa so vsi izjasnili za Slovence. Škoda, da niso prikazani tudi podatki iz novjših popisov prebivalstva na Madžarskem.

V poglavju o zgodovinskem razvoju Porabja pa med drugim lahko beremo: »Ozemlje današnjega Porabja je bilo pred 12. stoletjem neobljubeno, močvirnato in porašeno z gozdom. Naselitev Slovencev v tem območnem pasu Ogrske je povezana z ustanovitvijo cistercijskega samostana v Monoštru, ki ga Slovenci tako imenujejo po latinski besedi monasterium (samostan). — Cisterijanci so za obdelovanje svoje posesti potrebovali delovno silo. To so bili Slovenci, doseljeni delno iz ostalega Prekmurja, delno pa s tedaj avstrijske Štajerske ...«

Kljub večkratnim poskusom madžarizacije prebivalcev v tem predelu, kakor tudi sploh v Prekmurju, slovenskega jezika, prekmurskega narečja, niso mogli izkoreniniti. Po podpisu trianonske pogodbe med antantnimi

zavezniki in Madžarsko v Parizu leta 1919, s katero so določili mejo med Jugoslavijo in Madžarsko na razvodju med reko Rabo in Muro, je bila enotnost Slovenske krajine razbita in začela se je ločena zgodovina Porabja.

»Med obema vojnama na Madžarskem ni bilo govora o kakšni zaščiti narodnostnih skupnosti.« Po drugi svetovni vojni so se stvari obrnile na bolje, vendar je občasno prihajalo tudi do zatiranja narodnostnih pravic. Na kongresu Madžarske socialistične delavske stranke je leta 1968 ugotovil, da, tudi neoblikovani, južnoslovanski, slovenski, romunski delavci naše domovine gradijo skupaj z madžarskim narodom. Enakopravni člani naše družbe, socialistično domovinske, socialistično domovinske, od takrat naprej so se tudi v mnogo čem začeli izboljševati odnosi med Madžarsko in Jugoslavijo in vedno bolj se širile ter poglabljale vezi med dvema sosedoma, pri čemer pripadniki narodnosti obeh straneh svoje priateljstvo in most povezovanja in prijateljstva.

